

ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΜΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ, ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΠΛΑΣΤΙΚΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗ ΠΑΤΑΞΗ ΤΗΣ
ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ, ΤΗΣ ΦΟΡΟΑΠΟΦΥΓΗΣ, ΣΤΟΝ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟ ΤΗΣ
ΠΑΡΑΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΦΟΡΟΑΔΙΚΙΑΣ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΤΟΝΩΣΗ
ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

Σταύρος Στυλιανός

Επιβλέπων: Μιχαήλ Διακομιχάλης
Αναπληρωτής καθηγητής

Πρέβεζα, Οκτώβριος 2017

ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΜΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ, ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΠΛΑΣΤΙΚΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗ ΠΑΤΑΞΗ ΤΗΣ
ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ, ΤΗΣ ΦΟΡΟΑΠΟΦΥΓΗΣ, ΣΤΟΝ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟ ΤΗΣ
ΠΑΡΑΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΦΟΡΟΑΔΙΚΙΑΣ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΤΟΝΩΣΗ
ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

Σταύρος Στυλιανός

Επιβλέπων: Μιχαήλ Διακομιχάλης
Αναπληρωτής καθηγητής

Πρέβεζα, Οκτώβριος 2017

**THE ROLE OF "PLASTIC MONEY" IN COUNTERING TAX EVASION,
TAX AVOIDANCE, LIMITING PAUPERISM AND TAX FRAUD, AND
STIMULATING PUBLIC REVENUES**

Εγκρίθηκε από τριμελή εξεταστική επιτροπή

Πρέβεζα, 9 Οκτωβρίου 2017

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

1 Μιχαήλ Διακομιχάλης

Αναπληρωτής καθηγητής

2 Αικατερίνη Γαλανού

Επίκουρος καθηγητής

3 Χαρίλαος Ναζάκης

Καθηγητής

Ο Διευθυντής του ΠΜΣ

Χαρίλαος Ναζάκης

Καθηγητής

Υπογραφή

© Στυλιανός, Σταύρος, 2017

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Δήλωση μη λογοκλοπής

Δηλώνω υπεύθυνα και γνωρίζοντας τις κυρώσεις του Ν. 2121/1993 περί Πνευματικής Ιδιοκτησίας ότι η παρούσα πτυχιακή εργασία είναι εξ ολοκλήρου αποτέλεσμα δικής μου ερευνητικής εργασίας, δεν αποτελεί προϊόν αντιγραφής, ούτε προέρχεται από ανάθεση σε τρίτους. Όλες οι πηγές που χρησιμοποιήθηκαν (κάθε είδους μορφής και προέλευσης) για τη συγγραφή της περιλαμβάνονται στη βιβλιογραφία.

Στυλιανός Σταύρος

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η οικονομική κρίση που έχει επέλθει τα τελευταία χρόνια στη χώρα μας, έχει αναγκάσει τις εκάστοτε κυβερνήσεις σε διαρκή αναζήτηση λύσεων για την ισορρόπηση βασικών οικονομικών μεγεθών, τα οποία έχουν εκτροχιαστεί. Αυτό έχει με τη σειρά του επιφέρει δυσβάσταχτη φορολογία στους Έλληνες πολίτες, οι οποίοι με τη σειρά τους καταφεύγουν σε διάφορους τρόπους φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής. Ως μία λύση σε αυτό το πρόβλημα, η κυβέρνηση έχει αποφασίσει τη χρήση πλαστικού χρήματος. Η παρούσα εργασία μελετά τις απόψεις καταναλωτών, υπαλλήλων κρατικών ελεγκτικών υπηρεσιών και ελεύθερων επαγγελματιών σχετικά με το ρόλο του "πλαστικού χρήματος" στην πάταξη της Φοροδιαφυγής, Φοροαποφυγής, στον περιορισμό της Παρακοινονομίας και της Φοροαδικίας, καθώς και στην τόνωση των Δημόσιων εσόδων και της ρευστότητας.

Λέξεις – κλειδιά : φοροδιαφυγή, πλαστικό χρήμα, παραοικονομία.

ABSTRACT

Financial crisis that has occurred in recent years in our country has forced governments to constantly look for solutions to balance key economic fundamentals that have been derailed. This has resulted in unbearable taxation for Greek citizens, who in turn resort to various ways of tax evasion and avoidance. As a solution to this problem, the government has decided to use plastic money. This paper examines the views of consumers, public employees who work in external auditing and self-employed citizens on the role of "plastic money" in countering tax evasion, tax avoidance, limiting black economy and tax fraud, and stimulating public revenues and liquidity.

Keywords: tax evasion, plastic money, black economy.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	iv
ABSTRACT.....	v
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	vi
<u>ΚΑΤΑΛΟΓΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ</u>	viii
<u>ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ</u>	ix
<u>1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ</u>	1
<u>2. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ</u>	4
<u>2.1 ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ (TAX EVASION / TAX MITIGATION)</u>	4
<u>2.2 ΦΟΡΟΑΠΟΦΥΓΗ (TAX AVOIDANCE)</u>	5
<u>2.3 ΠΑΡΑΟΙΚΟΝΟΜΙΑ</u>	6
<u>2.4 ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ</u>	8
<u>2.5 ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΜΕΣΑ ΠΛΗΡΩΜΗΣ</u>	11
<u>2.6 ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΩΜΕΣ, ΠΑΡΑΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ</u>	12
<u>2.7 ΕΚΘΕΣΗ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΛΟΓΩ ΧΡΗΣΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΠΛΗΡΩΜΗΣ</u>	16
<u>2.8 Η ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ</u>	18
<u>2.9 Η ΕΙΣΧΩΡΗΣΗ ΤΩΝ ΗΜΠ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ</u>	22
<u>2.9.1 Έλεγχοι Κεφαλαίων (Capital controls)</u>	23
<u>2.9.2 Η χρήση του πλαστικού χρήματος κατά τη διάρκεια των capital controls</u>	27
<u>2.9.3 Το Ελληνικό νομοσχέδιο για την υποχρεωτική χρήση των ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής</u>	29
<u>2.10 ΦΟΡΕΙΣ ΤΙΣ ΑΓΟΡΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ</u>	32
<u>2.10.1 Σύνδεσμος Ελλήνων Βιομηχάνων (ΣΕΒ)</u>	33

<u>2.10.2</u> <u>Ινστιτούτο Οικονομικών Φορολογικών Μελετών (Ι.Ο.Φο.Μ.)</u>	35
<u>2.10.3</u> <u>Τράπεζες</u>	37
<u>2.11</u> <u>DIGITAL PAYMENTS ATHENS SUMMIT</u>	42
<u>2.12</u> <u>Η ΑΝΤΙΘΕΤΗ ΑΠΟΨΗ</u>	44
<u>2.13</u> <u>ΚΙΝΗΤΡΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΙΝΗΤΡΑ ΑΝΤΙ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟΤΗΤΑΣ</u>	49
<u>2.14</u> <u>ΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ</u>	50
<u>2.15</u> <u>ΕΠΙΛΟΓΟΣ</u>	58
<u>3. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ</u>	62
<u>3.1</u> <u>ΕΙΣΑΓΩΓΗ</u>	62
<u>3.2</u> <u>ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ</u>	62
<u>3.3</u> <u>ΔΕΙΓΜΑ ΚΑΙ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ</u>	62
<u>3.4</u> <u>ΤΕΧΝΙΚΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑΣ</u>	63
<u>3.5</u> <u>ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ</u>	63
<u>4. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ</u>	64
<u>4.1</u> <u>ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ</u>	64
<u>4.2</u> <u>ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ</u>	72
<u>4.3</u> <u>ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ- ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ</u>	89
<u>4.4</u> <u>ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΊΔΙΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ</u>	87
<u>5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ</u>	90
<u>ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</u>	92
<u>Ξενόγλωσση</u>	92
<u>Ελληνική</u>	92
<u>Ιστοσελίδες</u>	95
<u>ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ</u>	97

ΚΑΤΑΛΟΓΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ

<u>Πίνακας 1: απαντήσεις των καταναλωτών στην ερώτηση 1</u>	64
<u>Πίνακας 2: απαντήσεις των καταναλωτών στην ερώτηση 2</u>	65
<u>Πίνακας 3: απαντήσεις των καταναλωτών στην ερώτηση 3</u>	66
<u>Πίνακας 4: απαντήσεις των καταναλωτών στην ερώτηση 4</u>	67
<u>Πίνακας 5: απαντήσεις των καταναλωτών στην ερώτηση 5</u>	68
<u>Πίνακας 6: απαντήσεις των καταναλωτών στην ερώτηση 6</u>	69
<u>Πίνακας 7: απαντήσεις των καταναλωτών στην ερώτηση 7</u>	70
<u>Πίνακας 8: απαντήσεις των καταναλωτών στην ερώτηση 8</u>	71
<u>Πίνακας 9: απαντήσεις των ελεγκτών του δημοσίου στην ερώτηση 1</u>	72
<u>Πίνακας 10: απαντήσεις των ελεγκτών του δημοσίου στην ερώτηση 2</u>	73
<u>Πίνακας 11: απαντήσεις των ελεγκτών του δημοσίου στην ερώτηση 3</u>	74
<u>Πίνακας 12: απαντήσεις των ελεγκτών του δημοσίου στην ερώτηση 4</u>	75
<u>Πίνακας 13: απαντήσεις των ελεγκτών του δημοσίου στην ερώτηση 5</u>	76
<u>Πίνακας 14: απαντήσεις των ελεγκτών του δημοσίου στην ερώτηση 6</u>	77
<u>Πίνακας 15: απαντήσεις των ελεγκτών του δημοσίου στην ερώτηση 7</u>	78
<u>Πίνακας 16: απαντήσεις των επιχειρηματιών στην ερώτηση 1</u>	79
<u>Πίνακας 17: απαντήσεις των επιχειρηματιών στην ερώτηση 2</u>	80
<u>Πίνακας 18: απαντήσεις των επιχειρηματιών στην ερώτηση 3</u>	81
<u>Πίνακας 19: απαντήσεις των επιχειρηματιών στην ερώτηση 4</u>	82
<u>Πίνακας 20: απαντήσεις των επιχειρηματιών στην ερώτηση 5</u>	83
<u>Πίνακας 21: απαντήσεις των επιχειρηματιών στην ερώτηση 6</u>	84
<u>Πίνακας 22: απαντήσεις των επιχειρηματιών στην ερώτηση 7</u>	85
<u>Πίνακας 23: απαντήσεις των επιχειρηματιών στην ερώτηση 8</u>	86

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

<u>Διάγραμμα 1: ηλεκτρονικές συναλλαγές και οικονομική ανάπτυξη</u>	14
<u>Διάγραμμα 2: χρήση μετρητών στη Γερμανία</u>	22
<u>Διάγραμμα 3: καταθέσεις μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων και νοικοκυριών</u>	26
<u>Διάγραμμα 4: απαντήσεις των καταναλωτών στην ερώτηση 1</u>	65
<u>Διάγραμμα 5: απαντήσεις των καταναλωτών στην ερώτηση 2</u>	66
<u>Διάγραμμα 6: απαντήσεις των καταναλωτών στην ερώτηση 3</u>	67
<u>Διάγραμμα 7: απαντήσεις των καταναλωτών στην ερώτηση 4</u>	68
<u>Διάγραμμα 8: απαντήσεις των καταναλωτών στην ερώτηση 5</u>	69
<u>Διάγραμμα 9: απαντήσεις των καταναλωτών στην ερώτηση 6</u>	70
<u>Διάγραμμα 10: απαντήσεις των καταναλωτών στην ερώτηση 7</u>	71
<u>Διάγραμμα 11: απαντήσεις των καταναλωτών στην ερώτηση 8</u>	72
<u>Διάγραμμα 12: απαντήσεις των ελεγκτών του δημοσίου στην ερώτηση 1</u>	73
<u>Διάγραμμα 13: απαντήσεις των ελεγκτών του δημοσίου στην ερώτηση 2</u>	74
<u>Διάγραμμα 14: απαντήσεις των ελεγκτών του δημοσίου στην ερώτηση 3</u>	75
<u>Διάγραμμα 15: απαντήσεις των ελεγκτών του δημοσίου στην ερώτηση 4</u>	76
<u>Διάγραμμα 16: απαντήσεις των ελεγκτών του δημοσίου στην ερώτηση 5</u>	77
<u>Διάγραμμα 17: απαντήσεις των ελεγκτών του δημοσίου στην ερώτηση 6</u>	78
<u>Διάγραμμα 18: απαντήσεις των ελεγκτών του δημοσίου στην ερώτηση 7</u>	79
<u>Διάγραμμα 19: απαντήσεις των επιχειρηματιών στην ερώτηση 1</u>	80
<u>Διάγραμμα 20: απαντήσεις των επιχειρηματιών στην ερώτηση 2</u>	81
<u>Διάγραμμα 21: απαντήσεις των επιχειρηματιών στην ερώτηση 3</u>	82
<u>Διάγραμμα 22: απαντήσεις των επιχειρηματιών στην ερώτηση 4</u>	83
<u>Διάγραμμα 23: απαντήσεις των επιχειρηματιών στην ερώτηση 5</u>	84
<u>Διάγραμμα 24: απαντήσεις των επιχειρηματιών στην ερώτηση 6</u>	85

<u>Διάγραμμα 25: απαντήσεις των επιχειρηματιών στην ερώτηση 7</u>	86
<u>Διάγραμμα 26: απαντήσεις των επιχειρηματιών στην ερώτηση 8</u>	87
Διάγραμμα 27: : σύγκριση απαντήσεων των τριών ομάδων συμμετεχόντων στην κοινή ερώτηση 1	88
Διάγραμμα 28: : σύγκριση απαντήσεων των τριών ομάδων συμμετεχόντων στην κοινή ερώτηση 2	89

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η οικονομική κρίση που έχει επέλθει τα τελευταία χρόνια στη χώρα μας, έχει αναγκάσει τις εκάστοτε κυβερνήσεις σε διαρκή αναζήτηση λύσεων για την ισορρόπηση βασικών οικονομικών μεγεθών, τα οποία έχουν εκτροχιαστεί.

Ένα τέτοιο μέγεθος είναι τα δημοσιονομικά ελλείμματα ως αποτέλεσμα της ανεπάρκειας των πόρων που απαιτούνται για την κάλυψη των δημοσίων δαπανών. Για να επέλθει μείωση των ελλειμμάτων αυτών θα πρέπει να μειωθούν οι δαπάνες ή να αυξηθούν τα έσοδα ή έστω να συμβούν και τα δύο. Οι πολιτικές αποφάσεις των τελευταίων ετών έχουν δώσει βάρος στη μείωση των δημοσίων δαπανών, στην αύξηση φόρων και στην επιβολή νέων. Έτσι, το βάρος πέφτει στους φορολογούμενους πολίτες, οι οποίοι υφίστανται μια συνεχόμενη επιβάρυνση με μεγαλύτερους και δυσβάσταχτους φόρους.

Επακόλουθο της πολιτικής αυτής, με τη συνεχή αύξηση της φορολογίας είναι να υπάρχει διογκούμενη τάση φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής από τους πολίτες που και ίδιοι βιώνουν τα αποτελέσματα της οικονομικής κρίσης. Προκειμένου η αύξηση της φορολογίας να οδηγήσει και στην ανάλογη αύξηση των δημοσίων εσόδων θα πρέπει το κράτος να υιοθετήσει μεθόδους διεύρυνσης της φορολογικής βάσης με τον εντοπισμό της φορολογητέας ύλης που δεν συλλαμβάνεται.

Οι έννοιες της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής ορίζονται στις διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας και ειδικότερα στα άρθρα 66 και 38 του Ν.4174/2013 του Κώδικα Φορολογικής διαδικασίας.

Σε αντίθεση με την φοροδιαφυγή η οποία είναι παράνομη, η φοροαποφυγή κινείται κατά κανόνα εντός των ορίων του νόμου. Παρά όλα αυτά όμως στις περισσότερες περιπτώσεις και αυτή περνάει τα όρια της νομιμότητας. Πολλές εταιρείες και επιχειρήσεις εκμεταλλεύονται προς όφελός τους τα κενά των φορολογικών συστημάτων με αποτέλεσμα την αποφυγή καταβολής των φόρων που τους αναλογούν.

Στην Ελλάδα το επιχειρηματικό περιβάλλον συγκροτείται από λίγες μεγάλες επιχειρήσεις και πάρα πολλές μικρές και μεσαίες. Πολλές από αυτές έχουν ιδιαίτερα κοινά χαρακτηριστικά όπως μικρό μέγεθος και μικρό αριθμό προσωπικού, αρκετές

φορές με αυτοαπασχολούμενο τον ίδιο τον ιδιοκτήτη. Δραστηριοποιούνται κυρίως στον τομέα της παροχής υπηρεσιών και στις συναλλαγές και ο επιχειρηματίας πλαισιώνεται από λίγα ή και καθόλου άτομα ως προσωπικό. Σύνηθες φαινόμενο σε αυτές τις περιπτώσεις επιχειρήσεων είναι η μη έκδοση των φορολογικών στοιχείων ή η έκδοση στοιχείου του οποίου η αξία παρουσιάζεται μικρότερη από την πραγματική. Ως επακόλουθο αυτής της ελληνικής συναλλακτικής συνήθειας των επιχειρηματιών είναι η απώλεια μεγάλων ποσών άμεσων και έμμεσων φόρων.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης η σκιώδης οικονομία (παραοικονομία) στην Ελλάδα κατά το 2015 βρισκόταν στο 25% του συνολικού ΑΕΠ της χώρας, ήτοι 45 δις. ευρώ, χωρίς τάσεις απομείωσης.

Όλες οι κυβερνήσεις της μεταπολίτευσης, για διάφορους λόγους, δεν αντιμετώπισαν με τη σοβαρότητα που θα έπρεπε το πρόβλημα της σκιώδους οικονομίας, το οποίο με την σειρά του συνέβαλλε αποφασιστικά στην αύξηση του χρέους, την ανισοκατανομή του πλούτου, τη στρέβλωση της οικονομικής ανάπτυξης και την παρατεταμένη ύφεση.

Η οικονομική επιστήμη προτείνει πολλά και διάφορα «όπλα» για την αντιμετώπιση φοροδιαφυγής. Ανάμεσα σε αυτά είναι η καθιέρωση των ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής, το λεγόμενο «πλαστικό χρήμα». Η χρήση των ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής (ΗΜΠ) συνεπάγεται την καταγραφή της συναλλαγής στα τραπεζικά πληροφοριακά συστήματα, με αποτέλεσμα την διευκόλυνση των φορολογικού ελέγχου σε εισοδήματα και συναλλαγές.

Η διεθνής εμπειρία πιστοποιεί την αντίστροφη σχέση μεταξύ παραοικονομίας και χρήσης ηλεκτρονικού – πλαστικού χρήματος. Είναι ενδεικτικό ότι σε χώρες της Βόρειας Ευρώπης (Σουηδία, Δανία), στις οποίες η χρήση ηλεκτρονικού χρήματος είναι ανεπτυγμένη, η παραοικονομία έχει σχεδόν εξαλειφθεί, σε αντίθεση με τις χώρες του Νότου όπου ανθεί η φοροδιαφυγή λόγω της εκτεταμένης χρήσης των μετρητών.

Στην Ελλάδα η αλλαγή συντελέστηκε απότομα, αρχικά με την επιβολή των κεφαλαιακών περιορισμών. Ένας μεγάλος αριθμός πολιτών βρέθηκε απροετοίμαστος και θα λέγαμε «αποκλεισμένος» από πολλές βασικές του καθημερινές συναλλαγές και υποχρεώσεις.

Με βασικό επιχείρημα τη διεθνή εμπειρία, που έχει καταδείξει ότι η ενίσχυση της χρήσης των ηλεκτρονικών συναλλαγών έχει θετικό αποτύπωμα στην προσπάθεια καταπολέμησης της φοροδιαφυγής, αλλά και ενίσχυσης των δημοσίων εσόδων, η ελληνική κυβέρνηση προώθησε την ανάπτυξη του πλαστικού χρήματος. Παρά το αρχικό σοκ οι έλληνες πολίτες και επιχειρήσεις μπόκαν σιγά αλλά σταθερά στα βαθιά νερά των νέων συνθηκών. Οι δυσκολίες είναι πολλές, πολλά όμως είναι και τα οφέλη, αλλά και οι αντίθετες απόψεις.

2. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

2.1 ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ (TAX EVASION / TAX MITIGATION)

Στην μεγάλη προσπάθεια ανακάμψεως της ελληνικής οικονομίας και επιστροφής αυτής σε μια ομαλή, σταθερή και γιατί όχι αναπτυξιακή πορεία, μεγάλο ρόλο παίζει η ενίσχυση των φορολογικών εσόδων μέσω της μείωσης της φοροδιαφυγής και εξάλειψης της παραοικονομίας. Τα ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής (ΗΜΠ) μπορούν να συνεισφέρουν δραστικά στην προσπάθεια της τόνωσης και αύξησης των φορολογικών εσόδων. Πριν όμως προχωρήσουμε στην περαιτέρω ανάλυση της εργασίας θα πρέπει να κάνουμε μια σύντομη αλλά άκρως ιδιαίτερη αναφορά στις έννοιες φοροδιαφυγή και φοροαποφυγή

Ως φοροδιαφυγή ορίζεται κάθε παράνομη πράξη ή παράλειψη του φορολογουμένου, με την οποία επιδιώκει τη μείωση της φορολογικής του επιβάρυνσης ή αποφυγή καταβολής των βεβαιωμένων φόρων¹.

Η φοροδιαφυγή, σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει να συγχέεται με την φοροαποφυγή. Είναι ταυτόσημη με την καταστρατήγηση των διατάξεων των ισχυόντων φορολογικών νόμων. Φοροδιαφυγή για παράδειγμα είναι η μη υποβολή των φορολογικών δηλώσεων ή υποβολή των δηλώσεων με ανακρίβειες ή η έκδοση εικονικών φορολογικών παραστατικών.

Στην ελληνική φορολογική νομοθεσία και συγκεκριμένα στο άρθρο 66 του Κώδικα της Φορολογικής Διαδικασίας του Ν. 4174/2013 που προστέθηκε με το άρθρο 8 του Ν.4337/2015 ορίζεται ρητά ότι έγκλημα φοροδιαφυγής διαπράττει όποιος με πρόθεση να αποφύγει τη πληρωμή φόρου [φόρος εισοδήματος, Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝΦΙΑ), Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ), ειδικός φόρος ακινήτων (ΕΦΑ), παρακρατούμενους και επιρριπτόμενους φόρους, τέλη ή εισφορές κ.λπ.], αποκρύπτει από τα όργανα της Φορολογικής Διοίκησης

¹ <https://www.euretirio.com/forodifugi/>

φορολογητέα ύλη, είτε παραλείποντας να υποβάλει δήλωση, είτε υποβάλλοντάς τη με λανθασμένα, ψευδή ή ανακριβή στοιχεία.

Επιπροσθέτως, η έκδοση πλαστών, νοθευμένων ή εικονικών φορολογικών στοιχείων, αλλά και η αποδοχή εικονικών στοιχείων, ανεξάρτητα από το εάν ο δράστης διαφεύγει ή όχι της πληρωμής φόρου, αποτελούν ποινικά καταδικαστέες πράξεις φοροδιαφυγής. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 155 του Ν. 2960/2001 του Εθνικού τελωνειακού Κώδικα ορίζεται ότι και το λαθρεμπόριο αποτελεί πράξη φοροδιαφυγής, καθώς συνίσταται στην εισαγωγή ή στην εξαγωγή εμπορευμάτων χωρίς την άδεια των τελωνειακών αρχών και χωρίς την καταβολή των δασμών, των φόρων και λοιπών επιβαρύνσεων, όπως και στην οποιαδήποτε ενέργεια η οποία αποσκοπεί στην στέρηση από το Ελληνικό Δημόσιο ή την Ευρωπαϊκή Ένωση εισπρακτέους δασμούς, φόρους και λοιπές επιβαρύνσεις από τα εισαγόμενα ή τα εξαγόμενα εμπορεύματα.

2.2 ΦΟΡΟΑΠΟΦΥΓΗ (TAX AVOIDANCE)

Ως Φοροαποφυγή (tax avoidance), χαρακτηρίζεται η συμπεριφορά εκείνη που εκμεταλλεύεται κενά ή ατέλειες της φορολογικής νομοθεσίας, χωρίς ωστόσο να παραβιάζει άμεσα τις σχετικές διατάξεις και αποσκοπεί στην ολική ή μερική αποφυγή της φορολογικής υποχρέωσης².

Επί της ουσίας, η φοροαποφυγή αντίκειται στο πνεύμα και όχι το γράμμα του νόμου. Ως φοροαποφυγή μπορεί να θεωρηθεί κάθε ενέργεια η οποία έχει τα κάτωθι χαρακτηριστικά:

-Διέπεται από το στοιχείο της ανειλικρίνειας της πλαστότητας και της εικονικότητας

-Συντελείται στα πλαίσια της εκμετάλλευσης των κενών της φορολογικής νομοθεσίας και των πολλών ασαφειών αυτών

-Χαρακτηρίζεται από μυστικότητα με σκοπό να αποτρέπεται η λήψη μέτρων από τον νομοθέτη για την πάταξη της φοροαποφυγής

² <https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/circular/24275> Νασόπουλος Αντώνιος

Αν και από την φορολογική νομοθεσία η φοροαποφυγή θεωρείται παράνομη γιατί το κράτος στερείται έσοδα τα πράγματα αλλάζουν με το άρθρο 38 του Ν. 4174/2013. Σύμφωνα με το ανωτέρω άρθρο δεν προβλέπεται κάποια συγκεκριμένη ποινή ή άλλη κύρωση, εκτός από το γεγονός ότι η φορολογική διοίκηση μπορεί να αγνοεί την οποιαδήποτε τεχνητή διευθέτηση η οποία αποβλέπει στην αποφυγή της φορολόγησης. Ωστόσο, πολλές μορφές φοροαποφυγής είναι αντίθετες προς το πνεύμα του νόμου, διευρύνοντας όσο το δυνατόν περισσότερο την ερμηνεία του τι συνιστά «νόμιμη» ενέργεια, ώστε να ελαχιστοποιηθεί η συνολική φορολογική συνεισφορά του φορολογουμένου. Δεν είναι λίγες εκείνες οι εταιρείες που υιοθετούν επιθετικές τεχνικές φορολογικού σχεδιασμού και αφού εκμεταλλεύονται τα νομικά κενά των φορολογικών συστημάτων καταφέρνουν τη μη καταβολή των φόρων που τους αναλογούν

2.3 ΠΑΡΑΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ένας γενικά αποδεκτός ορισμός της παραοικονομίας δεν υφίσταται. Οι ορισμοί για το φαινόμενο της παραοικονομίας είναι τόσο πολλοί όσοι σχεδόν και οι ερευνητές οι οποίοι ασχολούνται με τη διερεύνηση του φαινομένου αυτού. Σύμφωνα με την τελευταία (διεθνή βιβλιογραφία) η παραοικονομία ως έννοια έχει αποδοθεί με τρόπους, οι οποίοι, αν και είναι μεταξύ τους συγγενείς, δεν καλύπτουν πάντοτε τις ίδιες δραστηριότητες. Κατ' άλλους η παραοικονομία είναι η άτυπη οικονομία, η μαύρη, η σκιώδης, η κρυφή, η υπόγεια, η μη παρατηρήσιμη, η παράλληλη, κ.λπ. Υπό τον όρο παραοικονομία νοείται ότι καλύπτονται οι δραστηριότητες, οι οποίες κανονικά θα έπρεπε να περιλαμβάνονται στο Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν (Α.Ε.Π.), αλλά δεν περιλαμβάνονται, γιατί κάποιος ή κάποιιοι από αυτούς οι οποίοι συμμετέχουν στην πραγματοποίησή τους προσπάθησαν να τις αποκρύψουν από τις Δημόσιες Αρχές³. Το Α.Ε.Π. αποτελεί τον δείκτη της οικονομίας, ο οποίος εκφράζει τη συνολική παραγωγή ή το συνολικό εισόδημα.

³ <https://www.e-forologia.gr/cms/viewContents.aspx?id=108536>, Το φαινόμενο της παραοικονομίας, Ανδρέας Γ. Κοψιάτης

Με λίγα λόγια παραοικονομία θεωρείται το τμήμα εκείνης της οικονομικής δραστηριότητας το οποίο ασκείται λαθραία και παράνομα⁴. Μερικές από τις βασικές αιτίες ύπαρξης αυτού του φαινομένου θεωρούνται:

-Ο βαθμός του κρατικού παρεμβατισμού (περιορισμοί, αλλαγές νόμων, μέγεθος δημόσιου τομέα)

-Η κρατική γραφειοκρατία

-Η υψηλή φορολογία (φόροι, εισφορές κοινωνικής ασφάλισης)

-Η φοροδιαφυγή

-Η μη ορθολογική χρησιμοποίηση από την μεριά του κράτους του προϊόντος των φορολογιών

-Ο μεγάλος αριθμός των ελεύθερων επαγγελματιών στην οικονομία, σε σχέση με το ποσοστό εκείνων οι οποίοι προσφέρουν εξαρτημένη εργασία

-Το επίπεδο ευσυνειδησίας και κοινωνικοοικονομικών αξιών των ηγετών και των μελών μιας κοινωνίας

-Η ύπαρξη βρώμικου χρήματος το οποίο μπορεί να προέρχεται από ναρκωτικά, πορνεία, εμπόριο όπλων, καταχρήσεις δημοσίου χρήματος, κ.ά.

-Η μη παραδειγματική τιμωρία των παρανομούντων

Από τον ως άνω ορισμό εύκολα μπορούμε να συμπεράνουμε ότι μία δραστηριότητα για να μπορεί να θεωρηθεί παραοικονομική θα πρέπει να δημιουργεί προστιθεμένη αξία. Εξαιρούνται αυτές τις δραστηριότητες, οι οποίες ενώ δημιουργούν προστιθεμένη αξία, δεν καταγράφονται στους Εθνικούς Λογαριασμούς, όπως είναι π.χ. οι δραστηριότητες της νοικοκυράς. Από τον ίδιο ορισμό συνάγεται ότι στην παραοικονομία δεν περιλαμβάνονται μόνο οι δραστηριότητες τις οποίες έχουν αποκρύψει για διάφορους λόγους οι οικονομικές μονάδες, αλλά και αυτές οι οποίες δεν έχουν καταγραφεί στους Εθνικούς Λογαριασμούς, επειδή οι αρμόδιες υπηρεσίες είναι ανεπαρκείς

⁴ <https://www.euretirio.com/paraoikonomia/>

2.4 ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Δυστυχώς είναι προφανές ότι είναι δύσκολο να υπολογιστεί το ακριβές μέγεθος της φοροδιαφυγής στην Ελλάδα. Μπορούν μόνο να γίνουν κάποιες εκτιμήσεις και να διατυπωθούν θεωρίες, οι οποίες μετά από σειρά πολλών μελετών μας δίνουν κάποια ενδεικτικά στοιχεία τους μεγέθους. Μια από αυτές είναι και η έρευνα του οργανισμού έρευνας και ανάλυσης «διαΝΕΟσις» η οποία συμπέρανε ότι τα διαφυγόντα έσοδα από την φοροδιαφυγή των φυσικών προσώπων στην Ελλάδα κυμαίνονται στα επίπεδα από 1,9% έως 4,7 % του ΑΕΠ., ενώ 0,5% είναι οι απώλειες από το λαθρεμπόριο των ποτών και των καπνικών ειδών.

Τα διαφυγόντα έσοδα από ΦΠΑ, υποθέτοντας στο 0,15% επί του ΑΕΠ. Με απλά λόγια η φοροδιαφυγή στην χώρα μας προσδιορίζεται μεταξύ 6% έως 9% και περίπου σε 11 με 16 δις. € το χρόνο.ότι το έλλειμμα ΦΠΑ αφορά στο σύνολό του φοροδιαφυγή, ανέρχονται σε 3,5% του ΑΕΠ. Για τις επιχειρήσεις εκτιμάται πως τα διαφυγόντα κέρδη υπολογίζονται

Μερικοί από τους κυριότερους παράγοντες που συντελούν στη διόγκωση του φαινομένου είναι οι εξής:

- Η πολυνομία και η πολυπλοκότητα του φορολογικού συστήματος
- Η συνεχόμενη αύξηση των πάσης φύσης άμεσων και έμμεσων φόρων
- Η μακροχρόνια ανύπαρκτη πολιτική βούληση για την αντιμετώπισή του
- Η αδυναμία αξιοποίησης των δυνατοτήτων των νέων τεχνολογιών.
- Η αιώνια γραφειοκρατία των δημοσίων υπηρεσιών. Ακόμα και σήμερα στην εποχή της πληροφόρησης και των ταχυτήτων του διαδικτύου είναι εμφανής η λεγόμενη «ηλεκτρονική» γραφειοκρατία
- Η ελλιπής εκπαίδευση των υπαλλήλων της δημόσιας διοίκησης .
- Η διάρθρωση της ελληνικής οικονομίας με το εξαιρετικά υψηλό ποσοστό των ελευθέρων επαγγελματιών και αυτοαπασχολουμένων
- Η φορολογική συνείδηση και κουλτούρα των φορολογουμένων.

Η αντιμετώπιση του φαινομένου δεν μπορεί να επιτευχθεί μόνο με ευκαιριακά μέτρα. Χρειάζεται σταθερή, συστηματική μεθόδευση και προγραμματισμός ενεργειών γιατί είναι ένα πολύπλοκο φαινόμενο. Η μεθόδευση αυτή είναι απαραίτητη

γιατί η φοροδιαφυγή δεν εξαρτάται μόνον από φορολογικούς ή οικονομικούς παράγοντες, αλλά από το συνδυασμό πολλών άλλων παραγόντων, όπως π.χ. το ήθος εκείνων που εκάστοτε ασκούν την οικονομική πολιτική.

Εάν, συνεπώς, η εκάστοτε ελληνική κυβέρνηση εφαρμόζε μια ορθολογική οικονομική και ειδικότερα δημοσιονομική πολιτική, και αντιμετώπιζε σοβαρά και μεθοδευμένα την φοροδιαφυγή θα κατάφερνε να την περιορίσει. Περιορίζοντάς έστω και ένα μέρος της φοροδιαφυγής η κυβέρνηση θα επιτύγχανε να μειώσει, εάν όχι να εξαλείψει το υπέρογκο δημοσιονομικό έλλειμμα και δεν θα χρειαζόταν να οδηγηθεί σε οποιαδήποτε οδυνηρή αύξηση των φόρων.

Σύμφωνα με την έρευνα που διενήργησε η Ernst & Young για λογαριασμό της ΔιαΝΕΟσις, η αντιμετώπιση του φαινομένου της φοροδιαφυγής βασίζεται σε εννέα άξονες:

1. Μείωση των φορολογικών συντελεστών:

Η Ελλάδα συγκαταλέγεται μεταξύ των χωρών εκείνων του ΟΟΣΑ με τους υψηλότερους συντελεστές φορολόγησης της μισθωτής εργασίας και του εισοδήματος των νομικών προσώπων, σε συνδυασμό με τους εξαιρετικά υψηλούς συντελεστές ΦΠΑ. Επιπλέον, οι φορολογούμενοι επιβαρύνονται με έκτακτους φόρους επί των ήδη δηλωθέντων εισοδημάτων, όπως η εισφορά αλληλεγγύης. Κατά την ΕΥ, η μείωση των συντελεστών θα περιορίσει σημαντικά το κίνητρο της φοροδιαφυγής.

2. Εντατική και αποτελεσματική διενέργεια φορολογικών ελέγχων και αποτελεσματική περαίωση των φορολογικών υποθέσεων:

Έχει διαπιστωθεί ότι μια αύξηση των καθημερινών ελέγχων κατά 1% μειώνει τον αριθμό των παραβάσεων κατά 0,3-0,4%. Παράλληλα, η ταχύτερη απονομή της φορολογικής δικαιοσύνης, τόσο σε διοικητικό, όσο και σε δικαστικό επίπεδο θα αποθαρρύνει την περαιτέρω παραβατική συμπεριφορά.

3. Οργάνωση και τεχνολογικός εκσυγχρονισμός των φορολογικών αρχών:

Η οργάνωση των φορολογικών αρχών με «έξυπνο» τρόπο και η διαμόρφωση ενός σταθερού και αποτελεσματικού οργανωτικού πλαισίου που θα καθορίζει ξεκάθαρα τις αρμοδιότητες των στελεχών της φορολογικής διοίκησης, θα επιλύσει μία σειρά από προβλήματα, σύμφωνα με τη μελέτη της ΕΥ. Παράλληλα, η

ψηφιοποίηση θα εξασφαλίσει καλύτερη εποπτεία των φορολογικών αρχών, αυξάνοντας τους κινδύνους της μη συμμόρφωσης για τους φορολογούμενους.

4. Κατάρτιση και εκπαίδευση των υπαλλήλων της Φορολογικής Διοίκησης:

Η ΕΥ υπογραμμίζει ότι είναι επιτακτική ανάγκη η συστηματική κατάρτιση των στελεχών ως προς τους νόμους, τις υπουργικές αποφάσεις και τις εγκυκλίους, και η διασύνδεση των υπολογιστών όλων των εφοριακών με υπάρχοντα ηλεκτρονικά συστήματα, όπως το ΝΟΜΟΣ και το ELENXIS.

5. Καταπολέμηση φαινομένων διαφθοράς και εφαρμογή αντικινήτρων:

Η αντιμετώπιση της διαφθοράς θα πρέπει να βασίζεται στην εναρμόνιση των μισθών των εφοριακών με τα διεθνή πρότυπα, τη διενέργεια τακτικών ελέγχων στην παρουσία τους και τη θέσπιση ενός αδιάβλητου συστήματος αξιολόγησης από το οποίο θα εξαρτώνται οι απολαβές και οι προαγωγές τους.

6. Δημιουργία σταθερού και απλοποιημένου φορολογικού συστήματος:

Η δαιδαλώδης φορολογική νομοθεσία δημιουργεί σύγχυση στους φορολογούμενους, οι οποίοι όπως είναι φυσικό αδυνατούν να παρακολουθήσουν τις αλλαγές και να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους.

7. Διαρθρωτικές αλλαγές στη δομή των επιχειρήσεων και αλλαγή του αναπτυξιακού μοντέλου:

Η ευθυγράμμιση του ποσοστού των αυτοαπασχολούμενων και των μικρών ή πολύ μικρών επιχειρήσεων με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, θα μειώσει δραστικά τις ευκαιρίες φοροδιαφυγής και εισφοροδιαφυγής και θα διευκολύνει το έργο των ελεγκτικών αρχών.

8. Δημιουργία κατάλληλης φορολογικής συνείδησης και καλλιέργεια φορολογικής παιδείας:

Είναι σημαντικό να καλλιεργηθεί η αντίληψη της φοροδιαφυγής ως ανήθικη πράξη από πολύ νωρίς, με την ένταξη της φορολογικής υπευθυνότητας στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα των σχολείων. Επιπλέον, η διενέργεια μίας κατάλληλα σχεδιασμένης και συστηματικής καμπάνιας, θα συμβάλει στην ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης, η οποία αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την αντιμετώπιση του προβλήματος.

9. Εκτεταμένη χρήση του πλαστικού χρήματος και επέκταση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης:

Το 2014, η Ελλάδα βρισκόταν στην προτελευταία θέση μεταξύ των χωρών της ΕΕ-28 ως προς τη χρήση πιστωτικών και χρεωστικών καρτών, με ποσοστό μόλις 6% επί του συνόλου των συναλλαγών. Το ποσοστό αυτό έχει αυξηθεί μετά την επιβολή των capital controls, αλλά παραμένει εξαιρετικά χαμηλό. Η επέκταση των ηλεκτρονικών συναλλαγών θα περιορίσει σημαντικά τη δυνατότητα φοροδιαφυγής.

2.5 ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΜΕΣΑ ΠΛΗΡΩΜΗΣ

Στο προηγούμενο κεφάλαιο έγινε αναφορά στο μεγάλο πρόβλημα που ταλανίζει τη χώρα μας και δεν είναι άλλο από την φοροδιαφυγή και τον αντίκτυπό της στην οικονομική ζωή κράτους, φορολογουμένων πολιτών και επιχειρήσεων. Επίσης αναφέρθηκαν μερικοί σημαντικοί τρόποι οι οποίοι προτείνονται ως αντίδοτο για την αντιμετώπιση του φαινομένου. Τα τελευταία χρόνια παγκοσμίως λόγω της τεχνολογικής εξέλιξης γίνεται αποδεκτό στη φαρέτρα των όπλων στο «πόλεμο» κατά της φοροδιαφυγής το πλαστικό χρήμα

Με τον όρο ηλεκτρονικό χρήμα περιγράφουμε κάθε τρόπο μεταφοράς κεφαλαίου μεταξύ δύο ή και περισσότερων μερών που γίνεται με ψηφιακό τρόπο και χωρίς την μεσολάβηση υλικού μέσου (μετρητά χρήματα). Οι βασικές κατηγορίες μέσων πληρωμής εκτός των μετρητών είναι οι ακόλουθες:

-Μεταφορά πιστώσεων (credit transfer): είναι εκείνο το μέσο πληρωμής με το οποίο ο πληρωτής δίνει την εντολή στην τράπεζα που συνεργάζεται να μεταφέρει χρήματα στο πιστωτικό ίδρυμα του δικαιούχου, για παράδειγμα οι συναλλαγές με ηλεκτρονική τραπεζική (e-banking).

-Πιστωτική κάρτα (credit cards): Είναι η κάρτα η οποία δίνει τη δυνατότητα στον κάτοχό της να πραγματοποιεί αγορές μέχρι ένα συγκεκριμένο όριο.

-Χρεωστική κάρτα (debit card): Είναι αντίστοιχη κάρτα που δίνει την δυνατότητα στον κάτοχό της να προβαίνει σε αγορές με ταυτόχρονη (άμεση) χρέωση του τραπεζικού του λογαριασμού .

-Συναλλαγή με άμεση χρέωση ή πάγια εντολή (direct debit): Χρέωση του τραπεζικού λογαριασμού για την οποία ο κάτοχος έχει δώσει την έγκρισή του πριν λάβει η χώρα η συναλλαγή (πάγια εντολή πληρωμής λογαριασμών ΔΕΚΟ).

-Συναλλαγή με ηλεκτρονικό χρήμα (e money): είναι η συναλλαγή κατά την οποία ο κάτοχος του ηλεκτρονικού χρήματος μεταφέρει χρήματα στο λογαριασμό του δικαιούχου με χρήση κάρτας ηλεκτρονικού χρήματος (π.χ. paypal).

2.6 ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΩΜΕΣ, ΠΑΡΑΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Είναι ευρέως γνωστό πλέον ότι τα ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής συνεισφέρουν στην αύξηση των φορολογικών εσόδων, τόσο μέσω του περιορισμού της παραοικονομίας όσο και μέσω της οικονομικής ανάπτυξης που προκαλούν. Θα προσπαθήσουμε να δείξουμε τον ευεργετικό ρόλο των ΗΜΠ στον περιορισμό της παραοικονομίας, τη σχέση τους με την οικονομική ανάπτυξη αλλά και την αύξηση των φορολογικών εσόδων.

Από μελέτες που έχουν κατά καιρούς δημοσιευθεί προκύπτει ότι η παραοικονομία στην Ελλάδα έχει φτάσει σε αρκετά υψηλά επίπεδα.

Η ανάδειξη της σχέσης της παραοικονομίας και των επιπτώσεων στην διαφυγή φορολογικών εσόδων, αλλά και στην ανάπτυξη της οικονομίας μιας χώρας αποτελεί την απαρχή των κατάλληλων μέτρων πολιτικής στην προσπάθεια επέκτασης χρήσης του πλαστικού χρήματος. Όπου υπάρχουν ικανές συνθήκες για έντονα φαινόμενα φορολογικής παραβατικότητας, η διευρυμένη χρήση των ΗΜΠ μπορεί να αποτελέσει το αντίδοτο κατά της φοροδιαφυγής και να περιορίσει την παραοικονομία.

Έχει αποδειχτεί η αρνητική σχέση μεταξύ των ΗΜΠ και την υστέρηση στην είσπραξη του ΦΠΑ. Όσο μικρότερη είναι η χρήση τους, τόσο μεγαλύτερη είναι η απώλεια των εσόδων από το ΦΠΑ και το αντίστροφο. Οι ηλεκτρονικές πληρωμές συνδέονται αποτελεσματικότερα με τη βελτίωση της φοροεισπρακτικής ικανότητας του κράτους και την εξοικονόμηση κόστους κατά μήκος της αλυσίδας αξίας των διαφόρων οικονομικών συναλλαγών, ενώ την ίδια στιγμή έχουν θετική επίδραση στον

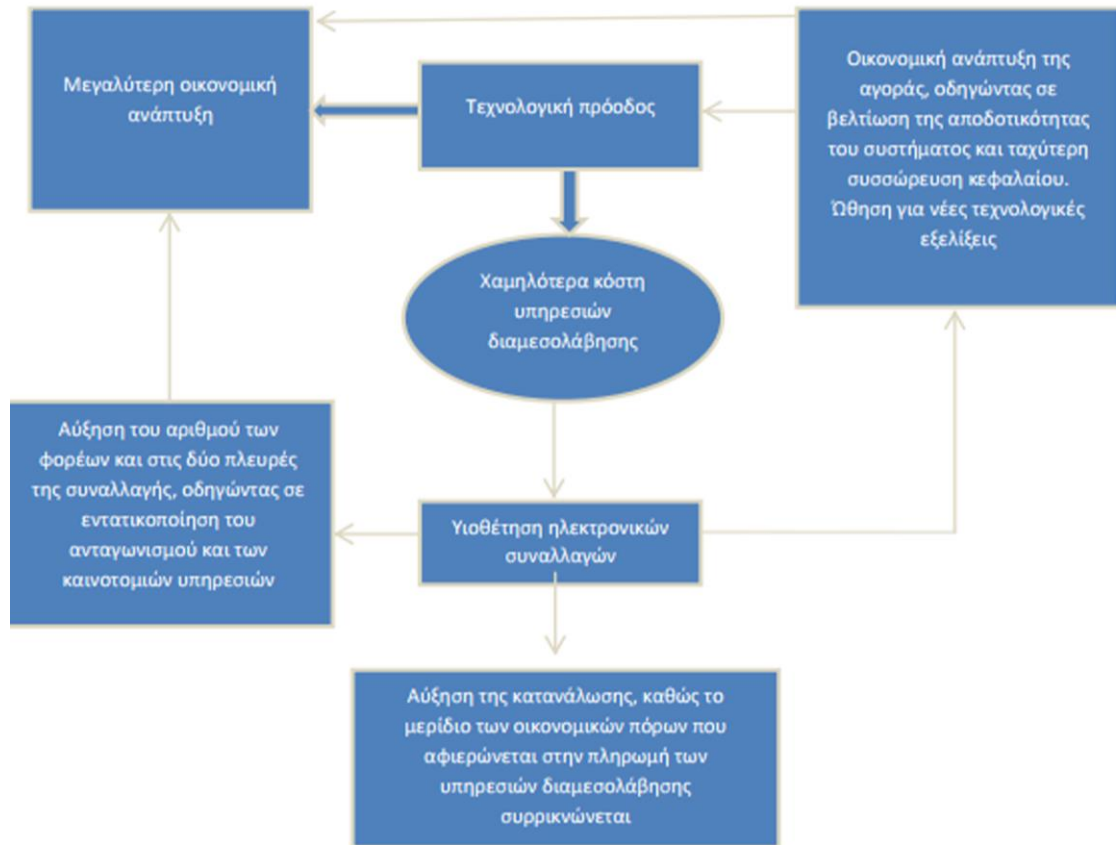
περιορισμό της γραφειοκρατίας σε τράπεζες και δημόσιες υπηρεσίες, συμβάλλοντας με αυτόν τον τρόπο στη βελτίωση της οικονομικής ανάπτυξης της αγοράς.

Παράλληλα, οι ηλεκτρονικές συναλλαγές έχουν συνδεθεί άμεσα με την οικονομική ανάπτυξη. Οι ηλεκτρονικές πληρωμές δεν διευκολύνουν μόνο τις συναλλαγές, αλλά πολλές φορές μειώνουν τα διάφορα κόστη των συναλλαγών σε αντίθεση με τα άλλα μέσα πληρωμής. Με την ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών και τη μείωση του κόστους υποδομής που σχετίζεται με τις ηλεκτρονικές πληρωμές, οι μη έντυπες πληρωμές γίνονται φθηνότερες. Οι πληρωμές με μετρητά ή επιταγές περιλαμβάνουν κόστη όπως αυτό για την παραγωγή τους, για την διαχείριση τους, για τη μεταφορά τους και για την ασφαλή φύλαξή τους. Δηλαδή κόστη τα οποία δεν υπάρχουν στα ηλεκτρονικά μέσα πληρωμών.

Επίσης, σε επίπεδο μακροοικονομίας έχει αποδειχτεί ότι υπάρχει σταθερή αύξηση του ΑΕΠ στις χώρες όπου υπάρχει διευρυμένη διείσδυση χρεωστικών και πιστωτικών καρτών στις καταναλωτικές συνήθειες των πολιτών.

Είναι, λοιπόν, σαφές ότι αφενός η υιοθέτηση των ηλεκτρονικών συναλλαγών μειώνει το κόστος του συστήματος πληρωμών και αφετέρου συντελεί στο οι οικονομικές συναλλαγές να γίνεται πιο εύκολα και πιο αποτελεσματικά. Λαμβάνοντας υπόψη ότι τα συστήματα πληρωμών που είναι πιο αποτελεσματικά αυξάνουν το επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης, αντιλαμβάνεται κανείς τα οφέλη των ΗΜΠ για την ελληνική οικονομία.

Η θετική σχέση μεταξύ του ηλεκτρονικού συστήματος πληρωμών και της οικονομικής ανάπτυξης φαίνεται καθαρά στο παρακάτω διάγραμμα:

Διάγραμμα 1: ηλεκτρονικές συναλλαγές και οικονομική ανάπτυξη, πηγή IOBE

Η τεχνολογική ανάπτυξη δημιουργεί μείωση στο κόστος των διαμεσολαβούντων παρόχων υπηρεσιών, η οποία μετά από κάποιο σημείο προωθεί την υιοθέτηση ηλεκτρονικών πληρωμών. Με τη σειρά τους οι ηλεκτρονικές πληρωμές αυξάνουν την κατανάλωση καθώς το κόστος διαμεσολάβησης μειώνεται, δημιουργώντας έτσι κέρδος για την οικονομία. Επιπλέον, η διευρυμένη χρήση των ΗΜΠ προωθεί την ανάπτυξη των χρηματοπιστωτικών αγορών οδηγώντας στην αύξηση της αποδοτικότητας του συστήματος, την ταχύτερη συσσώρευση κεφαλαίου και την τεχνολογική πρόοδο, η οποία με τη σειρά της οδηγεί στην περαιτέρω οικονομική ανάπτυξη. Τελειώνοντας, αυξάνεται ο αριθμός των φορέων της συναλλαγής με αποτέλεσμα την μεγέθυνση του ανταγωνισμού και των καινοτομιών στις υπηρεσίες.

Μελέτες που έχουν γίνει από τον ΣΕΒ5 αλλά και άλλους φορείς υπολογίζουν ότι οι ηλεκτρονικές συναλλαγές στην Ελλάδα σε ορίζοντα διετίας μπορούν να μειώσουν την έκδοση των εικονικών τιμολογίων κατά 60% και να οδηγήσουν κατά 10% το ποσοστό της παραοικονομίας. Επιπροσθέτως, θα αυξηθεί η εισπραξιμότητα του ΦΠΑ κατά 1 δις. Ευρώ και να μειωθεί το κόστος των προμηθειών για το Δημόσιο κατά 200 εκατ. ευρώ το χρόνο.

Το πλαστικό και ηλεκτρονικό χρήμα μέσω του συστημικού αποτυπώματος που καταγράφεται μπορεί να βοηθήσει στην πάταξη και μείωση της φοροδιαφυγής και της παραοικονομίας. Όπως σημειώνει υπεύθυνη του τομέα e-business της Eurobank κα Έφη Πρεσβεία6 έχει υπολογιστεί ότι μπορεί η μείωση στην χώρα μας να φτάσει στο 25% και να βοηθήσει στην αύξηση των φορολογικών εσόδων κατά 2 δις. Ευρώ.

Στη συνέχεια εξετάζονται αναλυτικότερα τα οφέλη στα έσοδα του ΦΠΑ από τη διευρυμένη χρήση των ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής, λόγω των περιορισμών στη διακίνηση κεφαλαίων το 2015 και μετά.

⁵ ΣΕΒ, 30/06/2016, Θέσεις και προτάσεις για την προώθηση των ηλεκτρονικών συναλλαγών στην Ελλάδα, ανακτήθηκε από: <http://www.sev.org.gr/grafeio-typou/deltia-typou/synantisi-koinonikon-etairon-sev-esee-kai-sete-me-ton-anapliroti-ypourgo-oikonomikon-k-t-alexiadi-30-6-2016/>

⁶ Πρεσβεία Έφη, 27/06/2016, Η χρήση ηλεκτρονικού χρήματος θα πλήξει την παραοικονομία και τη φοροδιαφυγή, ανακτήθηκε από: <http://www.avgi.gr/article/10951/7032437/ephe-presbeia-e-chrese-elektronikou-chrematos-tha-plexei-ten-paraoikonomia-kai-te-phorodiaphyge>

2.7 ΕΚΘΕΣΗ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΛΟΓΩ ΧΡΗΣΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΠΛΗΡΩΜΗΣ

Στη σπουδαιότητα της χρήσης των ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής αναφέρεται η Τράπεζα της Ελλάδας στην ενδιάμεση έκθεσή της για την νομισματική πολιτική που δημοσιεύθηκε τον Δεκέμβριο του 2016.

Σύμφωνα με την εν λόγω έκθεση αναφέρεται πως η σημαντική αύξηση στη χρήση καρτών πληρωμής μετά την επιβολή περιορισμών στην ανάληψη μετρητών τον Ιούλιο του 2015 εκτιμάται ότι επέδρασε θετικά στην πορεία των εσόδων από το ΦΠΑ, βελτιώνοντας την εισπραξιμότητα αυτού. Αντιθέτως, οι πρόσφατες αυξήσεις των συντελεστών εκτιμάται ότι ασκούν αρνητική επίδραση στα έσοδα ΦΠΑ. Προτείνονται, λοιπόν, η χορήγηση κινήτρων για την περαιτέρω διεύρυνση της χρήσης των ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής και η επαναφορά των φορολογικών συντελεστών ΦΠΑ σε χαμηλότερα επίπεδα.

Η επιβολή των περιορισμών στην ανάληψη μετρητών τον Ιούλιο του 2015 (capital controls) συνοδεύθηκε από ραγδαία αύξηση στη χρήση των πιστωτικών και των χρεωστικών καρτών. Κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2015 το μερίδιο καταναλωτικής δαπάνης των ιδιωτών που πραγματοποιήθηκε με χρήση πλαστικού χρήματος διπλασιάστηκε σε σχέση με το αντίστοιχο εξάμηνο του 2014 και ανήλθε σε 9,4%, την υψηλότερη τιμή που είχε καταγραφεί ιστορικά. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι η αμέσως προηγούμενη υψηλότερη τιμή ήταν σε ποσοστό 5,4% το έτος 2007. Η αυξανόμενη χρήση του πλαστικού χρήματος συνεχίστηκε και το 2016 και ανήλθε κατά το πρώτο εξάμηνο στο 11,1% της ιδιωτικής κατανάλωσης.

Παράλληλα, από το γ' τρίμηνο του 2015 και έπειτα παρατηρείται μια αποσύνδεση των εσόδων ΦΠΑ τόσο από την εξέλιξη της φορολογικής βάσης όσο και από τη διαμόρφωση των φορολογικών συντελεστών. Κατά το δ' τρίμηνο του 2015 και τα δύο πρώτα τρίμηνα του 2016 τα έσοδα του ΦΠΑ αυξήθηκαν θεαματικά σε ετήσια βάση κατά 8,5%, 18,0% και 15,9% αντίστοιχα. Η παρατηρούμενη αύξηση των εσόδων ΦΠΑ βρίσκεται σε έντονη αντίθεση με την ετήσια συρρίκνωση της φορολογικής βάσης στις αντίστοιχες περιόδους κατά 0,5%, 2,5% και 0,8% (βλ. Διάγραμμα Γ), ενώ η σύνθεση της φορολογικής βάσης —όπως αυτή αποτυπώνεται από το μερίδιο των διαρκών αγαθών στην κατανάλωση των νοικοκυριών— παρέμεινε

ουσιαστικά αμετάβλητη σε ετήσια βάση (βλ. Διάγραμμα Δ). Οι παραπάνω πολύ σημαντικές αυξήσεις στα έσοδα του ΦΠΑ σημειώθηκαν ενώ ο βασικός συντελεστής ΦΠΑ παρέμενε αμετάβλητος μέχρι τον Ιούνιο του 2016. Ο δε μεσοσταθμικός συντελεστής εκτιμάται ότι αυξήθηκε κατά περίπου 1 ποσοστιαία μονάδα, ως αποτέλεσμα της κατάργησης μιας σειράς εξαιρέσεων από το βασικό συντελεστή.

Συνεπώς, η έντονα αυξητική πορεία των εσόδων ΦΠΑ από το τέλος του 2015 υποδηλώνει τη θετική επίδραση παραγόντων άλλων από τη φορολογική βάση και τους φορολογικούς συντελεστές. Στο βαθμό που η φοροδιαφυγή και η παραοικονομία ευνοούνται από τη ευρεία χρήση των μετρητών, η επιβολή ποσοτικών περιορισμών στην ανάληψη μετρητών και η επακόλουθη αύξηση της χρήσης των πιστωτικών και χρεωστικών καρτών ενδέχεται να έχουν περιορίσει το περιθώριο της φοροδιαφυγής, βελτιώνοντας κατά επέκταση την εισπραξιμότητα του ΦΠΑ. Η υπόθεση αυτή συνάδει με την αρνητική συσχέτιση που έχει παρατηρηθεί μεταξύ της παραοικονομίας και της κατά κεφαλήν χρήσης ηλεκτρονικών πληρωμών. Η εμπειρική διερεύνηση της σχέσης μεταξύ του πλαστικού χρήματος και των εσόδων του ΦΠΑ με τη χρήση υποδειγμάτων σταθερών παραμέτρων καταδεικνύει ότι μια αύξηση στο μερίδιο της ιδιωτικής καταναλωτικής δαπάνης που πραγματοποιείται μέσω πλαστικού χρήματος κατά 1 ποσοστιαία μονάδα οδηγεί σε αύξηση των εσόδων ΦΠΑ κατά περίπου 1% το πρώτο έτος, η οποία μακροπρόθεσμα μπορεί να ανέλθει έως και 6%.

Επιπλέον, εκτιμάται μακροπρόθεσμη βελτίωση της εισπραξιμότητας κατά περίπου 0,4%-1,7%. Με βάση τις παραπάνω εκτιμήσεις, η αύξηση της χρήσης πλαστικού χρήματος που παρατηρήθηκε το γ' τρίμηνο του 2015 δικαιολογεί αύξηση των εσόδων ΦΠΑ κατά περίπου 0,6-0,9 δισεκ. ευρώ έως και το β' τρίμηνο του 2016. Επιπρόσθετα, με τη χρήση υποδειγμάτων χρονικά μεταβαλλόμενων παραμέτρων εκτιμάται ότι η αύξηση της χρήσης καρτών πληρωμής επιδρά αυξητικά στην ελαστικότητα των εσόδων ΦΠΑ ως προς τη φορολογική βάση. Συνεπώς, η αυξημένη χρήση πλαστικού χρήματος τείνει να ενισχύει τη θετική επίδραση στα έσοδα του ΦΠΑ από την προσδοκώμενη ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας. Η χρήση πλαστικού χρήματος τείνει επίσης να αυξάνει και την ελαστικότητα των εσόδων ως προς τους φορολογικούς συντελεστές, η οποία όμως εκτιμάται ότι παραμένει αρνητική.

Συμπερασματικά, προκειμένου να διασφαλιστεί η διατήρηση, αλλά και η περαιτέρω διεύρυνση, της χρήσης του πλαστικού χρήματος και μετά την άρση των περιορισμών στην ανάληψη μετρητών, κρίνεται σκόπιμη η θέσπιση ισχυρών κινήτρων. Αντλώντας παραδείγματα από διεθνείς βέλτιστες πρακτικές, αυτά τα κίνητρα μπορούν να περιλαμβάνουν φορολογικές ελαφρύνσεις και κληρώσεις επάθλων και να συνοδεύονται από διοικητικά μέτρα, όπως είναι η υποχρέωση αποδοχής καρτών πληρωμής. Η θέσπιση μιας σειράς μέτρων προς αυτή την κατεύθυνση στη Νότιο Κορέα οδήγησε την περίοδο 1999-2010 σε τετραπλασιασμό του μεριδίου των καρτών πληρωμής στην ιδιωτική κατανάλωση σε πάνω από 65%, με παράλληλη επιτάχυνση των φορολογικών εισπράξεων.

Στο πλαίσιο αυτό, ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στη στοχευμένη θέσπιση φοροαπαλλαγών για τη χρήση πλαστικού χρήματος ως μέσου συναλλαγών σε επαγγελματικούς κλάδους με υψηλή συχνότητα απόκρυψης εισοδημάτων.

Η εκτιμώμενη θετική επίδραση από την πρόσφατη αύξηση στη χρήση πλαστικού χρήματος καταδεικνύει ότι υπό την προϋπόθεση αποτελεσματικής στόχευσης τα φορολογικά κίνητρα θα μπορούσαν να καταστούν αυτοχρηματοδοτούμενα. Κυρίως όμως η διεύρυνση της χρήσης των ηλεκτρονικών μέσων πληρωμών, στο βαθμό που περιορίζει το περιθώριο της απόκρυψης των συναλλαγών, μπορεί να αποτελέσει όχημα για μια δικαιότερη κατανομή του φορολογικού βάρους, προς όφελος των συνεπών φορολογουμένων.

2.8 Η ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ

Πριν συνεχίσουμε την ανάλυση για τον ευεργετικό αντίκτυπο χρήσης του πλαστικού χρήματος στην τόνωση των εσόδων του κράτους από το 2015 και ύστερα, λόγω της διεύρυνσης των χρηστών ηλεκτρονικών συναλλαγών θα ήταν χρήσιμο να δούμε συνοπτικά πως αντιμετωπίζεται το θέμα στον υπόλοιπο κόσμο.

Και ενώ στην Ελλάδα εν έτη 2017 ακόμη συζητούμε για τις αλλαγές που θα φέρει στην καθημερινή ζωή η νομοθετική ρύθμιση για την χρήση των ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής, σε άλλες χώρες του κόσμου έχουν από χρόνια μειώσει ή και έχουν περιορίσει τις συναλλαγές με μετρητά. Οι πολίτες αρκετών χωρών όπως η Σουηδία,

Δανία, Νότια Κορέα και άλλες έχουν υιοθετήσει για τα καλά τις ηλεκτρονικές πληρωμές. Την ίδια στιγμή εταιρείες και καταστήματα έχουν σταματήσει να δέχονται ρευστά μετρητά στις συναλλαγές με τους πελάτες τους.

Οι ηλεκτρονικές συναλλαγές με χρεωστικές κάρτες στα ολλανδικά καταστήματα λιανικής ξεπέρασαν εκείνες με μετρητά. Το επιχείρημα των ολλανδών εμπόρων και τραπεζών είναι ότι οι πληρωμές δίχως μετρητά είναι φθηνότερες, ασφαλέστερες και βολικές. Σε πολλές χώρες του κόσμου η κατάθεση μετρητών στην τράπεζα είναι μια χρεώσιμη υπηρεσία με τους καταθέτες να πληρώνουν το αντίστοιχο τίμημα. Οι προμήθειες των τραπεζικών ιδρυμάτων σε αρκετές περιπτώσεις είναι δυσανάλογες των συναλλαγών και αυτό αποτελεί πρόβλημα για επαγγελματίες και επιχειρήσεις για τις καθημερινές τους εισπράξεις.

Στη Δανία η κυβέρνηση πρότεινε να καταργηθεί η υποχρέωση που έχει επιβληθεί σε επιλεγμένα καταστήματα (κυρίως λιανικής) να δέχονται πληρωμές σε μετρητά, ωθώντας τη χώρα πιο κοντά από ποτέ σε μια αχρήματη οικονομία. Από το 2016 προτάθηκε να καταργηθεί η νομική δέσμευση που ίσχυε για μια σειρά καταστημάτων όπως βενζινάδικα, εστιατόρια και εμπορικά καταστήματα ενδυμάτων να δέχονται πληρωμές σε μετρητά. Το ένα τρίτο των δανών χρησιμοποιεί αντί για μετρητά το Mobile Pay, την γνωστή εφαρμογή των "έξυπνων" κινητών τηλεφώνων με την οποία μεταφέρονται χρήματα σε άλλα τηλέφωνα και σε τραπεζικούς λογαριασμούς καταστημάτων.

Οι πιστοί στη Σουηδία που θέλουν να ανάψουν ένα κεράκι στην εκκλησία θα πρέπει να προβούν σε ηλεκτρονική συναλλαγή. Ακόμη και το μουσείο του συγκροτήματος ABBA παρά το γεγονός ότι το μουσικό group έγραψε το κομμάτι «money, money, money» θεωρεί τα μετρητά ξεπερασμένα και δεν τα δέχεται σε αντίθεση με την πιστωτική κάρτα. Σχεδόν παντού στη χώρα καθιερώνονται οι ηλεκτρονικές συναλλαγές. Υπάρχουν όλο και περισσότερες εφαρμογές που καθιστούν τις ηλεκτρονικές συναλλαγές εύκολες, ο χρήστης δεν επιβαρύνεται ενώ οι τράπεζες δεν δέχονται μετρητά. Τα περισσότερα από τα τραπεζικά καταστήματα όχι μόνο δεν έχουν μετρητά αλλά και δεν δέχονται καταθέσεις μετρητών. Υποστηρίζουν μάλιστα πως με αυτό τον τρόπο ελαχιστοποιείται και ο κίνδυνος των ληστειών. Πέρυσι τα χρηματοκιβώτια διατηρούσαν 3,6 δις κορώνες όταν το 2010 είχαν 8,7 δις.

Στο σημείο αυτό να αναφέρουμε πως εκτός από την ευκολία που προσφέρουν τέτοιου είδους συναλλαγές, ταυτόχρονα αποτελούν ένα τρόπο καταπολέμησης των ληστειών και του ξεπλύματος μαύρου χρήματος. Ενώ την ίδια στιγμή η σουηδική κυβέρνηση έχει ωφεληθεί αφού η συλλογή φόρων έχει γίνει πιο αποτελεσματική δεδομένου τι οι ηλεκτρονικές συναλλαγές αφήνουν ίχνη.

Από την άλλη μεριά όπως σημειώνει ο επικεφαλής⁷ της Association of Swedish Private Security Companies, μια οργάνωση που λειτουργεί ως λόμπι για εταιρείες που προσφέρουν ασφάλεια για την μεταφορά μετρητών κατηγορεί τις τράπεζες και τις εταιρείες στο χώρο των πιστωτικών καρτών ότι αυτές ενορχηστρώνουν την επίθεση κατά των μετρητών γιατί έτσι κάποιιοι δημιουργούν ένα πολύ σοβαρό εισόδημα.

Παραδώστε τα κέρματα σας. Αυτό είναι το μήνυμα που αποστέλλεται από την κεντρική τράπεζα της Νότιας Κορέας . Το ασιατικό αυτό κράτος αποτελεί ένα από τα πιο προηγμένα και ολοκληρωμένα από τεχνολογική ματιά κράτος του κόσμου το οποίο καλωσορίζει την έλευση μιας «κοινωνίας χωρίς μετρητά » . Το πρώτο βήμα είναι να απαλλαγεί η χώρα από το μέταλλο, ένα κατόρθωμα που οι αρχές ελπίζουν να επιτευχθεί μέχρι το 2020. Η Τράπεζα της Κορέας έχει ανακοινώσει ότι θα εντείνει τις προσπάθειές της να μειώσει την κυκλοφορία των νομισμάτων, η υψηλότερη ονομαστική αξία των οποίων αξίζει λιγότερο από \$ 0,50. Ως μέρος του σχεδίου που θέλει τους καταναλωτές να καταθέσουν τα ψιλά τους για να προμηθευτούν και να χρησιμοποιούν κάρτες «T Money» - για την πληρωμή των ναύλων μετρό, βόλτες με ταξί και ακόμη και τις αγορές σε 30.000 καταστήματα ψιλικών.

Οι προτάσεις είναι μόνο το τελευταίο βήμα για ένα έθνος που βρίσκεται στην πρώτη γραμμή της αξιοποίησης της τεχνολογίας για να κάνουν τη ζωή των πολιτών πιο εύκολη. Online αγορές είναι ο κανόνας, όπως και οι πληρωμές μέσω κινητού τηλεφώνου. Η Νότια Κορέα είναι ήδη ένα από τα λίγα έθνη του κόσμου που εξαρτώνται τόσο λίγο από τα μετρητά. Έχει ένα από τα υψηλότερα ποσοστά ιδιοκτησίας της πιστωτικής κάρτας - περίπου 1,9 ανά πολίτη και μόνο το 20 τοις εκατό των πληρωμών γίνονται με το χαρτονόμισμα,. Αλλά ενώ η ευκολία είναι στο επίκεντρο του προγράμματος της κεντρικής τράπεζας, υπάρχουν και άλλες σκέψεις.

⁷ http://www.huffingtonpost.gr/2015/12/26/diethnes-souidia-metrita_n_8878792.html

Η Κεντρική Τράπεζα της Κορέας ξοδεύει περισσότερα από \$ 40 εκατομμύρια το χρόνο για την κοπή των κερμάτων. Υπάρχουν επίσης κόστη για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που συλλέγουν, διαχειρίζονται και κυκλοφορούν τα νομίσματα αυτά. «Όταν δημιουργούμε 10 νομίσματα won, η διαδικασία κοστίζει περισσότερο από 10 won» δήλωσε ο Lee Hyo-chan, επικεφαλής της έρευνας στο Ινστιτούτο Οικονομικών στη Σεούλ, προσθέτοντας ότι «αν η Κορέα πηγαίνει σε μια οικονομία χωρίς κέρματα, θα είναι καλό τόσο για τους πελάτες όσο και για τους πωλητές που δεν θα πρέπει να προετοιμάσουν αρκετά νομίσματα για την επιχείρησή τους»⁸.

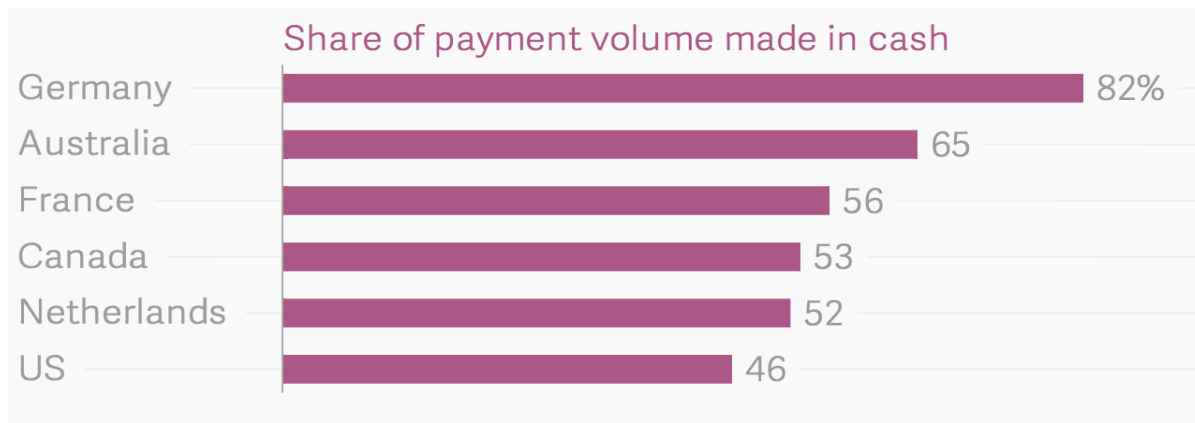
Υπάρχει, επίσης, η ελπίδα ότι η μετάβαση προς τις ηλεκτρονικές πληρωμές θα βοηθήσει ώστε να συρρικνωθεί η παραοικονομία, να ενισχυθούν τα ταμεία του κράτους και να υπάρξει γενικότερη ανάπτυξη.. «Μπορούμε να μειώσουμε πολύ το κόστος από τη μη χρήση μετρητών,» είπε ο Kim Seong Hoon⁹, ένας ερευνητής στο Κορεάτικο Ινστιτούτο Οικονομικών Ερευνών. «Αν εγκαταλείψουμε τα μετρητά, θα μπορούσαμε να δούμε 1,2 τοις εκατό επιπλέον οικονομική ανάπτυξη το χρόνο. Μια κοινωνία χωρίς μετρητά μπορεί να μας βοηθήσει στην αντιμετώπιση της χαμηλής ανάπτυξης, στο χαμηλό πληθωρισμό και το περιβάλλον με χαμηλό επιτόκιο». Αλλά για τον κ Lee, η κίνηση αυτή θα απαιτήσει μια ευρύτερη στροφή των συνηθειών ενός μέρους του πληθυσμού κυρίως των ηλικιωμένων. «Αν η Κορέα θέλει να πάει χωρίς μετρητά σε μακροπρόθεσμη βάση, πρώτα απ' όλα οι πολίτες θα πρέπει να αλλάξουν τη νοοτροπία τους, όταν πρόκειται να μοιράζονται μετρητά σε παραδοσιακά ήθη και έθιμα όπως εκκλησίες ή οικογενειακές εκδηλώσεις π.χ γάμους».

Με εξαίρεση τις βόρειες χώρες όπου μπορούμε να πούμε με σχετική ευκολία ότι έχουν παράδοση στην πρωτοτυπία και στην εφαρμογή σύγχρονων και λειτουργικών λύσεων, εξίσου τεχνολογικά και οικονομικά προηγμένες κοινωνίες είναι απρόθυμες να εγκαταλείψουν την χρήση των μετρητών. Μια από αυτές είναι η Γερμανία όσο και αν φαίνεται παράξενο. Οι γερμανοί καταναλωτές πιστεύουν ότι η χρήση μετρητών τους δίνει καλύτερο έλεγχο των δαπανών τους. Υπολογίζεται ότι το 80% των συναλλαγών γίνεται με μετρητά. Ακόμα και για μεγάλα ποσά οι Γερμανοί

⁸ <https://www.ft.com/content/bf5c929c-b78d-11e6-ba85-95d1533d9a62>

⁹ <https://www.ft.com/content/bf5c929c-b78d-11e6-ba85-95d1533d9a62>

αποφεύγουν την χρήση καρτών. Όπως αναφέρει η ιστοσελίδα QUARTZ10 οι πολίτες της Γερμανίας προτιμούν τις ανώνυμες χρηματικές συναλλαγές παρά τις επώνυμες ηλεκτρονικές. Ο κυριότερος όμως φαίνεται να είναι η αίσθηση του ελέγχου που προσφέρει η αποθήκευση μετρητών στο πορτοφόλι.

Διάγραμμα 2: χρήση μετρητών στη Γερμανία

Ακόμα μια μικρή αναδρομή στην σύγχρονη ιστορία της χώρας καταδεικνύει το φαινόμενο. Ο υπερπληθωρισμός την περίοδο της "Δημοκρατίας της Βαϊμάρης" είχε ως αποτέλεσμα την πτώση της αξίας του μάρκου. Υπό τον φόβο το μάρκο να χάσει πλήρως την αξία του, οι Γερμανοί ξόδευαν τα χρήματά τους ακόμα και σε προϊόντα που δεν θα αγόραζαν σε διαφορετική περίπτωση. Κατά ένα τρόπο η προτίμηση των γερμανών στα μετρητά συνδέεται με τον φόβο και την απαισιοδοξία για το μέλλον που προκύπτουν από το παρελθόν της χώρας.

Οι ερευνητές εκτιμούν ότι ο υπερπληθωρισμός αφήνει πάντα τα σημάδια του σε ένα λαό. Σε χώρες όπου υπήρξε τραπεζική και οικονομική κρίση, οι πολίτες δεν εμπιστεύονται τις τράπεζες και προτιμούν τα μετρητά.

2.9 Η ΕΙΣΧΩΡΗΣΗ ΤΩΝ ΗΜΠΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Στη Ελλάδα το πλαστικό χρήμα ήταν κάτι το εξωπραγματικό και πολύ μακριά από τις καθημερινές οικονομικές συναλλαγές των ελλήνων πολιτών, παρόλο που στην υπόλοιπη Ευρώπη η χρήση των ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής ήταν και είναι

¹⁰ <https://qz.com/262595/why-germans-pay-cash-for-almost-everything/>

ιδιαίτερος διευρυμένη. Λίγοι ήταν οι χρήστες και κυρίως άτομα νεαρής ηλικίας εξειδικευμένα στις νέες τεχνολογίες. Για το υπόλοιπο μέρος του πληθυσμού η χρήση των μετρητών ήταν το μοναδικό μέσο πληρωμών.

Όλα άλλαξαν το καλοκαίρι του 2015 όταν τέθηκαν σε εφαρμογή τα capital controls που οδήγησε χιλιάδες συμπολίτες μας στην ουρά των ATM και εξανάγκασε ακόμη και υπέργηρους συνταξιούχους να εξοικειωθούν με τη χρήση του πλαστικού χρήματος.

Σκόπιμο θεωρούμε να γίνει μια ιδιαίτερη αναφορά στα capital controls και στα γεγονότα εκείνης της περιόδου που οδήγησαν στην ευρύτερη χρήση των ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής.

2.9.1 Έλεγχοι Κεφαλαίων (Capital controls)

Έλεγχοι κεφαλαίων / κεφαλαιακοί περιορισμοί (capital controls) είναι ένα οικονομικό μέτρο που λαμβάνεται από την κυβέρνηση ή την κεντρική τράπεζα μιας χώρας, με σκοπό να περιορίσει τις εισροές και εκροές κεφαλαίων μέσα, από και προς την εγχώρια οικονομία όπως αυτές καταγράφονται στους εθνικούς λογαριασμούς. Επίσης ο έλεγχος κεφαλαίων σαν κυβερνητική πολιτική μπορεί να περιορίσει τη δυνατότητα των κατοίκων μιας χώρας στην απόκτηση ξένων περιουσιακών στοιχείων (εκροή εγχώριων κεφαλαίων) και/ή τον περιορισμό αλλοδαπών για την αγορά εγχώριων περιουσιακών στοιχείων (εισροή ξένων κεφαλαίων).¹¹

Μέτρα κεφαλαιακών περιορισμών μπορεί να είναι:

- Όρια αναλήψεων από τα ATM
- Περιορισμός στην πρόσβαση των τραπεζικών λογαριασμών ιδιωτών και επιχειρήσεων
- Απαγόρευση πρόωρων αναλήψεων (σπάσιμο) προθεσμιακών λογαριασμών
- Περιορισμό ή απαγόρευση μεταφοράς κεφαλαίων εκτός χώρας
- Μη δυνατότητα εξαργύρωσης επιταγών πάνω από συγκεκριμένο ποσό

¹¹ <https://www.euretirio.com/elegxoi-kefalaion-capital-controls/>

-Περιορισμένη χρήση χρεωστικών και πιστωτικών καρτών εντός της χώρας και όριο στις συναλλαγές εκτός αυτής

Η επιβολή των κεφαλαιακών ελέγχων σημαίνει ότι πολίτες και επιχειρήσεις δεν έχουν την δυνατότητα να διακινούν ελεύθερα τα χρηματικά τους διαθέσιμα. Αυτό μπορεί να συμβαίνει σε έκτακτες περιπτώσεις κατά τις οποίες υπάρχει κίνδυνος κατάρρευσης του τραπεζικού συστήματος μιας οικονομίας.

Στην Ελλάδα γνωρίσαμε τα capital controls αρχικά ως μια άγνωστη λέξη με την επιβολή αυτών στη Κύπρο το 2013. Δύο χρόνια αργότερα έρχεται η σειρά της χώρας μας. Την απόφαση για την επιβολή των κεφαλαιακών περιορισμών την έχει ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδας με την συναίνεση του Υπουργού Οικονομικών με την έγκριση της Ευρωπαϊκής επιτροπής.

Το ελληνικό τραπεζικό σύστημα το καλοκαίρι του 2015 με δεδομένη την έλλειψη της ρευστότητας στηριζόταν από τον μηχανισμό έκτακτης ρευστότητας (ELA). Η ανακοίνωση της διεξαγωγής δημοψηφίσματος οδήγησε χιλιάδες πολίτες στα μηχανήματα αυτόματης ανάληψης (ATMs). Ταυτόχρονα η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα αποφάσισε την διακοπή της παροχής ρευστότητας μέσω του ELA κάτι που δημιούργησε ασφυξία στο τραπεζικό σύστημα. Το Συμβούλιο Συστημικής Ευστάθειας υπό τον διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδας και τον Υπουργού Οικονομικών αποφάσισε την επιβολή ελέγχων συνοδεία τραπεζικής αργίας προς αποφυγή σκηνών πανικού στις τράπεζες

Στην πράξη, οι κεφαλαιακοί έλεγχοι σήμαιναν ότι κάθε πολίτης είχε δικαίωμα ανάληψης συγκεκριμένου ποσού από τους λογαριασμούς του. Απαγορεύτηκε επίσης η εξαγωγή συναλλάγματος στο εξωτερικό για επενδύσεις, ενώ περιορισμοί μέχρι ενός ποσού είχαν και οι φοιτητές του εξωτερικού. Αντίστοιχοι περιορισμοί υπήρξαν και για τα ταξίδια στο εξωτερικό.

Η επιβολή λοιπόν των κεφαλαιακών περιορισμών, βρήκε τους περισσότερους Έλληνες πολίτες απροετοίμαστους και αποκλεισμένους από μεγάλη σειρά τραπεζικών συναλλαγών. Πρώτη και κύρια η αδυναμία ανάληψης μετρητών. Ακριβώς για αυτόν το λόγο από τις πρώτες ημέρες της επιβολής των περιοριστικών μέτρων οι τράπεζες δέχθηκαν έναν καταιγισμό από αιτήματα για έκδοση χρεωστικών καρτών και για τη δυνατότητα πρόσβασης σε εναλλακτικά δίκτυα συναλλαγών.

Αυτό που με κόπο προσπαθούσαν επί χρόνια οι ελληνικές τράπεζες συντελέστηκε εξ ανάγκης, απότομα και χωρίς περίοδο προσαρμογής. Είναι χαρακτηριστικό ότι εκείνη την περίοδο οι πληρωμές μέσω καρτών στη χώρα μας αντιπροσώπευαν μόλις το 6% των συνολικών πληρωμών ενώ την ίδια στιγμή ο μέσος ευρωπαϊκός όρος κυμαινόταν στο 24% και στη Δανία στο 42%.

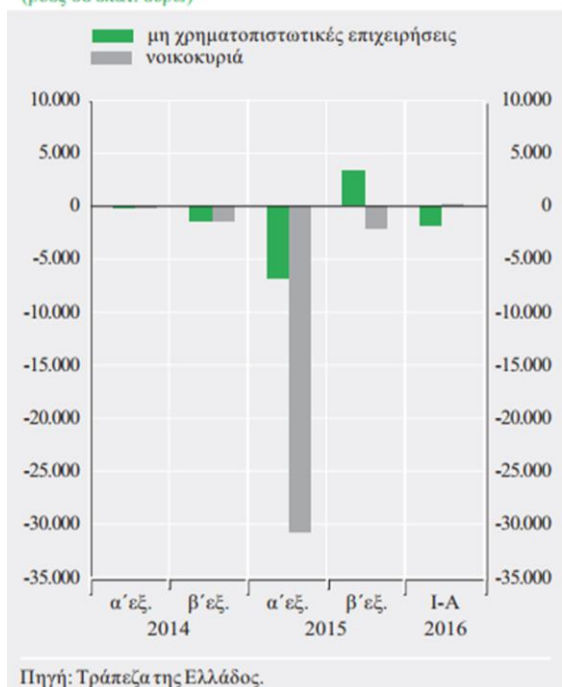
Παρά το αρχικό σοκ που προκλήθηκε στη χώρα μας από τους κεφαλαιουχικούς περιορισμούς εντούτοις σύμφωνα με τα στοιχεία των τραπεζών από τα τέλη Ιουνίου 2015 έως και τις αρχές Αυγούστου είχαν εκδοθεί περισσότερες από 1 εκ. χρεωστικές κάρτες. Πριν από τα capital controls εκδίδονταν κατά μέσο όρο λιγότερες από 100.000 κάρτες το μήνα.

Τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδας¹² είναι ενδεικτικά για το κλίμα που επικρατούσε την περίοδο εκείνη, αλλά και των μηνών που ακολούθησαν. Οι έντονες αβεβαιότητες στις αρχικές διαπραγματεύσεις με τους διεθνείς πιστωτές της χώρας κατά το α' εξάμηνο του 2015 δημιούργησαν τις τέλειες συνθήκες για να καταγραφούν εκτεταμένες καθαρές εκροές καταθέσεων από τις ελληνικές τράπεζες. Αντίθετα, την περίοδο που ακολούθησε από τον Ιούλιο του 2015 μέχρι και τον Απρίλιο του 2016 σημειώθηκαν καθαρές εισροές καταθέσεων, ενώ οι καθαρές εκροές κατά τους υπόλοιπους μήνες είχαν πολύ μικρότερο μέγεθος συγκρινόμενες με αυτές κατά το α' εξάμηνο του 2015, όπως φαίνεται στο παρακάτω διάγραμμα από την έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδας.

¹² <http://www.bankofgreece.gr/BogEkdoseis/NomPol20152016.pdf>

Καταθέσεις μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων και νοικοκυριών

(ροές σε εκατ. ευρώ)

Διάγραμμα 3: καταθέσεις μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων και νοικοκυριών, πηγή ΕΤΕ

Ειδικότερα, την περίοδο Ιουλίου 2015 και Απριλίου 2016, σημειώθηκε σωρευτική καθαρή εισροή καταθέσεων από τις μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις ύψους 1,6 δισεκ. ευρώ, αλλά καθαρή εκροή από τις καταθέσεις των νοικοκυριών ύψους 1,9 δισεκ. ευρώ. Ενώ το α' εξάμηνο του 2015 καταγράφηκε μέση μηνιαία εκροή τραπεζογραμματίων από τις εγχώριες τράπεζες ύψους άνω των 3 δισεκ. ευρώ, κατά την περίοδο Ιουλίου 2015-Απριλίου 2016 παρατηρήθηκε εισροή τραπεζογραμματίων κατά 0,3 δισεκ. ευρώ ανά μήνα. Το α' εξάμηνο του 2015, η μέση μηνιαία φυγή κεφαλαίων στο εξωτερικό ανήλθε σε 2,1 δισεκ. ευρώ. Αντιθέτως, το β' εξάμηνο του 2015 και το α' τρίμηνο του 2016, για το οποίο έχουν δημοσιευθεί στοιχεία, σημειώθηκε επιστροφή κεφαλαίων μέσου μηνιαίου ύψους περίπου 0,4 δισεκ. ευρώ. Η συγκράτηση της συρρίκνωσης της καταθετικής βάσης των τραπεζών αποδίδεται αφενός στην επιβολή (τέλη Ιουνίου 2015) των περιορισμών στις αναλήψεις μετρητών και στις διασυνοριακές μεταφορές κεφαλαίων, capital controls, και αφετέρου στην τόνωση της εμπιστοσύνης που επιτεύχθηκε με τη συνομολόγηση συμφωνίας με τους διεθνείς πιστωτές τον Ιούλιο του 2015.

2.9.2 Η χρήση του πλαστικού χρήματος κατά τη διάρκεια των capital controls

Η έρευνα του ελληνικού συνδέσμου ηλεκτρονικού εμπορίου (GRECA) και της ετήσιας έρευνας ηλεκτρονικού εμπορίου (ELTRUN) που επεξεργάστηκε το Ινστιτούτο Έρευνας & Υπηρεσιών (IN.EM.Y.)¹³, καταδεικνύει την αυξανόμενη τάση χρήσης χρεωστικών καρτών. Συγκεκριμένα το 2014 δαπανήθηκε σε κάρτες visa 1 ευρώ από τα 33 ευρώ την καταναλωτική δαπάνη. Στην Ευρώπη η αντιστοιχία ήταν 1 ευρώ στα 6. Η εικόνα άρχισε να αλλάζει ριζικά μετά την τραπεζική αργία και τους κεφαλαιακούς περιορισμούς.

Οι μετέπειτα εξελίξεις μπορεί να περιορίσαν τη δυνατότητα ανάληψης μετρητών, ωφέλησαν όμως τους καταναλωτές και τις επιχειρήσεις που αποκόμισαν αρκετά πλεονεκτήματα από τη χρήση των ηλεκτρονικών μέσω πληρωμών. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Visa Europe στην Ελλάδα, τις δυο εβδομάδες μετά την επιβολή των περιορισμών των capital controls παρατηρήθηκε αύξηση 135% στον αριθμό ηλεκτρονικών συναλλαγών σε σύγκριση με το δεκαπενθήμερο πριν την επιβολή αυτών.

Ο τζίρος των τερματικών POS υπερδιπλασιάστηκε, με την χρήση τους να παρουσιάζει αύξηση σε υφιστάμενους αλλά και σε νέους πελάτες καρτών. Αυτή η εξέλιξη παραπέμπει σε αύξηση των συσκευών αποδοχής καρτών για τα επόμενα χρόνια. Την ίδια περίοδο πενταπλασιάστηκαν οι νέοι κωδικοί χρήσης ηλεκτρονικής τραπεζικής e-banking, με τους νέους χρήστες πλέον να ξεπερνούν τους 150.000 τον Ιούλιο του 2015.

Η χρήση του πλαστικού χρήματος γενικά θα μπορούσαμε να πούμε ότι ευνοήθηκε από τον περιορισμό της κίνησης κεφαλαίων. Να επισημάνουμε ότι την συγκεκριμένη εκείνη στιγμή οι πληρωμές με κάρτες στην Ελλάδα βρισκόταν στο χειρότερο σημείο πανευρωπαϊκά σε ποσοστό μόλις 6%.

Σχετικά με την επίδραση της τραπεζικής αργίας και την επιβολή των capital controls στις ελληνικές επιχειρήσεις η έρευνα του IN.EM.Y κατέδειξε τα εξής:

-Το 97% αντιμετώπισε προβλήματα σε πληρωμές και εισπράξεις.

¹³ <http://tvxs.gr/news/ellada/ereyna-psila-stis-protimiseis-ton-ellinon-plastiko-xrima>

- Το 64% αντιμετώπισε δυσκολίες σε παραγωγή και διακίνηση προϊόντων.
- Το 66% είχε δυσκολίες στις πληρωμές συνεργατών.
- Το 61% είχε αδυναμία στη χρήση διαφόρων μεθόδων ηλεκτρονικών πληρωμών όπως Paypal κλπ.
- Το 49% δεν μπορούσε να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των προμηθευτών.
- Το 49% αδυνατούσε να πληρώσει χρεωστικές και πιστωτικές κάρτες.
- Το 41% δυσκολεύτηκε στην εξόφληση επιταγών
- Το 29% δήλωσε άρνηση και αδυναμία των πελατών να πληρώσουν με μετρητά.
- Το 8% δήλωσε αδυναμία καταβολής φόρων και μισθών.
- Το 78% αντιμετώπισε ακυρώσεις παραγγελιών από τους πελάτες.
- Το 31% δεν μπορούσε να εισάγει πρώτες ύλες.
- Το 22% αντιμετώπισε δυσκολίες στις μεταφορές.

Για την αντιμετώπιση του σκοπέλου οι ελληνικές επιχειρήσεις σε ένα ποσοστό της τάξης του 60% στράφηκαν στη χρήση τραπεζικού λογαριασμού στο εξωτερικό για την πληρωμή ξένων προμηθευτών. Την ίδια στιγμή 44% των επιχειρήσεων βρέθηκε σε πλήρες αδιέξοδο. Στις 26 Σεπτεμβρίου 2016, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα («ΕΚΤ»)¹⁴ δημοσίευσε τα στατιστικά στοιχεία για το έτος 2015 σχετικά με τις συναλλαγές πληρωμών δίχως τη χρήση μετρητών.

Όπως προκύπτει, ο αριθμός των συναλλαγών που έχουν πραγματοποιηθεί με τη χρήση επιταγών ή καρτών πληρωμών (εξαιρουμένων εκείνων που λειτουργούν ως ηλεκτρονικό χρήμα) ή μεταφορά πιστώσεων και άμεσων χρεώσεων στην Ελλάδα ανήλθαν το 2015 σε 423 εκατ. ευρώ (+101 εκατ. σε σχέση με το 2014), ήτοι 39 συναλλαγές ανά κάτοικο (+10 συναλλαγές σε σχέση με το 2014).

Σε όρους αξίας συναλλαγών, οι μεταφορές πιστώσεων ανήλθαν σε 464,1 εκατ. ευρώ (74% επί του συνόλου για την Ελλάδα), οι επιταγές στα 126,1 εκατ. ευρώ (20%), οι άμεσες χρεώσεις στα 26,8 εκατ. ευρώ (4%) και οι κάρτες πληρωμών που

¹⁴ <http://www.hba.gr/ActivityAreas/List?page=2&type=OnlineBanking#top>

έχουν εκδοθεί από φορείς παροχής υπηρεσιών πληρωμών που λειτουργούν στην Ελλάδα στα 8,8 εκατ. ευρώ (2%). Παρά όλα αυτά τα ενθαρρυντικά στοιχεία, η εμπιστοσύνη των ελλήνων πολιτών προς το τραπεζικό σύστημα φαίνεται να έχει κλονιστεί σοβαρά.

Συμπερασματικά, η επιβολή των περιορισμών στο τραπεζικό σύστημα τον Ιούνιο του 2015 αποτέλεσε το έναυσμα για σημαντική επιτάχυνση της μεταβολής των συνθηκών πληρωμών όσον αφορά τα ηλεκτρονικά μέσα και συνέβαλε σε μερική εξομάλυνση της καταναλωτικής δαπάνης παρά τον περιορισμό στη διαθεσιμότητα μετρητών για πολλά νοικοκυριά. Εφόσον η πρόσφατη αύξηση χρήσης των ηλεκτρονικών μέσων πληρωμών αποδειχθεί διατηρήσιμη μμεσοπρόθεσμα, αναμένεται να αποφέρει σημαντικά οφέλη, όπως η μείωση του κόστους των συναλλαγών, η αποτελεσματικότερη κατανομή των παραγωγικών πόρων στην οικονομία και το τραπεζικό σύστημα και η ενίσχυση των φορολογικών εσόδων. Η σχετική σημασία των ηλεκτρονικών πληρωμών, συμπεριλαμβανομένων των πληρωμών με κάρτες, έναντι των μετρητών στην οικονομία θα εξαρτηθεί από την αλληλεπίδραση μακροοικονομικών παραγόντων, όπως η ανάκαμψη της οικονομίας, η αποκατάσταση του κλίματος εμπιστοσύνης και το επίπεδο των επιτοκίων, σε συνδυασμό με αρκετούς μικροοικονομικούς παράγοντες όπως είναι η εξέλιξη των προτιμήσεων των οικονομικών μονάδων και ο βαθμός της αναγνώρισης των χαρακτηριστικών ευκολίας και ασφάλειας που θα παρέχουν τα ηλεκτρονικά μέσα πληρωμών, καθώς και ο βαθμός της περαιτέρω διείσδυσης της τεχνολογίας στις επιχειρήσεις αλλά και στα νοικοκυριά.

2.9.3 Το Ελληνικό νομοσχέδιο για την υποχρεωτική χρήση των ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής

Σύμφωνα με την απόφαση που εξέδωσε το υπουργείο οικονομικών 4446/2016 για το χτίσιμο του αφορολόγητου με πλαστικό χρήμα:

Μισθωτοί, συνταξιούχοι και κατά κύριο επάγγελμα αγρότες για να εξασφαλίσουν έκπτωση φόρου που φθάνει μέχρι τα επίπεδα των 1.900 – 2.100 ευρώ ανάλογα με τον αριθμό των παιδιών τους, η οποία αντιστοιχεί σε αφορολόγητο όριο κλιμακούμενο από 8.636 έως και 9.545 ευρώ, θα πρέπει να πραγματοποιήσουν φέτος δαπάνες με πλαστικό ή ηλεκτρονικό χρήμα ύψους:

- 10% του ετησίου εισοδήματος, εφόσον αυτό ανέρχεται έως 10.000 ευρώ,
- 10% επί των πρώτων 10.000 ευρώ και 15% επί του υπερβάλλοντος ποσού, εφόσον το εισόδημα ανέρχεται σε 10.001 έως και 30.000 ευρώ, και
- 10% επί των πρώτων 10.000 ευρώ, 15% επί των επόμενων 20.000 ευρώ και 20% επί του υπερβάλλοντος ποσού, εφόσον το εισόδημα ξεπερνά τις 30.000 ευρώ.

Στο ποσό των δαπανών που απαιτείται να πραγματοποιηθούν με πλαστικό ή ηλεκτρονικό χρήμα για να καλυφθεί το αφορολόγητο όριο περιλαμβάνονται όλα σχεδόν τα έξοδα για αγορές αγαθών και λήψη υπηρεσιών.

Συγκεκριμένα, αγαθά και υπηρεσίες των παρακάτω κατηγοριών:

- Διατροφή και μη αλκοολούχα ποτά: Ψωμί, δημητριακά, ρύζι, ζυμαρικά, κρέας, ψάρια, αλλαντικά, γαλακτοκομικά, έλαια, φρούτα, λαχανικά, σοκολάτες, γλυκά, παγωτά, χυμοί, νερό, αναψυκτικά κλπ.

- Αλκοολούχα ποτά και καπνός: Αλκοολούχα, οινοπνευματώδη ποτά, κρασιά, μπίρες, καπνός, τσιγάρα, πούρα, πουράκια

- Ένδυση και υπόδηση: Υφάσματα, ενδύματα, καθαρισμός και μεταποίηση ενδυμάτων, παπούτσια, επιδιορθώσεις υποδημάτων

- Στέγαση: Ηλεκτρικό ρεύμα, ύδρευση, φυσικό αέριο, υγραέριο, πετρέλαιο θέρμανσης, αποχέτευση, κοινόχρηστα, δημοτικά τέλη, επισκευή και συντήρηση κατοικία, εργασίες υδραυλικού, ηλεκτρολόγου, ελαιοχρωματιστή κ.λπ., υπηρεσίες για τη συντήρηση πολυκατοικιών.

- Διαρκή αγαθά, είδη νοικοκυριού και υπηρεσίες: Έπιπλα, διακοσμητικά είδη, έπιπλα κήπου, φωτιστικά, χαλιά, μοκέτες, κουρτίνες, κλινοσκεπάσματα, οικιακές συσκευές, ψυγεία, πλυντήρια, ηλεκτρικές κουζίνες, κλιματιστικά, συσκευές θέρμανσης, εργαλεία, υπηρεσίες καθαρισμού, είδη καθαρισμού κ.α.

- Μεταφορές: Ποδήλατα, ανταλλακτικά και αξεσουάρ αυτοκινήτου, καύσιμα, λιπαντικά, μίσθωση γκαράζ και χώρων στάθμευση, μαθήματα οδήγησης, εισιτήρια τρένου, λεωφορείων, ταξί, αεροπλάνων και πλοίων.

- Επικοινωνίες: Κινητή και σταθερή τηλεφωνία, σύνδεση Internet, ταχυδρομικές υπηρεσίες.

- Αναψυχή, πολιτιστικές δραστηριότητες: Υπολογιστές, κάμερες, μουσικά όργανα,

άνθη, κατοικία ζώα, αθλητικές δραστηριότητα, θέατρα, κινηματογράφος, συναυλίες, μουσεία, βιβλία, εφημερίδες, περιοδικά, πακέτα διακοπών.

- Εκπαίδευση: Δίδακτρα για προσχολική, πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση.

- Ξενοδοχεία, καφέ, εστιατόρια, κυλικεία.

- Άλλα αγαθά και υπηρεσίες: Κουρεία, κομμωτήρια, κοσμήματα, ρολόγια, είδη για μωρά, οίκοι ευγηρία και ιδρύματα για άτομα με ειδικές ανάγκες, υπηρεσίες για βοήθεια στο σπίτι, ασφάλιση κατοικίας, υγείας, οχημάτων.

Στις δαπάνες που λαμβάνονται υπόψη για την κατοχύρωση της έκπτωσης φόρου (του αφορολογήτου) δεν περιλαμβάνονται:

- Τα ενοίκια

- Τα τέλη κυκλοφορίας

- Αγορές οχημάτων (αυτοκινήτων, δίκυκλων)

- Αγορές σκαφών, αεροπλάνων και αεροσκαφών

- Αγορές κατοικιών, οικοπέδων και λοιπών ακινήτων

- Οι πληρωμές φόρων

- Οι πληρωμές δόσεων δανείων

- Οι αγορές επενδυτικών προϊόντων (μετοχών, ομολόγων κλπ)

Επίσης, τα έξοδα ιατρικής και φαρμακευτικής περίθαλψης (για αμοιβές γιατρών, νοσήλια, διαγνωστικά κέντρα, φάρμακα, φαρμακευτικά είδη κ.λπ.) βρίσκονται εκτός της λίστας των δαπανών που χτίζουν το αφορολόγητο όριο καθώς γι' αυτά προβλέπεται έκπτωση φόρου 10% εφόσον υπερβαίνουν το 5% του εισοδήματος.

Σύμφωνα με την υπουργική απόφαση, εξαιρούνται από την υποχρέωση πληρωμών με ηλεκτρονικά μέσα, αλλά υποχρεούνται να προσκομίσουν αποδείξεις ίσης αξίας για δαπάνες των παραπάνω μη εξαιρουμένων κατηγοριών οι φορολογούμενοι 70 ετών και άνω, τα άτομα με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω, όσοι βρίσκονται σε δικαστική συμπαράσταση, οι φορολογικοί κάτοικοι της Ε.Ε. ή

του Ε.Ο.Χ που υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης στην Ελλάδα και φορολογούνται με την κλίμακα από μισθωτή εργασία και συντάξεις.

Τα ίδια ισχύουν και για τις παρακάτω κατηγορίες:

- Δημόσιοι λειτουργοί και δημόσιοι υπάλληλοι που υπηρετούν στο εξωτερικό.
- Ανήλικοι που υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος και φορολογούνται με την κλίμακα των μισθωτών και συνταξιούχων
- Φορολογούμενοι που κατοικούν μόνιμα σε χωριά με πληθυσμό έως 500 κατοίκους και σε νησιά με πληθυσμό κάτω των 3.100 κατοίκων εκτός αν πρόκειται για τουριστικούς τόπους

- Φορολογούμενοι που δεν έχουν εισόδημα από καμία κατηγορία ή έχουν εισόδημα μόνο από κεφάλαιο ή/και από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου και το τεκμαρτό τους εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των 9.500 ευρώ

- Φορολογούμενοι που είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο ανέργων του ΟΑΕΔ, για τη διαφορά που προκύπτει μεταξύ του τεκμαρτού και του συνολικού εισοδήματός τους

- Φορολογούμενοι που είναι δικαιούχοι Κοινωνικού Εισοδήματος Αλληλεγγύης (ΚΕΑ)- Υπηρετούντες την υποχρεωτική στρατιωτική τους θητεία

- Φορολογούμενοι που βρίσκονται σε κατάσταση μακροχρόνιας νοσηλείας (πέραν των 6 μηνών)

- Όσοι διαμένουν σε οίκο ευγηρίας και σε ψυχιατρικό κατάστημα καθώς και οι φυλακισμένοι

Τέλος, διευκρινίζεται ότι το ποσό των δαπανών δηλώνεται ατομικά από κάθε σύζυγο ή από κάθε μέρος συμφώνου συμβίωσης. Σε περίπτωση που καλύπτεται το απαιτούμενο ποσό δαπανών από οποιονδήποτε εκ των δυο συζύγων ή μερών συμφώνου συμβίωσης, το τυχόν πλεονάζον ποσό δύναται κατά την εκκαθάριση να μεταφερθεί στον άλλο σύζυγο ή στο άλλο μέρος συμφώνου συμβίωσης για τυχόν

2.10 ΦΟΡΕΙΣ ΤΙΣ ΑΓΟΡΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Υπέρ της υιοθέτησης των ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής είναι και οι περισσότεροι φορείς της ελληνικής αγοράς. Τονίζουν ευεργετικές επιδράσεις στην

οικονομία και προβάλλουν τις προτάσεις τους για την καταλληλότερη εφαρμογή αυτών.

2.10.1 Σύνδεσμος Ελλήνων Βιομηχάνων (ΣΕΒ)

Ο ΣΕΒ υποστηρίζει ότι η προώθηση χρήσης των ηλεκτρονικών συναλλαγών προβάλλει ως μια ελπιδοφόρα λύση που, δεδομένης της υπερφορολόγησης και της ανεπάρκειας των παραδοσιακών φοροεισπρακτικών μηχανισμών, μπορεί να διευκολύνει την πάταξη της φοροδιαφυγής, ώστε να ελαφρυνθεί σε σχετικούς όρους ο σύννομος πολίτης ή οικονομική οντότητα και, ενδεχομένως να καταστεί δυνατή η μείωση των φορολογικών συντελεστών ώστε να τονωθεί η αναπτυξιακή διαδικασία στην οικονομία. Ειδικότερα, για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές, τα οφέλη είναι πάρα πολλά τόσο για τις οργανωμένες επιχειρήσεις, όσο και για τους καταναλωτές, αλλά και για το ίδιο το κράτος

Πιο αναλυτικά ο ΣΕΒ θεωρεί ότι οι ηλεκτρονικές συναλλαγές πρέπει να εφαρμοστούν καθολικά, δηλαδή σε όλο το φάσμα των συναλλαγών μεταξύ του κράτους, των επιχειρήσεων και των πολιτών. Η ταχεία και καθολική εφαρμογή ηλεκτρονικών πληρωμών μεταξύ επιχειρήσεων και πολιτών (συναλλαγές B2C), ηλεκτρονικής τιμολόγησης και πληρωμών μεταξύ επιχειρήσεων (συναλλαγές B2B), αλλά και μεταξύ των επιχειρήσεων και του κράτους (συναλλαγές B2G), θα προσφέρει σημαντικά δημοσιονομικά οφέλη, όπως: διαφάνεια στην αγορά, εξοικονόμηση έως 1,5 δις ευρώ από τη χρήση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης και πληρωμών, αλλά και την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, περιορίζοντας ή εξαλείφοντας έως και κατά 80%, περιπτώσεις της έκδοσης πλαστών και εικονικών φορολογικών στοιχείων. Επιπλέον, σημαντική είναι η καθιέρωση των ηλεκτρονικών προμηθειών σε ολόκληρο το δημόσιο τομέα, με αξιοσημείωτη μείωση δαπανών, αλλά και αυξημένη διαφάνεια.

Η εφαρμογή των ηλεκτρονικών συναλλαγών αποτελεί μέρος της κεντρικής στρατηγικής επιλογής για την χώρα, που έχει αναδείξει ο ΣΕΒ προς την καθολική επέκταση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης σε όλα τα πεδία των συναλλαγών του κράτους με τις επιχειρήσεις και τους πολίτες. Εκτός από τα προφανή και σημαντικά δημοσιονομικά οφέλη, και την μείωση του κόστους λειτουργίας του κράτους, η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ενισχύει την τήρηση των κανόνων του υγιούς

ανταγωνισμού, προς όφελος των συνεπών επιχειρήσεων και της λειτουργίας της αγοράς.

Σε αυτό το πλαίσιο, ο ΣΕΒ ήταν υποστηρικτής και συμμετείχε στο συνέδριο «1st Athens Digital Payments Summit», με θέμα τις ηλεκτρονικές συναλλαγές, που έγινε στην Αθήνα. Στο συνέδριο συμμετείχαν εκπρόσωποι της πολιτικής ηγεσίας, των συλλογικών φορέων της επιχειρηματικότητας, καθώς και επιχειρηματίες και στελέχη μεγάλων επιχειρήσεων.

Μετά το συνέδριο, ο εκπρόσωπος του ΣΕΒ κ. Γιώργος Ναθαναήλ, Senior Advisor¹⁵ του Τομέα Υποδομών και Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος, έκανε την ακόλουθη δήλωση: «Ο ΣΕΒ στηρίζει αποφασιστικά την προώθηση των ηλεκτρονικών συναλλαγών. Είναι μία μεταρρύθμιση με πολλαπλά οφέλη: περιορίζει την παραοικονομία, βοηθώντας τις υγιείς επιχειρήσεις να αναπτυχθούν, μειώνει το κόστος του επιχειρείν, αυξάνοντας την ανταγωνιστικότητα, και δίνει ευκαιρίες στις επιχειρήσεις να προσφέρουν καινοτόμες υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας, τόσο στην Ελλάδα, όσο και στο εξωτερικό. Για τους λόγους αυτούς αποτελεί υψηλή εθνική προτεραιότητα και πρέπει να υλοποιηθεί στη βάση ενός αποτελεσματικού Σχεδίου Δράσης, με την στενή συνεργασία του κράτους και όλων των φορέων της ιδιωτικής οικονομίας της χώρας».

Ο ΣΕΒ αναδεικνύει ως κεντρική στρατηγική επιλογή την καθολική επέκταση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης σε όλα τα πεδία συναλλαγών του κράτους με τις επιχειρήσεις και τους πολίτες. Είναι απαραίτητη για την ανάσχεση της φοροδιαφυγής (έναντι της αυξανόμενης φορολογίας) την πάταξη της εισφοροδιαφυγής και την επιτάχυνση της απονομής δικαιοσύνης, αλλά και την τήρηση των κανόνων του υγιούς ανταγωνισμού προς όφελος τόσο των δημοσίων εσόδων όσο και των συνεπών επιχειρήσεων και της λειτουργίας της αγοράς.

Πρόσφατες αναλύσεις του ΣΕΒ, κατέδειξαν ότι η ταχεία και ευρεία εφαρμογή λύσεων ψηφιακής οικονομίας σε όλο το φάσμα των εμπορικών συναλλαγών (από τις εισαγωγές στα τελωνεία, την εφοδιαστική αλυσίδα, μέχρι και τον τελικό καταναλωτή) και στην απονομή της δικαιοσύνης, επιφέρει σημαντικά οφέλη. Το

¹⁵ <http://www.sev.org.gr/grafeio-typou/deltia-typou/o-sev-stirizei-tin-katholiki-efarmogi-ton-ilektronikon-synallagon/>

προτεινόμενο πλέγμα παρεμβάσεων αφορά σε καθολική εφαρμογή ηλεκτρονικών πληρωμών και τιμολόγησης με σημαντικά δημοσιονομικά οφέλη, όπως εξοικονόμηση έως 1,5δισ ευρώ από τη χρήση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης και πληρωμών, αλλά και καταπολέμηση της φοροδιαφυγής περιορίζοντας ή εξαλείφοντας έως και κατά 80% περιπτώσεις έκδοσης πλαστών και εικονικών φορολογικών στοιχείων. Συμπληρωματικά, η εγκατάσταση POS σε κάθε σημείο λιανικής μπορεί να ενισχυθεί από το νέο ΕΣΠΑ.

-Να υπάρξει ηλεκτρονική διασύνδεση ΑΦΜ και ΑΜΚΑ και υποχρεωτική καταβολή ασφαλιστικών εισφορών όλων των εργαζομένων μέσω τραπεζών.

-Αποτελεσματικότερη παρακολούθηση του εφοδιασμού μέσω συστημάτων ιχνηλασιμότητας, συνεισφέροντας στη μείωση του λαθρεμπορίου σε κρίσιμους κλάδους της οικονομίας (π.χ. τσιγάρα, καύσιμα, κτλ), με αύξηση των δημοσίων εσόδων έως και 200εκ. ευρώ ετησίως.

-Ηλεκτρονικές προμήθειες σε ολόκληρο το δημόσιο τομέα με αξιοσημείωτη μείωση δαπανών αλλά και αυξημένη διαφάνεια. Ενδεικτικά, μείωση έως 400εκ ευρώ στις προμηθευτικές διαδικασίες των δημόσιων οργανισμών, εξοικονομήσεις έως 135εκ. ευρώ στις προμήθειες των ΟΤΑ, επιπρόσθετα οφέλη έως και 200εκ. ευρώ στην υγεία, κτλ.

-Ψηφιοποίηση της δικαστικής ύλης (E-Justice) με στόχο την επιτάχυνση της απονομής δικαιοσύνης. Η ταχεία υλοποίηση του ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης δικαστικών υποθέσεων, η λειτουργικότητα των πληροφοριακών συστημάτων, η εφαρμογή συστήματος παρακολούθησης στόχων και απόδοσης, μαζί με τις απαραίτητες θεσμικές προσαρμογές για την υιοθέτηση μηχανισμών e-δικαιοσύνης, μπορούν να επιφέρουν ως και 70% χρονικό όφελος, ως και €235εκ εξοικονόμηση, ως και 100% ρυθμό επίλυσης εισερχόμενων υποθέσεων, αλλά και πολλές νέες θέσεις εργασίας σε εξειδικευμένους επιστήμονες.

2.10.2 Ινστιτούτο Οικονομικών Φορολογικών Μελετών (Ι.Ο.Φο.Μ.)

Το Ι.Ο.Φο.Μ. στις προτάσεις του για την αναμόρφωση του φορολογικού συστήματος, από το 2009, είχε τονίσει την αναγκαιότητα τη χρήσης στις συναλλαγές πλαστικού χρήματος, ως κύριου όπλου για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής. Σε

ότι αφορά τις συναλλαγές με τη χρήση καρτών, ο πρόεδρος Γεώργιος Κορομηλιάς σε συνεντεύξεις^{16,17} του τονίζει πως πολλοί υποστηρίζουν ότι η χρήση καρτών δεν είναι εύκολη για όλους τους πολίτες, προτάσσοντας ως επιχειρήματα ότι δεν είναι δυνατόν να μάθει ένας ηλικιωμένος να χρησιμοποιεί κάρτες ή κάποιος δεν θέλει να χρησιμοποιεί κάρτες γιατί θα ξέρει το υπουργείο τις καταναλωτικές του συνήθειες, ή ακόμα και το ότι κάποιος θεωρούν ότι οι κάρτες φέρουν το χάραγμα του αντίχριστου! Η τελευταία ειδικά δικαιολογία είναι απλώς για γέλια, το σίγουρο είναι ότι κανείς στο Υπουργείο Οικονομικών δεν ενδιαφέρεται για τις καταναλωτικές συνήθειες των πολιτών και τέλος ένα από τα θετικά των capital controls είναι ότι πολύ περισσότεροι πολίτες, ανεξαρτήτως ηλικίας, εξοικειώθηκαν με το πλαστικό χρήμα, συνεπώς οι ανωτέρω δικαιολογίες είναι απλά δικαιολογίες αυτών οι οποίοι δεν θέλουν ή φοβούνται, ο καθένας για τους «λόγους» του, τη γενικευμένη χρήση των καρτών.

Το μέτρο, σύμφωνα με την άποψη φορέων της αγοράς, πρέπει να εφαρμοσθεί άμεσα και σε συνδυασμό με τις κατάλληλες παρεμβάσεις στον κώδικα φορολογίας εισοδήματος, ήτοι ουσιαστικές φοροελαφρύνσεις στους χρήστες, μείωση στα διεθνή επίπεδα των προμηθειών των τραπεζών και κίνητρα στους επαγγελματίες. Επιπλέον, πρέπει να αποτελέσει το πρώτο μα συνάμα και το πιο ουσιαστικό βήμα για την επιτυχή πλέον αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής.

Θα υπάρξουν οφέλη στους καταναλωτές και στα έσοδα από τη λειτουργία ενός τέτοιου μέτρου. Διεθνώς η γενικευμένη χρήση πλαστικού χρήματος (χρεωστικών ή/και πιστωτικών καρτών) έχει δείξει σημαντική αύξηση των φορολογικών εσόδων διότι η καταγραφή μιας συναλλαγής στο τραπεζικό σύστημα οδηγεί στην καταγραφή της και στα αρχεία της φορολογικής διοίκησης. Στη χώρα μας η χρήση του πλαστικού χρήματος δεν ήταν ιδιαίτερα διαδεδομένη μέχρι και το καλοκαίρι του 2015 που έγιναν τα capital controls. Όσο και να φανεί παράξενο το μόνο θετικό από τα capital controls είναι ότι πολύ περισσότεροι πολίτες, ανεξαρτήτως ηλικίας, εξοικειώθηκαν με το πλαστικό χρήμα, άρα η δικαιολογία που προβάλλουν κάποιος ότι είναι δύσκολο πράγμα η χρήση πλαστικού χρήματος χρησιμοποιείται από

¹⁶ <http://www.dimokratiki.gr/10-01-2016/g-koromilas-fori-teli-ke-isfores-tha-aporrofoun-pano-apo-55-tou-katharou-isodimatos/>

¹⁷ <http://www.eea.gr/gr/el/articles/giorgos-koromilasdysarestoi-forologikoi-aifnidiasmoi>

αυτούς που τους «συμφέρει» να μην εφαρμοσθεί ένα τέτοιο μέτρο. Το Υπουργείο Οικονομικών, όμως πρέπει να δώσει και τα ανάλογα κίνητρα σε επιχειρήσεις και καταναλωτές έτσι ώστε να χρησιμοποιούνται γενικευμένα οι κάρτες στις συναλλαγές.

Ειδικότερα σε ότι αφορά τις επιχειρήσεις πρέπει νομοθετικά να μειώσει τις μεγάλες σήμερα προμήθειες των πιστωτικών ιδρυμάτων στα χαμηλά επίπεδα που ισχύουν σε άλλα κράτη μέλη της Ε.Ε., θεσπίζοντας παράλληλα το ακατάσχετο των σχετικών λογαριασμών. Σε ότι αφορά τους καταναλωτές πρέπει οι αγορές αγαθών και οι λήψεις υπηρεσιών που γίνονται με πλαστικό χρήμα να μετρούν στο σύνολό τους για τη διαμόρφωση αφορολογήτου ορίου, έτσι ώστε να δημιουργούνται αντικρουόμενα συμφέροντα, δηλαδή το συμφέρον του καταναλωτή για μια ουσιαστική φορολογική επιβάρυνση να κατισχύει του συμφέροντος αυτού που θέλει να παρέχει αγαθά ή υπηρεσίες χωρίς να εκδίδει απόδειξη.

Δυστυχώς όμως, σύμφωνα με το νομοσχέδιο η πολιτική ηγεσία του υπουργείου προχωρεί στο να «επιβάλει» τη χρήση πλαστικού χρήματος προβλέποντας ποινές αντί για κίνητρα. Σύμφωνα, λοιπόν, με την πολιτική βούληση οι φορολογούμενοι θα καλούνται να δαπανούν με τη χρήση πλαστικού χρήματος συγκεκριμένο ποσό, ως ποσοστό επί του φορολογητέου εισοδήματός τους. Αν δε δαπανήσουν τίποτα ή δαπανήσουν λιγότερο από το προβλεπόμενο ποσό επί της διαφοράς θα επιβάλλεται φόρος με τον συντελεστή του πρώτου κλιμακίου της κλίμακας, κάτι που ίσχυε ουσιαστικά από το 2010 και μετά με εξαίρεση το 2015. Άρα στην περίπτωση αυτή δεν δίνει κίνητρο για τη χρήση πλαστικού χρήματος αλλά πιέζει να το χρησιμοποιήσει ο φορολογούμενος διότι αν δε το χρησιμοποιήσει θα τιμωρηθεί καταβάλλοντας περισσότερο φόρο και αυτό είναι λίαν επεικώς απαράδεκτο.

2.10.3 Τράπεζες

Η περαιτέρω ενίσχυση της χρήσεως των ηλεκτρονικών μέσων πληρωμών τα επόμενα έτη είναι εφικτή. Καταλυτικό παράγοντα για την καταπολέμηση της παραοικονομίας και της φοροδιαφυγής χαρακτηρίζει η Alpha Bank την αυξημένη χρήση του «πλαστικού χρήματος».

Η θετική πορεία των εσόδων από το φόρο προστιθέμενης αξίας του Τακτικού Προϋπολογισμού στο οκτάμηνο του 2016, που συνεχίστηκε και τον Σεπτέμβριο με βάση τα προσωρινά στοιχεία της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων, οδήγησε

σε υπερκάλυψη του τεθέντα στόχου για το διάστημα αυτό, σημειώνει στο Εβδομαδιαίο Οικονομικό της Δελτίο η τράπεζα. Η εξέλιξη αυτή μπορεί να αποδοθεί σε τρεις κυρίως παράγοντες:

(i) στις αυξήσεις του φορολογικού συντελεστή στην κατανάλωση σε δύο στάδια με αποτέλεσμα να διαμορφώνεται πλέον στο 24% σε ένα ευρύ φάσμα αγαθών και υπηρεσιών,

(ii) στην εντατικοποίηση των ελέγχων κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, ιδιαίτερα σε νησιά μεγάλης τουριστικής κινήσεως, και

(iii) στην αύξηση των ηλεκτρονικών συναλλαγών .

Ο αριθμός των συναλλαγών με κάρτες πληρωμών αυξήθηκε κατά 128% στο δεύτερο εξάμηνο του 2015 σε σύγκριση με το πρώτο εξάμηνο του 2015 (στοιχεία της Τραπέζης Ελλάδος, Νομισματική Έκθεση Ιούνιος 2016). Η αύξηση αυτή συνδέεται σε μεγάλο βαθμό με την επιβολή των κεφαλαιακών ελέγχων τον Ιούνιο του 2015. Η τάση αυτή εκτιμάται ότι συνεχίζεται 2016 και το 2017 καθώς οι ιδιώτες εξοικειώνονται ολοένα και περισσότερο στη χρήση των νέων τεχνολογιών για την πραγματοποίηση των συναλλαγών τους χωρίς μετρητά. Η περαιτέρω ενίσχυση της χρήσεως των ηλεκτρονικών μέσων πληρωμών τα επόμενα έτη είναι εφικτή και μπορεί να αποτελέσει καταλυτικό παράγοντα για τον δραστικό περιορισμό της παραοικονομίας και της φοροδιαφυγής, τονίζουν οι αναλυτές της AlphaBank.

Τούτο είναι ιδιαίτερης σημασίας καθώς η εφαρμοζόμενη δημοσιονομική προσαρμογή στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στην αύξηση των φορολογικών επιβαρύνσεων στην κατανάλωση και τα δηλωθέντα εισοδήματα.

Επομένως, είναι απαραίτητη η διεύρυνση της φορολογικής βάσεως ώστε να μην επωμίζονται τα βάρη αποκλειστικά οι συνεπείς φορολογούμενοι. Αποτελεί δε ικανή και αναγκαία συνθήκη για την μείωση των φορολογικών επιβαρύνσεων, μια εξέλιξη που μπορεί να πυροδοτήσει την οικονομική δραστηριότητα τα επόμενα χρόνια.

Έχει διαπιστωθεί ότι η αύξηση των ηλεκτρονικών συναλλαγών έναντι εκείνων με μετρητά συνάδει με την αύξηση της διαφάνειας στις συναλλαγές και συμβάλλει στον περιορισμό της παραοικονομίας και της φοροδιαφυγής, καθώς οι ηλεκτρονικές πληρωμές εντοπίζονται ευκολότερα.

Για παράδειγμα, από την εμπειρική συσχέτιση του αριθμού των καρτών σε κυκλοφορία ανά άτομο και της παραοικονομίας ως ποσοστό στο ΑΕΠ, προκύπτει ότι υπάρχει μεταξύ τους αρνητική συσχέτιση (διαστρωματικά δεδομένα 28 χωρών). Συγκεκριμένα, όσο μεγαλύτερος είναι ο κατά κεφαλήν αριθμός καρτών στην οικονομία τόσο μικρότερο το ποσοστό της παραοικονομίας στο ΑΕΠ. Ειδικότερα σημειώνεται ότι για την Ελλάδα ο κατά κεφαλήν αριθμός καρτών το 2015 διαμορφώθηκε στο 1,3, ενώ το ποσοστό της παραοικονομίας στο ΑΕΠ, αν και έχει μειωθεί σταδιακά στην περίοδο της οικονομικής κρίσεως από 25,4% το 2010 σε 22,4% το 2015, κυμαίνεται σε υψηλό επίπεδο σε σχέση με το Ευρωπαϊκό μέσο όρο (18,3%).

Γενικά, σύμφωνα με σχετική μελέτη, η αυξημένη χρήση των ηλεκτρονικών πληρωμών κατά 10% ετησίως επί τέσσερα συνεχή έτη μπορεί να μειώσει την παραοικονομία μέχρι πέντε εκατοστιαίες μονάδες.

Η Eurobank. θεωρεί επιβεβλημένη την αλλαγή της “συναλλακτικής συνήθειας” των Ελλήνων, πραγματοποιώντας μια σειρά προτάσεων, οι οποίες θα οδηγήσουν στην κατεύθυνση της ισχυροποίησης των ηλεκτρονικών συναλλαγών στην Ελλάδα. Την ίδια ώρα, εκτιμά ότι η χρήση e-χρήματος θα καταφέρει μεγάλο πλήγμα στην παραοικονομία και τη φοροδιαφυγή.

Στην Ελλάδα οι πληρωμές με κάρτες κάθε μορφής αντιπροσώπευαν, τον Ιούλιο του 2015, μόλις το 6% των συνολικών πληρωμών στη χώρα, ένα από τα μικρότερα ποσοστά στην Ευρώπη, σε σχέση με το 24% που είναι ο Ευρωπαϊκός μέσος όρος. Η σχέση μεταξύ παραοικονομίας και χρήσης ηλεκτρονικού χρήματος είναι αντιστρόφως ανάλογη, όπως αποδεικνύεται από τα αντίστοιχα μεγέθη που καταγράφονται σε χώρες του Ευρωπαϊκού Βορρά και του Νότου ή του πρώην Ανατολικού μπλοκ. Οι πρώτες, με πολύ περιορισμένη έως ανύπαρκτη παραοικονομία και εξαιρετικά αναπτυγμένη χρήση ηλεκτρονικού χρήματος και οι τελευταίες, με έξαρση παραοικονομίας και φοροδιαφυγής και διαδεδομένη χρήση μετρητών στη διενέργεια συναλλαγών. Έτσι, η επιβεβλημένη, μέσω των capital controls, αλλαγή των συναλλακτικών συνηθειών των Ελλήνων, μπορεί να αποτελέσει τη βάση μεταρρυθμίσεων τόσο στις συναλλαγές των πολιτών με το δημόσιο όσο και στις καθημερινές εμπορικές και τραπεζικές τους συναλλαγές, διευκολύνοντας έτσι και την κυβερνητική προσπάθεια για αύξηση των φορολογικών εσόδων και ενίσχυση της διαφάνειας των συναλλαγών. Πόσο μάλλον δε, όταν σχετικές μελέτες υποδεικνύουν

ότι συντονισμένη υλοποίηση ενός εκτενούς πακέτου μέτρων για την αύξηση των ηλεκτρονικών συναλλαγών θα μπορούσε να μειώσει τουλάχιστον κατά 25% την παραοικονομία ενισχύοντας σημαντικά τα δημόσια έσοδα της χώρας.

Είναι προφανές ότι η επιβολή των capital controls επιτάχυνε την χρήση των ηλεκτρονικών συναλλαγών και «διευκόλυνε» στην ωρίμανση των συνθηκών για την αποδοχή τους από τους πολίτες. Οι ηλεκτρονικές πληρωμές αποτελούν καθημερινότητα πλέον των καταναλωτών και παράλληλα δημιουργούν ευνοϊκό περιβάλλον για την μετάβαση της ελληνικής οικονομίας, από τα μετρητά στις ηλεκτρονικές συναλλαγές με τη χρήση καρτών, συμβάλλοντας στη μείωση της φοροδιαφυγής και στην αύξηση των δημόσιων εσόδων, συντελώντας στην συναλλακτική μεταρρύθμιση της ελληνικής κοινωνίας και τη δικαιότερη κατανομή των φορολογικών βαρών για τους Έλληνες φορολογούμενους.

Είναι πολύ σημαντική, λοιπόν, η ανάληψη πρωτοβουλιών από την πλευρά της πολιτείας και των τραπεζών που να ενθαρρύνουν τη χρήση των καρτών/ηλεκτρονικών υπηρεσιών με στόχο τη μείωση της φοροδιαφυγής, όπως:

-Υποχρεωτική χρήση καρτών για όλες τις συναλλαγές από ένα ποσό και πάνω (π.χ. άνω των €100) και σχεδιασμός κατάλληλου μηχανισμού ελέγχου σε συνεργασία με τις τράπεζες. Το ανώτατο όριο χρήσης μετρητών μπορεί να διαφοροποιείται ανά κλάδο, ανάλογα με το ρίσκο φοροδιαφυγής του κλάδου.

-Επέκταση υποχρεωτικής καταβολής μισθοδοσίας μέσω τραπεζικών ηλεκτρονικών συναλλαγών όχι μόνο για Ανώνυμες Εταιρείες αλλά και για ΕΠΕ που απασχολούν προσωπικό άνω των δέκα ατόμων.

-Υποχρεωτική κατοχή τερματικού αποδοχής καρτών (POS) από όλες τις επιχειρήσεις και τους ελεύθερους επαγγελματίες που συναλλάσσονται με πελάτες, όπως ισχύει για τις ταμειακές μηχανές. Μέρος ή το σύνολο του κόστους των τερματικών μπορεί να επιδοτηθεί μέσω προγράμματος ΕΣΠΑ.

-Μετατροπή όλων των πληρωμών του Δημοσίου σε ηλεκτρονική μορφή, επιβολή ηλεκτρονικής τιμολόγηση μεταξύ του δημοσίου και των προμηθευτών του.

-Παρακράτηση του αναλογούντος ΦΠΑ κάθε συναλλαγής μέσω κάρτας, απευθείας από τις τράπεζες μέσω των τερματικών και αντίστοιχα απευθείας απόδοσή του στο κράτος.

-Ενημέρωση και εκπαίδευση των καταναλωτών για τα οφέλη από τη χρήση καρτών στις καθημερινές συναλλαγές, για τους ίδιους και το κράτος.

Όσον αφορά στη θέσπιση κινήτρων για αύξηση των ηλεκτρονικών συναλλαγών τόσο για τους ιδιώτες όσο και για τους επαγγελματίες/εμπόρους προκειμένου να ενθαρρυνθούν στη χρήση καρτών και ηλεκτρονικών συναλλαγών, ενδεικτικά θα μπορούσαν να είναι μεταξύ άλλων τα εξής:

-Μείωση της παρακράτησης φόρου ή επιστροφή ενός ποσοστού στον πολίτη ή την επιχείρηση όταν χρησιμοποιεί/προωθεί τις ηλεκτρονικές συναλλαγές μέσω λογαριασμών ή καρτών.

-Επιδότηση της αγοράς του τερματικού ή μέρους της προμήθειας του σχήματος κάρτας/τράπεζας για τον επαγγελματία.

-Αντικίνητρα για αναλήψεις μετρητών με φυσικό τρόπο

-Επένδυση από την πολιτεία σε αυτοματοποιημένα και ομογενοποιημένα συστήματα εξυπηρέτησης των πολιτών σε όλα τα σημεία επαφής τους με τις υπηρεσίες του δημοσίου πχ υπουργεία, δήμους, ασφαλιστικούς φορείς κ.α. ώστε οι συναλλαγές των πολιτών να μπορούν να εκτελούνται ηλεκτρονικά, μειώνοντας το χρόνο που απαιτείται από όλα τα μέρη για την end to end εκτέλεση τους.

-Επένδυση από τις τράπεζες σε αυτοματοποιημένα, ασφαλή και απλά στη χρήση τους συστήματα πληρωμών που να επιτρέπουν στους χρήστες τους να εκτελούν τις συναλλαγές τους στο χρόνο που θέλουν και από οποιοδήποτε το σημείο τους εξυπηρετεί.

-Απλοποίηση των διαδικασιών και του θεσμικού/νομικού/κανονιστικού πλαισίου δημιουργίας σχέσης των πολιτών με τραπεζικά ιδρύματα και με απομακρυσμένο (remote) τρόπο.

-Ενίσχυση της εμπειρίας χρήσης των πελατών των τραπεζών τόσο ως προς τη συναλλακτική και οικονομική τους ενημέρωση, αλλά και ως προς την εξυπηρέτησή τους που πρέπει να είναι εξειδικευμένη και προσωποποιημένη.

-Επένδυση από τις τράπεζες σε συστήματα αναγνώρισης της πιστότητας των πελατών τους ως προς τη χρήση των ηλεκτρονικών τους δικτύων και προϊόντων και παροχές με τη μορφή είτε προσωποποιημένων υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας ή προγραμμάτων ανταπόδοσης.

2.11 DIGITAL PAYMENTS ATHENS SUMMIT

Στο πλαίσιο των εργασιών του διήμερου Συνεδρίου του Digital Payments 2nd Athens Summit συζητήθηκαν και αναλύθηκαν όλες οι παράμετροι που διέπουν το οικοσύστημα των ψηφιακών πληρωμών τόσο στην Ελλάδα όσο και πανευρωπαϊκά.. Οι συζητήσεις του συνεδρίου και τα συμπεράσματά του, κινήθηκαν κυρίως στους πυλώνες μείωσης των καθυστερήσεων, ψηφιοποίησης της κοινωνίας και περιορισμού της χρήσης μετρητών.

Το υπουργείο Οικονομικών ανακοίνωσε την Ίδρυση της Γενικής Γραμματείας Ψηφιακής Στρατηγικής για την κατάρτιση εθνικής ψηφιακής στρατηγικής και πολιτικής, καθώς και την υλοποίηση μιας σειράς μέτρων που στοχεύουν στην περαιτέρω διείσδυση των ηλεκτρονικών πληρωμών στην Ελληνική αγορά όπως:

A. Παροχή κινήτρων σε καταναλωτές και σε επιχειρήσεις για την υιοθέτηση των ηλεκτρονικών πληρωμών. Για παράδειγμα:

-Έκπτωση φόρου εισοδήματος για δαπάνες που έχουν υλοποιηθεί ηλεκτρονικά

-Αναγνώριση δαπανών επιχειρήσεων που γίνονται αποκλειστικά με ηλεκτρονικό τρόπο και φοροαπαλλαγές

-Καθιέρωση των ηλεκτρονικών πληρωμών σε υπηρεσίες του Δημοσίου

-Απόφαση με την οποία θεσπίζεται η ηλεκτρονική διαδικασία επιστροφής ποσών σε δικαιούχους μέσω της Τράπεζας της Ελλάδος

-Διάταξη που ρυθμίζει θέματα αναφορικά με την επιστροφή αχρεωστήτων εισπραχθέντων ποσών σε δικαιούχους

-Θέσπιση κατάλληλου πλαισίου στον ιδιωτικό τομέα ώστε να δίνεται η δυνατότητα στον καταναλωτή να πληρώνει με ηλεκτρονικά μέσα.

B. Έλεγχο και διασφάλιση των συναλλαγών, μέσα από:

-Διαδικασίες διασταυρώσεων, με στόχο την πάταξη της φοροδιαφυγής και την αύξηση των δημοσίων εσόδων

-Διασύνδεση Φορολογικών Ταμειακών μηχανών με τα πληροφοριακά συστήματα του Υπουργείου Οικονομικών

-Αποστολή στοιχείων τόσο από παρόχους υπηρεσιών πληρωμών όσο και από εταιρείες παροχής τυχερών διαδικτυακών παιγνίων.

Στο συνέδριο επίσης αναπτύχθηκε ο ρόλος των τραπεζών σε σχέση με τα social payments, η διασύνδεση των ψηφιακών πληρωμών με την καθημερινότητα του πολίτη και του καταναλωτή, ενώ αναπτύχθηκαν και ζητήματα όπως Cyber-Insurance, e-Invoicing και Crypto-currency.

Η Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας¹⁸ του καταναλωτή τόνισε τη σημαντικότητα της προώθησης των ηλεκτρονικών συναλλαγών σε κάθε στάδιο της αλυσίδας ανεφοδιασμού των επιχειρήσεων, με χαρακτηριστικό παράδειγμα οφέλους, της εξοικονόμησης μέχρι και 1,4 δις ευρώ ετησίως από διοικητικά και γραφειοκρατικά κόστη των επιχειρήσεων με χρήση συστημάτων ηλεκτρονικής τιμολόγησης.

Ενημέρωσε, επίσης, για την πρόθεση της κυβέρνησης κατάθεσης νομοσχεδίου με επιδίωξη την υλοποίησης 4 βασικών στόχων:

-Κατοχύρωση δικαιώματος καταναλωτών να επιλέγουν οι ίδιοι τα μέσα πληρωμής

-Σταδιακή εφαρμογή της υποχρεωτικής αποδοχής των πιστωτικών καρτών στο σύνολο της αγοράς

-Ενίσχυση της διαφάνειας στις ηλεκτρονικές συναλλαγές

-Επιδίωξη νομοθετικής ρύθμισης για την πληρέστερη ενημέρωση των εμπόρων για τις χρεώσεις με τις οποίες επιβαρύνονται (τραπεζικές προμήθειες)

Τέλος, έγινε ιδιαίτερη μνεία για την επιτυχημένη πορεία της εφαρμογής του ηλεκτρονικού παραβόλου στην οποία έχουν ενταχθεί μέχρι σήμερα 45 φορείς δημοσίου, αλλά και στην παροχή έκδοσης και πληρωμής του από τις τράπεζες.

¹⁸ <http://www.cnn.gr/tech/story/33632/oloklironei-tis-ergasies-toy-to-digital-payments-2nd-athens-summit>

Επίσης, για τα οφέλη ως προς την εξοικονόμηση κόστους και χρόνου του συναλλασσόμενου που προέκυψαν από την εφαρμογή στα Τελωνεία του Ηλεκτρονικού Συστήματος ICISnet για την ηλεκτρονική υποβολή των τελωνειακών παραστατικών, αλλά και τη δυνατότητα χρήσης των ηλεκτρονικών πληρωμών για τις οφειλόμενες δασμό-φορολογικές επιβαρύνσεις.

2.12 Η ΑΝΤΙΘΕΤΗ ΑΠΟΨΗ

Τους τελευταίους μήνες, όπως έχει ήδη αναφερθεί, υπάρχει μια τεράστια αύξηση στις συναλλαγές με χρήση πλαστικού χρήματος αντί μετρητών. Έτσι έχει ανοίξει μια μεγάλη συζήτηση για το θέμα της χρήσης του πλαστικού χρήματος. Η συζήτηση αυτή επεκτείνεται πέρα από το προφανές που είναι το οικονομικό και φθάνει ακόμη και σε ζητήματα προσωπικών ελευθεριών. Έχουν σχηματισθεί μάλιστα και δύο μεγάλες τάσεις υπέρ και κατά της χρήσης του πλαστικού χρήματος.

Πολλοί οικονομολόγοι έχουν προτείνει να καταργηθούν τα μετρητά και όλες, μα όλες οι συναλλαγές να γίνονται με πλαστικό χρήμα. Μια άλλη όμως ομάδα διακεκριμένων επιστημόνων υποστηρίζει ότι τα χαρτονομίσματα είναι και ένα είδος οικονομικής ελευθερίας σε έντυπη μορφή.

Στην Ελλάδα λίγο πολύ είναι γνωστά τα αίτια της μειωμένης χρήσης πλαστικού χρήματος.

-Η εκτεταμένη φοροδιαφυγή και η παραοικονομία που φτάνει το 25% του εισοδήματος της χώρας.

-Η τραπεζική προμήθεια που παρακρατείται από τις εμπορικές επιχειρήσεις και τους ελεύθερους επαγγελματίες που είναι υψηλή

-Δεν υπάρχει πολιτική κινήτρων προς τους καταναλωτές και τις επιχειρήσεις για την ενίσχυση της χρήσης καρτών.

-Μέχρι το 2013 οι συναλλαγές με χρήση πιστωτικής κάρτας αποτελούσαν τεκμήριο για την εφορία, κάτι που ήταν ισχυρό αντικίνητρο.

-Οι Έλληνες δεν είναι ακόμη συνηθισμένοι στη χρήση πλαστικού χρήματος.

-Η ύπαρξη μεγάλης ποσότητας μετρητών εκτός τραπεζικού συστήματος λόγω της έλλειψης τραπεζικής πίστης (μνημόνια και κυρίως κούρεμα ομολόγων)

-Η έλλειψη εμπιστοσύνης μερίδας του κόσμου για την ασφάλεια των ηλεκτρονικών συναλλαγών.

-Αντίδραση μερίδας φορέων και κοινωνικών οργανώσεων (π.χ. εκκλησίας – αθλητικών σωματείων-κομμμάτων κ.λπ.) για διαφορετικούς λόγους ο καθένας

Τα πλεονεκτήματα της χρήσης των ηλεκτρονικών μέσων πληρωμών τα έχουμε αναλύσει στα προηγούμενα κεφάλαια. Στο παρόν κεφάλαιο θα εξετάσουμε τα μειονεκτήματα. Επιγραμματικά θα αναφερθούν μερικά εξ αυτών όπως:

-Κόστος αγοράς μηχανημάτων και κόστος προμήθειας των τραπεζών.

Πρέπει τα μηχανήματα να επιδοτηθούν (π.χ. από το ΕΣΠΑ), καθώς επίσης με νομοθετική ή συνταγματική ρύθμιση το κόστος από την προμήθεια των τραπεζών να είναι το ελάχιστο δυνατό.

-Αδυναμία πρόσβασης στο τραπεζικό σύστημα

Μεγάλο μέρος του πληθυσμού είναι αυτή την στιγμή εκτός τραπεζικού συστήματος. Μετά από τόσα χρόνια οικονομικής κρίσης αυτό ακούγεται αναπόφευκτο. Θα πρέπει να υπάρξει ειδική νομοθετική ρύθμιση που θα υποχρεώσει τα τραπεζικά ιδρύματα να εκδώσουν κάρτες και σε αυτή την κατηγορία πολιτών

-Έλλειψη εκπαίδευσης και επιπέδου μόρφωσης του πληθυσμού. Αυτό νομίζω δεν χρειάζεται μεγάλη ανάλυση. Το καταλαβαίνουμε από τις ουρές στις τράπεζες ειδικά από τους πιο ηλικιωμένους.

-Πιθανή αύξηση τιμών σε κάποια προϊόντα και υπηρεσίες. Εξαιτίας του περιορισμού της φοροδιαφυγής κάποιες κατηγορίες προϊόντων και υπηρεσιών θα αυξήσουν τις τιμές τους, ειδικά αυτοί που έχουν μικρή κερδοφορία.

-Πιθανή δημιουργία παράνομης (μαύρης) αγοράς, η οποία πιθανόν να έχει σαν χαρακτηριστικό την εμπράγματη οικονομία (ανταλλαγή είδους με είδος).

-Καταγραφή όλων των κινήσεων των πολιτών από τους θεσμούς του κράτους. Αυτό βέβαια μπορεί να έχει και θετικές συνέπειες (π.χ. για ιατρικούς λόγους) αλλά μπορεί να γίνει αντικείμενο εκμετάλλευσης και περιορισμού των ατομικών ελευθεριών.

Τι σημαίνει η γενικευμένη-υποχρεωτική χρήση καρτών στις συναλλαγές. Πλήρης και απόλυτη καταγραφή όλων των συναλλαγών κάθε πολίτη, συνεπώς ένα

ανεκτίμητης αξία εργαλείο για πολιτικές marketing. Όποιος έχει στη διάθεσή του αυτά τα στοιχεία (οι τράπεζες) έχει κατά τεκμήριο ένα πολύ ισχυρό όπλο για τη χάραξη της δικής του πολιτικής σε επίπεδο marketing

Η χρήση των καρτών, είτε πρόκειται για πιστωτικές είτε για χρεωστικές, θα διαμορφώσει ένα νέο καταναλωτικό πρότυπο για τους νέους χρήστες που στις περισσότερες φορές δεν θα τους «βγει» σε καλό καθώς, παρά την κρίση και το αίσθημα αυτοσυγκράτησης, αφού δεν θα είναι εξοικειωμένοι με τη χρήση τους μπορεί να βρεθούν είτε υπερχρεωμένοι (πιστωτικές) είτε χωρίς υπόλοιπο στο λογαριασμό (χρεωστικές) πολύ πριν λήξει ο μήνας.

Οι συναλλαγές αυτές δεν παρέχονται από τις τράπεζες δωρεάν. Συνδέονται με προμήθειες οι οποίες σε κάποιες περιπτώσεις (όσο μικρότερος ο τζίρος) είναι ιδιαίτερα «τσουχτερές». Για μία ακόμα φορά το «σύστημα» λειτουργεί υπέρ των τραπεζών και διαμορφώνει συνθήκες για να αυξήσουν τα έσοδα και να βελτιώσουν την αποτελεσματά τους (κερδοφορία). Είναι γνωστό ότι οι σχετικές χρεώσεις των τραπεζών στην Ελλάδα είναι πολύ υψηλότερες, συγκριτικά με ότι ισχύει στα άλλα ευρωπαϊκά κράτη.

Όμως το σημαντικότερο θέμα που θα δημιουργηθεί από τη γενικευμένη χρήση του πλαστικού χρήματος θα είναι ο αφανισμός όλων των πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων και ελεύθερων επαγγελματιών. Πώς θα γίνει αυτό; Φυσικά όχι από μόνο του, αλλά σε συνδυασμό με τις αλλαγές στη νομοθεσία και την άμεση εφαρμογή νέου πλαισίου για τις κατασχέσεις λογαριασμών τόσο από το κράτος και τους Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης όσο και από τις ίδιες τις τράπεζες.

Για να γίνει αυτό πιο σαφές και συγκεκριμένο:

Οι λογαριασμοί των «μικρών» που θα πηγαίνουν τα χρήματα από το πλαστικό χρήμα δεν θα είναι λογαριασμοί «μισθοδοσίας» ή «σύνταξης» αλλά «επιχείρησης». Άρα δεν θα ισχύει το ακατάσχετο μέχρι το ελάχιστο ποσό των 1.000 ευρώ. Είναι γνωστό ότι σήμερα όλοι οι «μικροί», σε μια προσπάθεια να μην κλείσουν, προσπαθούν να επιβιώσουν καθυστερώντας πληρωμές προς Δημόσιο και ασφάλιση που έχει ως συνέπεια να συσσωρεύουν χρέη. Με τις διαδικασίες κατασχέσεων εξπρές από λογαριασμούς, που ετοιμάζει το υπουργείο, το αποτέλεσμα θα είναι οι λογαριασμοί αυτοί μόλις πιστώνεται ένα ποσό, ανεξάρτητα από το ύψος του (ακόμα και λίγων ευρώ) να κατάσχεται αυτομάτως από το δημόσιο. Έτσι ο «μικρός» δεν θα

έχει ούτε την ελάχιστη δυνατότητα, όχι να του μείνει κάτι για να ζήσει, αλλά ούτε για να εξοφλήσει τους προμηθευτές του για να συνεχίσει να λειτουργεί. Και απ' ότι μείνει ως υπόλοιπο από την κατάσχεση του Δημοσίου, θα ακολουθεί ή ίδια η τράπεζα, που έπεται στο σχετικό δικαίωμα, και θα κατάσχει το υπόλοιπο για κάθε ληξιπρόθεσμη οφειλή του «μικρού» προς αυτήν.

Το ερώτημα, λοιπόν, δεν είναι ποιο θα είναι το μέγεθος της καταστροφής στην ελληνική οικονομία από το κλείσιμο των «μικρών» αλλά σε πόσο λίγο χρόνο, πόσο απότομα θα γίνει αυτό. Το ότι θα κλείσουν όλοι με αυτά τα δεδομένα είναι το μόνο σίγουρο. Ας σκεφτούμε, δε, ότι το σύνολο των επιχειρήσεων αυτού του μεγέθους είναι το 93% του συνόλου των επιχειρήσεων της χώρας.

Τέλος, στο θέμα της φοροδιαφυγής που αποτελεί το μεγάλο «ατού» των υποστηρικτών του πλαστικού χρήματος, υπάρχει επίσης αντίλογος. Ναι, στην αρχή θα εισπραχθούν με αυτό το βίαιο τρόπο οι αναλογούντες φόροι, που σήμερα ένα μέρος τους είτε είναι φοροδιαφυγή, είτε αδυναμία πληρωμής ακόμα και του ΦΠΑ. Μετά από λίγο όμως με το κλείσιμο και τις αλυσιδωτές επιδράσεις στην οικονομία το αποτέλεσμα θα είναι η ουσιαστική μείωση της φορολογητέας ύλης και κατά συνέπεια των φόρων. Ποιοι θα ωφεληθούν από αυτό; Είναι γνωστό: οι «μεγάλοι». Πόση είναι η πραγματική συμμετοχή τους στη φορολογία; Όπως έχουν αποδείξει μελέτες επί μελετών και στοιχεία επί στοιχείων, εδώ και δεκαετίες, εκεί γίνεται η πραγματική φοροδιαφυγή, με την έννοια της ποσότητας. Συνεπώς τελικά: α) Ούτε περισσότερα έσοδα θα υπάρξουν, επί της ουσίας, β) η οικονομική και κοινωνική καταστροφή θα είναι μεγάλη με αποτέλεσμα αυξημένες δαπάνες πρόνοιας (αν το επιτρέψουν οι δανειστές), γ) οι μεγάλοι θα γίνουν ακόμα μεγαλύτεροι και θα συνεχίζουν να φοροδιαφεύγουν (με μεγαλύτερο πλέον τζίρο) αφού η δική τους φοροδιαφυγή είναι «επιστημονικού χαρακτήρα».

Ο οικονομολόγος Κ. Μαρκάζος σε άρθρο¹⁹ του αναφέρει ότι οι ελληνικές κυβερνήσεις οφείλουν να θεσπίσουν σοβαρά κίνητρα και αντικίνητρα για τη χρήση πλαστικού χρήματος. Θεωρεί ότι κυβέρνηση έχει εγκλωβιστεί στο δόγμα «χτίσιμο αφορολόγητου μέσω εξόδων με κάρτα». Ακόμα και με την νομοθετημένη

¹⁹ <http://www.euro2day.gr/specials/opinions/article/1397432/kartes-kai-forodiatygh-oi-oraies-ideas-omorfa.html>

υποχρεωτική χρήση καρτών δεν θα υπάρξει καμία επίπτωση στη μείωση της φοροδιαφυγής και θα μείνει μόνο το κόστος. Ενδεικτικά αναφέρει μερικές αιτίες:

1. Υπάρχει εκ των πραγμάτων ανάγκη τόσο πολλών εξαιρέσεων, που τελικά ακυρώνουν τον κανόνα (όπως ηλικιωμένων, συναλλαγές στις οποίες δεν παίζει ρόλο ο τρόπος πληρωμής στην έκδοση απόδειξης όπως τα σούπερ μάρκετ, συναλλαγές μικρών ποσών, ανήλικοι χρήστες).

2. Δεν υπάρχει καμία προετοιμασία. Επιπρόσθετα το ΥΠΟΙΚ εξακολουθεί να αγνοεί τον ιδιωτικό επιχειρηματικό τομέα, ο οποίος θα εφαρμόσει την αλλαγή. Οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζονται σαν ύποπτοι αντίπαλοι και οι λογιστές αντί για συνεργάτες, σαν αχθοφόροι ανέφικτων λύσεων.

3. Καμία μελέτη δεν έχει αποδείξει ότι άλλαξε έστω και ελάχιστα η φορολογική συμπεριφορά με παρόμοιο μέτρο περί αποδείξεων. Ούτε αντιγράφουμε κάποιο πετυχημένο μοντέλο άλλης χώρας, ώστε να έχουμε κάποια ένδειξη επιτυχίας. Είναι παράλογο να προσδοκούμε διαφορετικό αποτέλεσμα εφαρμόζοντας συνεχώς διεθνώς ανάδελφες τακτικές.

4. Σε πλήθος συναλλαγών (ιδιαίτερα σε αυτές που κάνουν τη φορολογική διαφορά) υπάρχει συνεργασία και αμοιβαίο οικονομικό όφελος για τη μη έκδοση απόδειξης.

Πονηρές τακτικές του στυλ «θα σε βρω από τον τζίρο των καρτών σου» εύκολα ακυρώνονται από μια μάζα χιλιάδων επιχειρήσεων και επαγγελματιών (και δεν εννοώ μόνο τα καφέ και τα εστιατόρια, που βλέπουν μυωπικά ρεπορτάζ και η ψευδής βιωματική αντίληψη της οικονομικής πραγματικότητας). Κανείς δεν επιχειρεί για να αυτοκτονήσει οικονομικά αυτοκαταγραφόμενος.

Αλλαγές στην οικονομική συμπεριφορά των πολιτών δεν επιτυγχάνονται απλώς με την ψήφιση νόμων. Το «κίνημα των αποδείξεων» ήταν μία φορολογική φαντασίωση που κόστισε στο Δημόσιο την πρώτη χρονιά αρκετά εκατομμύρια σε επιστροφές φόρων και από τότε, μέσω απανωτών παραλλαγών, υποτίθεται ότι υπάρχει ένα σύστημα καταπολέμησης της φοροδιαφυγής μέσω εξαναγκασμού έκδοσης αποδείξεων.

2.13 ΚΙΝΗΤΡΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΙΝΗΤΡΑ ΑΝΤΙ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Έχει αποδειχθεί από διεθνείς μελέτες ότι η αύξηση των ηλεκτρονικών πληρωμών είναι παράγοντας μείωσης της φοροδιαφυγής. Η υποχρεωτική όμως χρήση καρτών από ιδιώτες καταναλωτές είναι ανέφικτος στόχος. Στις επιχειρηματικές συναλλαγές B2B υπάρχουν αντιτιθέμενα συμφέροντα για την έκδοση παραστατικού (καθώς το έσοδο του ενός είναι έξοδο για τον άλλο), κάτι που δεν υπάρχει στη λιανική. Ένα άμεσο μέτρο για να μειωθεί το ποσοστό της χρήσης μετρητών θα μπορούσε να είναι η θέσπιση αντικινήτρων στη χρήση των μετρητών. Σήμερα οι τράπεζες, παρότι έχουν υψηλό κόστος, παρέχουν δωρεάν μετρητά σε χαρτονομίσματα, ενώ χρεώνουν υψηλές προμήθειες και απαράδεκτα valeur στις ηλεκτρονικές μεταφορές.

Ήδη η αγορά τιμωρεί τους επιχειρηματίες που δεν δέχονται κάρτες, καθώς οι πελάτες τους ανακάλυψαν την κάρτα στο πορτοφόλι τους (ελέω capital controls) και μετακινούνται στους ανταγωνιστές τους που δέχονται κάρτες. Ασφαλώς και θα ήταν χρήσιμο να είναι υποχρεωμένες όλες οι επιχειρήσεις να διαθέτουν POS, αλλά το κάνουν έτσι και αλλιώς χωρίς κανένα νόμο, όταν χάνουν τζίρο. Η αύξηση των ηλεκτρονικών συναλλαγών πρέπει να γίνει με κίνητρα και αντικίνητρα και όχι με νόμους που δεν θα εφαρμόζονται. Χρειάζεται περισσότερος χρόνος, περισσότερη προετοιμασία και λιγότερες αυταπάτες

Η Δανία και η Σουηδία προσπαθούν πάνω από 10 χρόνια να μειώσουν την κυκλοφορία των χαρτονομισμάτων. Οι κυβερνήσεις τους δεν δημιουργούν αυταπάτες ότι με ένα άρθρο και ένα νόμο θα αλλάξουν τον τρόπο πληρωμής των συναλλαγών. Υπάρχουν και πολιτισμικές διαφορές που δεν θα αλλάξουν εύκολα. Για παράδειγμα στη Σουηδία η Εκκλησία εισπράττει συνδρομές πιστών μέσω καρτών, ενώ η δική μας λατρεύει τα κέρματα.

Η αλήθεια είναι ότι το πλαστικό χρήμα αρχίζει σταδιακά να επικρατεί σε κοινωνίες ώριμες, αναπτυγμένες και με εμπεδωμένη την κουλτούρα των καθαρών συναλλαγών για τους πολίτες τους. Είναι προφανές ότι η Δανία είναι ένα κράτος δικαίου, με απόλυτο σεβασμό στους θεσμούς και στα δικαιώματα των πολιτών, των επιχειρήσεων και των οικονομικών δράσεων. Εκεί δεν υπάρχουν χρήματα κρυμμένα σε στρώματα, δεν υπάρχει οικονομικό έγκλημα και οπωσδήποτε δεν υπάρχει διάθεση

αντιπαλότητας προς το κράτος. Αντίθετα, στο δικό μας κράτος δεν υπάρχουν κανόνες, σταθερό φορολογικό σύστημα, καθαρές συναλλαγές στην επιχειρηματική δράση και κυρίως, δεν υπάρχει ο βασικός κανόνας της οικονομίας, η εμπιστοσύνη. Το πλαστικό χρήμα είναι μια μορφή οικονομίας που ταιριάζει μόνο σε ανάλογες κοινωνίες. Εκεί που οι συλλογικές παροχές και οι υπηρεσίες εξασφαλίζονται μέσα στο πλαίσιο της ανταποδοτικής εισφοράς των πολιτών, με τη σωστή λειτουργία των θεσμών.

Πριν μοιράσουμε κατάρες στους φορολογικούς παραδείσους άλλων κρατών, ας φροντίσουμε η Ελλάδα να μην είναι φορολογική κόλαση και μάλιστα ανοργάνωτη. Και αυτό θέλει χρόνο, σχέδιο και λιγότερη επικοινωνία.

2.14 ΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Στην σημερινή συγκυρία, προτείνουμε για την προώθηση των ηλεκτρονικών συναλλαγών στην Ελλάδα τους εξής άξονες δράσης:

Υποχρεωτική σταδιακή καθιέρωση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης μεταξύ των επιχειρήσεων

Σήμερα στην Ελλάδα περίπου 8.000 επιχειρήσεις διακινούν ηλεκτρονικά πάνω από 15 εκατομμύρια τιμολόγια (από τα 250 εκατομμύρια που εκδίδονται σε ετήσια βάση). Τα ηλεκτρονικά αυτά τιμολόγια διακινούνται κυρίως είτε από φορείς ηλεκτρονικής τιμολόγησης είτε μέσω email, στο πλαίσιο της ελληνικής νομοθεσίας και αντίστοιχων Κοινοτικών Οδηγιών. Η καθολική υιοθέτηση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης είναι πλέον εφικτή ,ξεκινώντας με τις μεγάλες ανώνυμες εταιρίες και καταλήγοντας στην ένταξη όλων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και των επαγγελματιών, αφού πλέον υπάρχουν διαδικτυακές τεχνολογίες που δίνουν την δυνατότητα για άμεση και με πολύ χαμηλό κόστος ένταξη ακόμη και μικρών επιχειρήσεων.

Προς την σταδιακή εξάπλωση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης έχουν προχωρήσει πολλές ευρωπαϊκές χώρες στην προσπάθεια τους για πάταξη της υψηλής φοροδιαφυγής.

Για να καθιερωθεί αποτελεσματικά και καθολικά η ηλεκτρονική τιμολόγηση, με ευέλικτο και φθηνό τρόπο, θα πρέπει να εξασφαλίζονται οι παρακάτω προϋποθέσεις, στα πλαίσια των ισχυουσών κοινοτικών οδηγιών και αντίστοιχων πρακτικών σε άλλες χώρες:

-Εναρμόνιση με τις Κοινοτικές Οδηγίες. Μέσω της θέσπισης των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων εξασφαλίζεται η ευελιξία στις ελληνικές επιχειρήσεις να επιλέγουν τον τρόπο έκδοσης και διασφάλισης των φορολογικών στοιχείων, όπως ψηφιακές υπογραφές, χρήση παρόχων ηλεκτρονικής τιμολόγησης και φορολογικούς μηχανισμούς.

-Ευελιξία στον τρόπο αποστολής των φορολογικών στοιχείων ώστε οι μικρές επιχειρήσεις, που αποτελούν την συντριπτική πλειονότητα των ελληνικών επιχειρήσεων, να μπορούν χωρίς πρόσθετες κόστη να στέλνουν τα στοιχεία τους ηλεκτρονικά στις φορολογικές αρχές. Παραδείγματα αποτελούν είτε η χρήση των παραδοσιακών φορολογικών μηχανισμών για όσες επιχειρήσεις τους έχουν διατηρήσει, είτε η χρήση νεότερων και πιο ευέλικτων μεθόδων.

-Επιδότηση του κόστους προμήθειας του λογισμικού ή της υπηρεσίας ηλεκτρονικής τιμολόγησης για τις μικρές επιχειρήσεις, μέσω κονδυλίων του ΕΣΠΑ.

Ειδικότερα τα οφέλη για τις επιχειρήσεις από τη χρήση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης είναι πολλά όπως η μείωση του κόστους διακίνησης, διαχείρισης και αποθήκευσης του φυσικού εντύπου, η ελαχιστοποίηση των λαθών, η αυτοματοποίηση των διαδικασιών και η μείωση της παραβατικότητας.

Αυτοματοποίηση του φορολογικού και ελεγκτικού μηχανισμού

Η καθιέρωση των ηλεκτρονικών συναλλαγών θα διευκολύνει σε μεγάλο βαθμό την αυτοματοποίηση των φορολογικών και ελεγκτικών μηχανισμών. Ειδικότερα, αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την υποχρεωτική αποστολή των ηλεκτρονικών τιμολογίων από τις επιχειρήσεις σε κρατικό φορέα όπως η Γ.Γ.Π.Σ. του Υπουργείου Οικονομικών, αφού βέβαια εφαρμοστεί με ευέλικτο τρόπο η ηλεκτρονική τιμολόγηση, όπως προτείνεται παραπάνω, επιτρέποντας στις φορολογικές αρχές έναν άμεσο, αποτελεσματικό και διαφανή έλεγχο των παραστατικών. Ευεργετικό για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις θα ήταν να επιδοτηθεί η εγκατάσταση του λογισμικού διασύνδεσης των ταμειακών φορολογικών μηχανισμών με τη Α.Α.Δ.Ε

Το μέτρο πρέπει να συνδυαστεί με την ανάπτυξη συστημάτων διασταύρωσης και αξιολόγησης των διαβιβαζόμενων στοιχείων με στόχο τον εντοπισμό εκείνων των επιχειρήσεων που δηλώνουν ανακριβή στοιχεία, ώστε να πραγματοποιούνται στοχευόμενοι έλεγχοι.

Επιγραμματικά θα αναφέρουμε μερικά από τα οφέλη όπως:

-Μείωση και σταδιακή εξάλειψη των πλαστών και εικονικών τιμολογίων μεταξύ επιχειρήσεων.

-Ουσιαστική αύξηση των φορολογικών ελέγχων και πιο αποτελεσματική εξακρίβωση φορολογικών παραβάσεων.

-Άμεση πληροφόρηση της κεντρικής διοίκησης για τον αναλογούντα ΦΠΑ και άρα βελτίωση του προγραμματισμού για τα φορολογικά έσοδα.

-Απόδοση ΦΠΑ σε πραγματικό χρόνο.

-Μείωση, έως και αποκλεισμό, της επαφής μεταξύ επιχειρήσεων και φορολογικών αρχών με σκοπό τον περιορισμό των περιπτώσεων συνδιαλλαγής για λόγους φοροαποφυγής / φοροδιαφυγής.

-Συρρίκνωση του γραφειοκρατικού κόστους και εξάλειψη των φαινομένων διαφθοράς.

Καθιέρωση υποχρεωτικών πληρωμών των επιχειρήσεων προς το Δημόσιο, τους προμηθευτές τους και το προσωπικό μέσω της ηλεκτρονικής τραπεζικής

Προτείνεται η υποχρεωτική καταβολή των πληρωμών των επιχειρήσεων μέσω της ηλεκτρονικής τραπεζικής, με την χρήση αποκλειστικά των επαγγελματικών λογαριασμών τόσο για τις μεγάλες όσο και για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις. Προτείνεται επίσης η υποχρεωτική εξόφληση των προμηθευτών των επιχειρήσεων μέσω ηλεκτρονικής τραπεζικής. Στόχος του μέτρου είναι να πραγματοποιείται ηλεκτρονικά όσο το δυνατόν μεγαλύτερο ποσοστό των εξόδων μιας επιχείρησης.

Με δεδομένο ότι το σύνολο των εξόδων (ή έστω μεγάλο ποσοστό αυτών) θα γίνεται ηλεκτρονικά οι φορολογικές αρχές θα έχουν καλύτερη εικόνα για τα προσδοκώμενα έσοδα και η δυνατότητα απόκρυψης εσόδων θα είναι μικρή. Θα

καταπολεμηθεί δραστικά η αδήλωτη εργασία, που προκαλεί σημαντική απώλεια εσόδων από την αποφυγή πληρωμής των ασφαλιστικών εισφορών.

Θέσπιση της υποχρεωτικής χρήσης ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής για συναλλαγές των επιχειρήσεων και των καταναλωτών

Καθίσταται επιτακτική η θέσπιση υποχρεωτικής αποδοχής ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής από επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες. Η υποχρεωτική αποδοχή ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής (εφόσον ζητείται από τον πελάτη) πρέπει να περιλαμβάνει τόσο τη χρήση καρτών πληρωμών (χρεωστικών, πιστωτικών και προπληρωμένων), μέσω της χρήσης τερματικών αποδοχής καρτών (POS), όσο και τη χρήση εναλλακτικών καναλιών εξυπηρέτησης του συναλλακτικού κοινού (π.χ. συναλλαγές ηλεκτρονικής τραπεζικής, είτε μέσω κινητού τηλεφώνου είτε με χρεοπιστώσεις λογαριασμών πληρωμών). Προτείνεται, επίσης, η μείωση του ορίου χρήσης μετρητών στις συναλλαγές. Τέλος προτείνεται η δυνατότητα θέσπισης της αποδοχής ηλεκτρονικών μέσων πληρωμών σε όλα τα καταστήματα των υπηρεσιών κοινής ωφέλειας.

Με τον τρόπο αυτό θα υπάρξει:

Περιορισμός του κόστους πληρωμών στην ελληνική οικονομία, παραγωγικότερη λειτουργία του τραπεζικού συστήματος, μείωση της φοροδιαφυγής και της παραοικονομίας και ευκολότερη υλοποίηση των αντικειμενικών φορολογικών ελέγχων

Χορήγηση φορολογικών κινήτρων, τόσο στις επιχειρήσεις, όσο και στους καταναλωτές

Η παροχή κινήτρων σε επιχειρήσεις και καταναλωτές για την αποδοχή και τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων πληρωμών είναι αναγκαία για όλο το χρονικό διάστημα κατά το οποίο θα οικοδομείται η «κουλτούρα» στη μη χρήση μετρητών και έως ότου επιτευχθεί ένας ικανοποιητικός αριθμός ηλεκτρονικών συναλλαγών ετησίως, που θα πλησιάζει τον μέσο όρο της Ε.Ε.

Ενδεικτικά αναφέρουμε τα κάτωθι:

-Να υπάρξει έκπτωση φόρου για ηλεκτρονικά καταγεγραμμένες συναλλαγές κατά την εκκαθάριση της φορολογικής δήλωσης.

-Διάφορα κίνητρα που χορηγούνται από τα πιστωτικά ιδρύματα (π.χ. προγράμματα επιβράβευσης και επιστροφών), να επεκταθούν και από φορείς του ελληνικού δημοσίου.

-Παροχή φορολογικών κινήτρων προς τους επιτηδευματίες, ώστε να προωθούν τη χρήση ηλεκτρονικών πληρωμών.

-Καλό θα είναι η προμήθεια για την αποδοχή ηλεκτρονικών πληρωμών να αφαιρείται από τον φόρο των επιχειρήσεων (ιδιαίτερα των μικρότερων, βάσει τζίρου).

-Παροχή εκπτώσεων στους άμεσους φόρους (όπως για παράδειγμα στον φόρο εισοδήματος) στους καταναλωτές αλλά και στις επιχειρήσεις που πραγματοποιούν σημαντικό μέρος των συναλλαγών τους με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμών.

-Μερική ή πλήρης επιδότηση του κόστους αγοράς των τερματικών POS. Αυτό, σε συνδυασμό με την πρόβλεψη θέσπισης αφορολόγητου ορίου και για τους ελεύθερους επαγγελματίες θα συνέτεινε στην ευρεία διάδοση και αποδοχή των νέων ηλεκτρονικών μέσων πληρωμών και από τους ίδιους τους επαγγελματίες.

-Υλοποίηση λοταρίας για ηλεκτρονικά καταγεγραμμένες συναλλαγές, με συχνές κληρώσεις και σημαντικά δώρα. Το μέτρο μπορεί να εφαρμοστεί στοχευόμενα σε κλάδους με υψηλό βαθμό παραβατικότητας.

Τα αποτελέσματα θα είναι ορατά όπως η υιοθέτηση νοοτροπίας χρήσης πλαστικού χρήματος και κατά συνέπεια ηλεκτρονική καταγραφή των συναλλαγών αλλά και η μείωση του ενδεχομένου απόκρυψης εισοδημάτων, λόγω της απόδοσης κινήτρων και στα δυο μέρη της συναλλαγής.

Θέσπιση κανόνων διαφάνειας στην τιμολογιακή πολιτική των τραπεζών και αντίστοιχων παρόχων, ώστε καταναλωτές και επιχειρήσεις να έχουν πλήρη ενημέρωση για το κόστος των παρεχομένων υπηρεσιών

Προκειμένου να μην υπάρχουν φαινόμενα παραπληροφόρησης ή/και εκμετάλλευσης καθώς και προφάσεις για τη μη υιοθέτηση ηλεκτρονικών μέσων πληρωμών, θα πρέπει όλοι οι εμπλεκόμενοι πάροχοι να δημοσιοποιούν τις βασικές τιμολογιακές πολιτικές τους, έτσι ώστε επιχειρήσεις και καταναλωτές να έχουν την δυνατότητα να συγκρίνουν και να επιλέξουν τους συνεργάτες τους.

Για τα πιστωτικά ιδρύματα αυτό σημαίνει την ανάρτηση, με απλό και κατανοητό τρόπο, των μέγιστων βασικών χρεώσεων για τις υπηρεσίες ηλεκτρονικής τραπεζικής, καθώς και τις προμήθειες για την πραγματοποίηση συναλλαγών με κάρτες.

Ιδιαίτερη μέριμνα και ειδικά πακέτα υπηρεσιών θα πρέπει να προβλεφθούν για τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις, καθώς και τους επιτηδευματίες, προκειμένου να αποφευχθούν στρεβλώσεις στην αγορά και δυσανάλογα μεγάλες χρεώσεις.

Επισημαίνεται ότι η αναμενόμενη αύξηση των ηλεκτρονικών συναλλαγών θα πρέπει να οδηγήσει στην μείωση των προμηθειών των πιστωτικών ιδρυμάτων και στην αύξηση του ανταγωνισμού για τις παρεχόμενες υπηρεσίες.

Ενεργοποίηση της υποχρεωτικής τήρησης επαγγελματικών λογαριασμών, με παράλληλη θεσμοθέτηση ειδικού καθεστώτος έναντι των κατασχέσεων (ακατάσχετο)

Για την αποτελεσματικότερη αξιοποίηση και παρακολούθηση των ηλεκτρονικών πληρωμών, είναι απαραίτητο αυτές να οδηγούνται σε ειδικό επαγγελματικό τραπεζικό λογαριασμό, ο οποίος θα αποτελεί τον κύριο τροφοδότη της εμπορικής δραστηριότητας της επιχείρησης. Παράλληλα θα πρέπει να θεσπιστεί η υποχρεωτική συλλογή στοιχείων σε τακτική βάση από τις τράπεζες για τις επιχειρήσεις, ώστε να ενισχυθεί η διασταύρωση στοιχείων από τις ελεγκτικές αρχές.

Ο λογαριασμός αυτός θα πρέπει να έχει μια σειρά χαρακτηριστικών, ως προς την υποδοχή των ηλεκτρονικών πληρωμών:

-Θα πρέπει να είναι καθαρά επαγγελματικός

-Να τηρείται σε πιστωτικό ίδρυμα που λειτουργεί στην Ελλάδα, και θα έχει τη λειτουργικότητα ενός λογαριασμού όψεως.

-Θα πρέπει να διέπεται από ειδικό καθεστώς έναντι των κατασχέσεων (ακατάσχετο) και να τυγχάνει του ίδιου προστατευτικού πλαισίου με τον αντίστοιχο των φυσικών προσώπων, προκειμένου η υιοθέτηση και η εφαρμογή των ηλεκτρονικών συναλλαγών να τύχει ευρύτερης αποδοχής.

-Κάθε επιτηδευματίας θα μπορεί να τηρεί έναν μόνο λογαριασμό ανά πιστωτικό ίδρυμα.

-Ο λογαριασμός θα μπορεί να είναι συνδεδεμένος και με τα τερματικά μηχανήματα καρτών (POS) που διαθέτουν οι επιχειρήσεις.

Θετικό αποτέλεσμα της καθιέρωσης της χρήσης των επαγγελματικών λογαριασμών είναι η έγκυρη και αποτελεσματική διασταύρωση των φορολογικών στοιχείων, η καλύτερη στόχευση και ο εντοπισμός υποθέσεων για έλεγχο και τέλος η δίκαιη φορολογική μεταχείριση των επιχειρήσεων.

Υλοποίηση ενός απλού και αξιόπιστου μηχανισμού συγκέντρωσης και διασταύρωσης των στοιχείων.

Η υποχρεωτική καθημερινή ηλεκτρονική αναφορά των ημερήσιων εσόδων από τις επιχειρήσεις στις ελεγκτικές αρχές θα αποτελέσει καταλυτικό παράγοντα στην προσπάθεια αύξησης των εσόδων και διεύρυνσης της φορολογικής βάσης. Η υποχρέωση αυτή, θα πρέπει να αφορά το σύνολο των επιχειρήσεων και των ελεύθερων επαγγελματιών και να γίνεται ηλεκτρονικά.

Έτσι θα επιτυγχάνεται ο έγκαιρος εντοπισμός των περιπτώσεων φοροαποφυγής, θα είναι αποτελεσματικότεροι οι φορολογικοί έλεγχοι και θα καταστεί εφικτή η διασταύρωση των συναλλαγών με τις χρηματικές ροές. Επιπλέον, ο ανταγωνισμός μεταξύ των επιχειρήσεων θα είναι ίσος και δικαιότερος.

Επίσπευση της χρήσης των ηλεκτρονικών παραβόλων στην δικαιοσύνη,

Σήμερα τα ηλεκτρονικά παράβολα (e-παράβολα) έχουν ενταχθεί και λειτουργούν στην πλειονότητα των φορέων των υπουργείων. Βάσει σχετικής νομοθετικής ρύθμισης (ΦΕΚ 1324/Β'/1-7- 2015), τα έντυπα παράβολα έχουν πλέον αντικατασταθεί από τα ηλεκτρονικά. Με δεδομένο ότι ο όγκος και η πολυμορφία των παραβόλων αυτών είναι υπερβολικά, και ότι τα παράβολα εκδίδονται από τις ΔΟΥ καθώς και από ταμεία στα δικαστήρια, η καθολική χρήση του ηλεκτρονικού παραβόλου για όλα τα δικαστικά και διοικητικά έξοδα προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης θεωρείται επιβεβλημένη.

Με την υιοθέτηση των ηλεκτρονικών παραβόλων θα υπάρξει αι ταχύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη. Θα αποφευχθεί η χρήση παραποιημένων και πλαστών παραβόλων. Επίσης Θα μειωθεί το διοικητικό φόρτο και το λειτουργικό κόστος των

αρμόδιων υπηρεσιών. Τέλος δεν θα πρέπει να παραβλέψουμε την απελευθέρωση ανθρωπίνων πόρων.

Επιτάχυνση της καθιέρωσης του συστήματος ηλεκτρονικών προμηθειών (ΕΣΗΔΗΣ), για τις δημόσιες προμήθειες.

Η καθιέρωση ενός ηλεκτρονικού συστήματος δημοσίων συμβάσεων για όλες τις προμήθειες του Δημοσίου, όπου υποστηρίζονται όλα τα στάδια ενός δημόσιου διαγωνισμού ηλεκτρονικά, θα έχει σημαντικά οφέλη για όλη την οικονομία, με κυριότερο αυτό του δημοσιονομικού οφέλους και της εξοικονόμησης πόρων για το Δημόσιο.

Έτσι θα υπάρξουν:

-Συμπερότερες προμήθειες για το Δημόσιο

-Εξοικονόμηση πόρων και αποφυγή σπατάλης

-Μείωση της γραφειοκρατίας

-Ίσοι όροι ανταγωνισμού για τους συμμετέχοντες

-Διαφάνεια κατά τη διαγωνιστική διαδικασία

-Πλήρη και αναλυτικά στοιχεία, για όλες τις δημόσιες συμβάσεις, που οδηγούν σε καλύτερο σχεδιασμό και βελτιωμένη λήψη αποφάσεων.

Οι κοινωνικοί εταίροι στηρίζουν αποφασιστικά την προώθηση των ηλεκτρονικών συναλλαγών. Για τους λόγους που αναλύσαμε παραπάνω, η προώθηση των ηλεκτρονικών συναλλαγών αποτελεί προτεραιότητα και πρέπει να υλοποιηθεί στη βάση ενός αποτελεσματικού Σχεδίου Δράσης, με την στενή συνεργασία του κράτους και όλων των φορέων της ιδιωτικής οικονομίας της χώρας.

Για να επιτευχθούν οι παραπάνω προτάσεις, θα πρέπει να γίνουν άμεσα όλες οι απαραίτητες αλλαγές στο κανονιστικό πλαίσιο, με την ουσιαστική υποστήριξη και ενεργή εμπλοκή των επιχειρηματικών φορέων, των επαγγελματικών ενώσεων, των πιστωτικών ιδρυμάτων και των καταναλωτών. Συνεπώς, οι πρωτοβουλίες που θα αναληφθούν δε θα πρέπει να περιοριστούν μόνο στην επέκταση των ηλεκτρονικών συναλλαγών και το δημοσιονομικό όφελος που προκύπτει, αλλά θα πρέπει να

συμβάλουν στη χάραξη στρατηγικής για μεγαλύτερη ψηφιακή σύγκλιση και τη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη της χώρας.

2.15 ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η παραοικονομία στην Ελλάδα βρίσκεται σε υψηλότερο επίπεδο σε σύγκριση με το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, περίπου στο 24% του ΑΕΠ, όταν την ίδια στιγμή το αντίστοιχο ποσοστό στην Ευρώπη δεν ξεπερνά το 19%. Μεταξύ άλλων το φαινόμενο αυτό συνδέεται με τη μειωμένη είσπραξη φορολογικών εσόδων από το κράτος. Παρά την σημαντική δημοσιονομική προσαρμογή των τελευταίων ετών, η πάταξη της φοροδιαφυγής στην χώρα μας εξακολουθεί να αποτελεί μια από τις βασικές προτεραιότητες. Εξάλλου, το μέγεθος της φοροδιαφυγής έχει ως συνέπεια την άνιση επιβάρυνση των φορολογικών βαρών μεταξύ των πολιτών.

Στο πλαίσιο αυτό σημαντικό εργαλείο για τον περιορισμό της παραοικονομίας αποτελεί η διείσδυση των ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής. Η αυξημένη χρήση του πλαστικού χρήματος βελτιώνει τη διαφάνεια στην οικονομία καθώς καταγράφονται στα συστήματα των τραπεζικών ιδρυμάτων, περιορίζοντας τη δυνατότητα απόκρυψης φορολογητέας ύλης. Παράλληλα, η υιοθέτηση την ΗΜΠ συμβάλει στη μείωση του κόστους των υπηρεσιών διαμεσολάβησης, βελτιώνει την αποτελεσματικότητα του συστήματος εμπορικών συναλλαγών, εντατικοποιεί τον ανταγωνισμό σε αγορές προϊόντων και υπηρεσιών και εν τέλει αυξάνει την κατανάλωση και την οικονομική δραστηριότητα.

Η χώρα μας στην περιοχή της ευρωζώνης είναι ουραγός στη χρήση των ηλεκτρονικών μεθόδων πληρωμών.

Τα βασικά πλεονεκτήματα των ΗΜΠ είναι:

Περιορισμός της φοροδιαφυγής και της παραοικονομίας (εκτιμάται σχεδόν στο 25% του ΑΕΠ)

Ακριβής καταγραφή του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος

Εξυγίανση της οικονομίας και εξάλειψη του αθέμιτου ανταγωνισμού

Περιορισμός της εισφοροδιαφυγής (πώς για παράδειγμα θα πληρώνεται ανασφάλιστο άτομο;)

Μεγαλύτερη διαφάνεια

περιορισμός των συναλλαγών που προέρχονται από εγκληματικές δραστηριότητες

μείωση της πορείας αναλήψεων μετρητών από τις τράπεζες και σταθεροποίηση του τραπεζικού συστήματος. Βέβαια, αυτό είναι συνάρτηση της ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών καθώς επίσης και ότι η μεγάλη ζημία των αναλήψεων έχει ήδη γίνει κυρίως από το 2010

τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας, λόγω της σταδιακής μετατροπής των «εγκλωβισμένων» καταθέσεων και μετρητών σε επενδύσεις-ακίνητα-σταθερές αξίες

Μείωση των κλοπών και ληστειών λόγω έλλειψης φυσικού αντικειμένου

Μείωση γραφειοκρατικού κόστους.

Από την άλλη πλευρά τα βασικά μειονεκτήματα είναι:

Κόστος αγοράς μηχανημάτων και κόστος προμήθειας των τραπεζών.

Πρέπει τα μηχανήματα να επιδοτηθούν (π.χ. από το ΕΣΠΑ) καθώς επίσης με νομοθετική ή συνταγματική ρύθμιση το κόστος από την προμήθεια των τραπεζών να είναι το ελάχιστο δυνατό.

Αδυναμία πρόσβασης στο τραπεζικό σύστημα

Μεγάλο μέρος του πληθυσμού είναι αυτή την στιγμή εκτός τραπεζικού συστήματος. Μετά από τόσα χρόνια οικονομικής κρίσης αυτό ακούγεται αναπόφευκτο. Θα πρέπει να υπάρξει ειδική νομοθετική ρύθμιση που θα υποχρεώσει τα τραπεζικά ιδρύματα να εκδώσουν κάρτες και σε αυτή την κατηγορία πολιτών

Έλλειψη εκπαίδευσης και επιπέδου μόρφωσης του πληθυσμού. Αυτό νομίζω δεν χρειάζεται μεγάλη ανάλυση. Το καταλαβαίνουμε από τις ουρές στις τράπεζες ειδικά από τους πιο ηλικιωμένους.

πιθανή αύξηση τιμών σε κάποια προϊόντα και υπηρεσίες. Εξαιτίας του περιορισμού της φοροδιαφυγής κάποιες κατηγορίες προϊόντων και υπηρεσιών θα αυξήσουν τις τιμές τους. Ειδικά αυτοί που έχουν μικρή κερδοφορία

Πιθανή δημιουργία παράνομης(μαύρης) αγοράς η οποία πιθανόν να έχει σαν χαρακτηριστικό την εμπράγματο οικονομία (ανταλλαγή είδους με είδος)

Καταγραφή όλων των κινήσεων των πολιτών από τους θεσμούς του κράτους Αυτό βέβαια μπορεί να έχει και θετικές συνέπειες (π.χ. για ιατρικούς λόγους) αλλά μπορεί να γίνει αντικείμενο εκμετάλλευσης και περιορισμού των ατομικών ελευθεριών.

Με λίγα λόγια η ωφέλεια του κράτους συνίσταται στην παρακολούθηση της φορολόγησης της κάθε συναλλαγής, καθώς και στην μείωση του κόστους κοπής χρήματος. Από την άλλη μεριά καθίσταται επικίνδυνο για μια χώρα να βρίσκονται εκτεθειμένα τα προσωπικά δεδομένα των πολιτών της στα χέρια των δανειστών της, αλλά και της όποιας εξουσίας μπορεί να ασκήσει πολιτική ή οικονομική βία.

Η ωφέλεια του πολίτη συνίσταται στη διευκόλυνση των συναλλαγών του αλλά με φανερές και κρυφές επιβαρύνσεις (επιτόκια, επιτόκια υπερημερίας κτλ.), ενώ πάντα θα ελλοχεύει και ο κίνδυνος κλοπής. Το πιο σημαντικό μειονέκτημα όμως είναι η στέρηση στην ελευθερία των συναλλαγών του και η έκθεση των προσωπικών του δεδομένων.

Η ωφέλεια των επιχειρήσεων συνίσταται στο ότι, με το πλαστικό χρήμα θεωρητικά θα εκπίπτουν τα έξοδά τους για την αποθήκευση του πραγματικού χρήματος, αλλά θα περιορίζονται οι συναλλαγές μικρότερης αξίας λόγω την άρνησης των καταναλωτών να υιοθετήσουν το πλαστικό χρήμα, ενώ θα χρεώνονται και τις προμήθειες των τραπεζών.

Η ωφέλεια των τραπεζών συνίσταται στο ότι με την υποχρεωτική χρήση καρτών οι τράπεζες αποκτούν ελεγκτικό ρόλο παντού, σε καταναλωτές, επιχειρήσεις και θα εισπράττουν προμήθεια από παντού. Το κορυφαίο είναι όμως σε αυτή την περίπτωση ότι οι τράπεζες δεν είναι κρατικές αλλά ιδιωτικές και ο πολίτης/καταναλωτής, καθώς και οι επιχειρήσεις και κατά επέκταση ένα κράτος, γίνονται όμηροι κάποιων ιδιωτικών συμφερόντων που τις περισσότερες φορές δεν είναι καν εγχώρια.

Σε ένα μικρό προβληματισμό για ένα τόσο μεγάλο ζήτημα πολλά μπορεί να ξεχάστηκαν υπέρ η κατά της χρήσης πλαστικού χρήματος. Πιστεύουμε όμως σε γενικές γραμμές ότι στην σημερινή κατάσταση που βρίσκεται η χώρα θα πρέπει να επεκταθεί η χρήση πλαστικού χρήματος. Εφόσον το όριο υποχρεωτικών ηλεκτρονικών συναλλαγών τεθεί χαμηλά (π.χ. 15-20 ευρώ) το μέτρο έχει τη δυνατότητα να αποδώσει σημαντικά. Προϋποθέτει, επίσης, την παροχή κινήτρων σε

επιχειρήσεις (π.χ. μειωμένος φόρος εισοδήματος), καθώς και σε ιδιώτες (π.χ. σύνδεση του αφορολογήτου ορίου με την υποχρέωση πραγματοποίησης ηλεκτρονικών συναλλαγών).

Πιστεύουμε επίσης ότι ο προβληματισμός που αναπτύσσεται ότι με την επέκταση της χρήσης πλαστικού χρήματος θα περιορισθούν οι ατομικές ελευθερίες είναι τουλάχιστον υπερβολικός. Σήμερα υπάρχουν και χρησιμοποιούνται από τους πολίτες πολλά και διαφορετικά μεταξύ τους προϊόντα και υπηρεσίες που μπορούν να αξιολογήσουν και να κατατάξουν κοινωνικά, πολιτικά και οικονομικά τον καθένα μας (κινητή τηλεφωνία-διαδίκτυο-μέσα κοινωνικής δικτύωσης-ταξίδια κ.λπ.).

Οι μεγαλύτεροι προβληματισμοί βρίσκονται σε άλλα θέματα. Πώς για παράδειγμα ένα κράτος που δεν μπόρεσε ούτε την απαγόρευση καπνίσματος σε δημόσιους χώρους να επιβάλει να καταφέρει την καθολική χρήση των ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής; Το θέμα είναι πολύ σοβαρό και συνήθειες δεκαετιών δεν αλλάζουν με ένα νόμο. Επίσης οι φορείς (Δήμοι-Επιμελητήρια-επιστημονικοί σύλλογοι-σωματεία κ.λπ.) θα πρέπει να σταθούν στο ύψος των περιστάσεων κάτι που δεν έχει γίνει έως τώρα σε πολλά πράγματα.

Είναι κρίμα σε μια πτωχευμένη χώρα να χάνονται τεράστια έσοδα από την μία και από την άλλη να εφαρμόζεται μια σκληρή και ανάλγητη δημοσιονομική πολιτική. Η Ελλάδα χάνει κάθε χρόνο πολλά δισ. από τη φοροδιαφυγή, με αποτέλεσμα να εφαρμόζει ένα πρόγραμμα σκληρής δημοσιονομικής προσαρμογής, ως αντιστάθμισμα της απώλειας εσόδων. Η τόνωση των εσόδων θα βοηθήσει σημαντικά στην ανόρθωση της οικονομίας και θα συμβάλει στη σταδιακή ελάφρυνση των φόρων, ώστε η χώρα να σταθεί στα πόδια της και να απαγκιστρωθεί από μνημόνια και επιτηρήσεις

3. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο κεφάλαιο αυτό δηλώνεται ο σκοπός της παρούσας μελέτης και προσδιορίζεται ο πληθυσμός που είναι η «ομάδα στόχος» της έρευνας και το δείγμα του πληθυσμού που είναι το υποσύνολο που απαιτείται για να επιτευχθούν οι ερευνητικοί στόχοι και να συναχθούν συμπεράσματα. Επιπλέον, περιγράφεται η τεχνική του δείγματος που επιλέχθηκε, καθώς και το ερευνητικό εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε.

3.2 ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να προσδιοριστεί ο ρόλος του "πλαστικού χρήματος" στην πάταξη της Φοροδιαφυγής, Φοροπαποφυγής, στον περιορισμό της Παρακοικονομίας και της Φορο-αδικίας, καθώς και στην τόνωση των Δημόσιων εσόδων και της ρευστότητας.

3.3 ΔΕΙΓΜΑ ΚΑΙ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

Η έρευνα αυτή διερευνά την αποτελεσματικότητα του "πλαστικού χρήματος" στην πάταξη της Φοροδιαφυγής, Φοροπαποφυγής, στον περιορισμό της Παρακοικονομίας και της Φορο-αδικίας, καθώς και στην τόνωση των Δημόσιων εσόδων και της ρευστότητας. Ως αποτέλεσμα, διεξήχθη και απεστάλη ερωτηματολόγιο σε 3 ομάδες πολιτών της πόλης των Ιωαννίνων, οι οποίες ήταν καταναλωτές, υπάλληλοι ελεγκτικών υπηρεσιών δημοσίου και επιχειρήσεις – ελεύθεροι επαγγελματίες.

Για να επιλεγεί το δείγμα, απαιτείται ο ακριβής αριθμός του πληθυσμού²⁰. Με τον όρο δείγμα αναφερόμαστε σε ένα αντιπροσωπευτικό υποσύνολο του πληθυσμού

²⁰ Cohen και συν, 2000

που επιλέγεται για ερευνητικούς σκοπούς προκειμένου να εξαχθούν συμπεράσματα για ολόκληρο τον πληθυσμό. Η έρευνα αυτή ακολουθεί μια τυχαία μέθοδο επιλογής μεταξύ των πολιτών και ως αποτέλεσμα 93 ερωτηματολόγια μοιράστηκαν και οι απαντήσεις έφτασαν το 100%. Πρέπει να τονιστεί όμως ότι, όσο μεγαλύτερο είναι το δείγμα, τόσο μεγαλύτερη είναι η ακρίβεια των συμπερασμάτων.

3.4 ΤΕΧΝΙΚΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑΣ

Η μελέτη αυτή χρησιμοποιεί την τεχνική τυχαίας δειγματοληψίας. Τα ερωτηματολόγια δόθηκαν σε έντυπη μορφή στους κατοίκους. Κατά συνέπεια, το δείγμα ήταν βολικό, λόγω του γεγονότος ότι τα ερωτηματολόγια δίνονταν απευθείας και ήταν επίσης η καλύτερη δυνατή πρόσβαση.

3.5 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Σε αυτό το ερωτηματολόγιο υπάρχουν μόνο ερωτήσεις "κλειστού τύπου" όπου οι ερωτηθέντες καλούνται να επιλέξουν από προεπιλεγμένες απαντήσεις. Όλες οι ερωτήσεις σχετικά με το ερωτηματολόγιο προέρχονται από ανάλυση κλίμακας Likert τριών σημείων ή πέντε σημείων, η οποία μετρά θετικές ή αρνητικές απαντήσεις σε μια δήλωση. Η κλίμακα Likert χρησιμοποιήθηκε για να δείξει ο ανταποκριτής το βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας σχετικά με το θέμα του εσωτερικού ελέγχου.

Όσον αφορά τη συλλογή των δεδομένων, δεν θεωρήθηκε αναγκαίο να δοθούν διευκρινίσεις κατά τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου. Οι ερωτήσεις ήταν εύκολο να κατανοηθούν από τους συμμετέχοντες χωρίς εκτεταμένες εξηγήσεις για την απάντησή τους. Αφού συγκεντρώθηκαν τα ερωτηματολόγια, έγινε έλεγχος της πληρότητας και της εγκυρότητάς τους. Η έρευνα (συμπεριλαμβανομένων των ερωτηματολογίων) ολοκληρώθηκε σωστά.

Σκοπός αυτής της έρευνας που διεξήχθη μέσω του ερωτηματολογίου είναι να προσδιοριστεί εάν το "πλαστικό χρήμα" βοηθά στην πάταξη της Φοροδιαφυγής, Φοροπαποφυγής, στον περιορισμό της Παρακοικονομίας και της Φορο-αδικίας, καθώς και στην τόνωση των Δημόσιων εσόδων και της ρευστότητας.

4. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

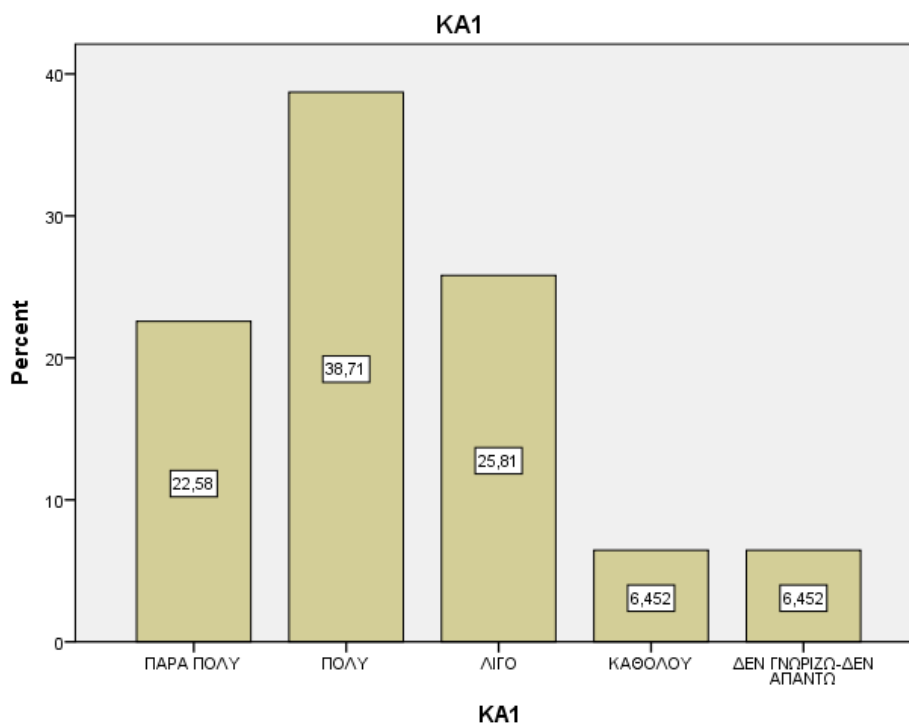
Στην έρευνα συμμετείχαν 31 ελεύθεροι επαγγελματίες, 31 υπάλληλοι ελεγκτικών υπηρεσιών δημοσίου και 31 καταναλωτές.

4.1 ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ

Το 38,7% των καταναλωτών στην ερώτηση για το αν η χρήση ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής (ΗΜΠ) βοηθάει το κράτος στη προσπάθεια καταπολέμησης της φοροδιαφυγής απάντησαν πως βοηθά πολύ, το 25,8% πως βοηθά λίγο, το 22,6% πως βοηθά πάρα πολύ, το 6,5% πως δε βοηθά καθόλου και το 6,5% δεν απάντησαν.

Πίνακας 1: απαντήσεις των καταναλωτών στην ερώτηση 1

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	7	22,6	22,6	22,6
ΠΟΛΥ	12	38,7	38,7	61,3
ΛΙΓΟ	8	25,8	25,8	87,1
ΚΑΘΟΛΟΥ	2	6,5	6,5	93,5
ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ-ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ2		6,5	6,5	100,0
Total	31	100,0	100,0	

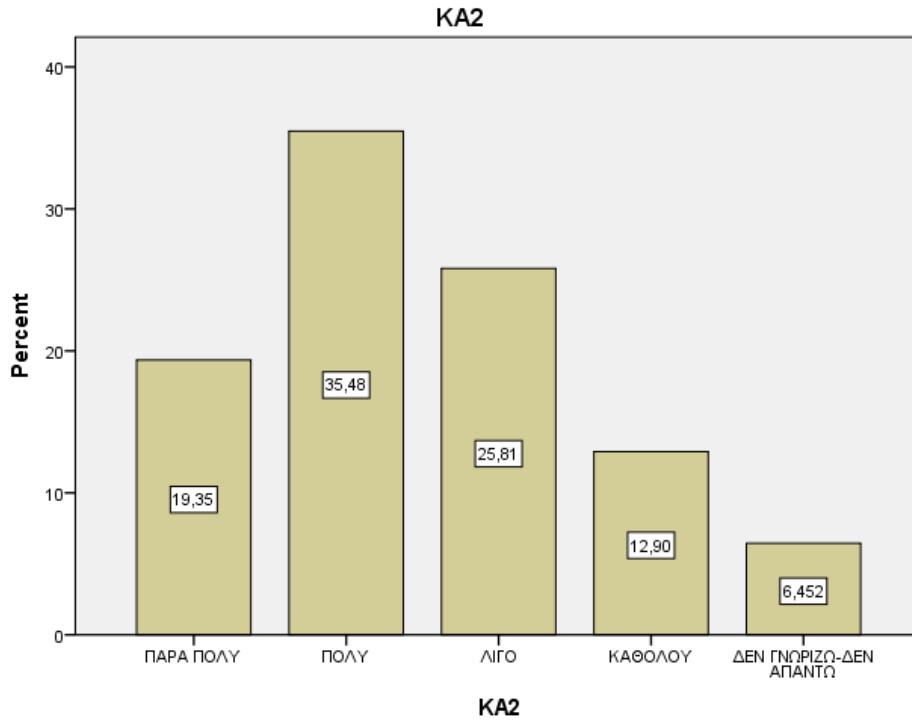

Διάγραμμα 4: απαντήσεις των καταναλωτών στην ερώτηση 1

Στην ερώτηση για το αν η χρήση ΗΜΠ βοηθάει στην προσπάθεια ενίσχυσης των εσόδων του κράτους, το 35,5% απάντησαν πως βοηθά πολύ, το 25,8% πως βοηθά λίγο, το 19,4% πως βοηθά πάρα πολύ και το 12,9% πως δε βοηθά καθόλου, ενώ το 6,5% δεν απάντησε.

Πίνακας 2: απαντήσεις των καταναλωτών στην ερώτηση 2

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	6	19,4	19,4	19,4
ΠΟΛΥ	11	35,5	35,5	54,8
ΛΙΓΟ	8	25,8	25,8	80,6
ΚΑΘΟΛΟΥ	4	12,9	12,9	93,5
ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ-ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	2	6,5	6,5	100,0
Total	31	100,0	100,0	

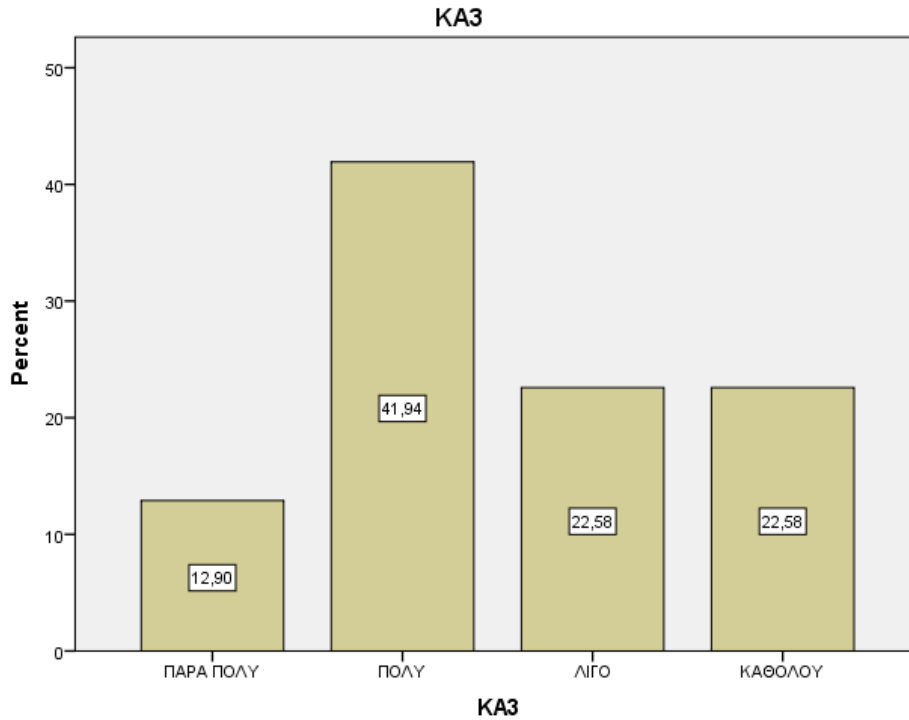

Διάγραμμα 5: απαντήσεις των καταναλωτών στην ερώτηση 2

Σχετικά με το αν η χρήση των ΗΜΠΙ έχει διευκολύνει τις καθημερινές τους συναλλαγές, το 41,9% είπαν πως τις έχει διευκολύνει πολύ, το 22,6% λίγο, ένα ίδιο ποσοστό καθόλου και το 12,9% πάρα πολύ.

Πίνακας 3: απαντήσεις των καταναλωτών στην ερώτηση 3

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	4	12,9	12,9	12,9
ΠΟΛΥ	13	41,9	41,9	54,8
Valid ΛΙΓΟ	7	22,6	22,6	77,4
ΚΑΘΟΛΟΥ	7	22,6	22,6	100,0
Total	31	100,0	100,0	

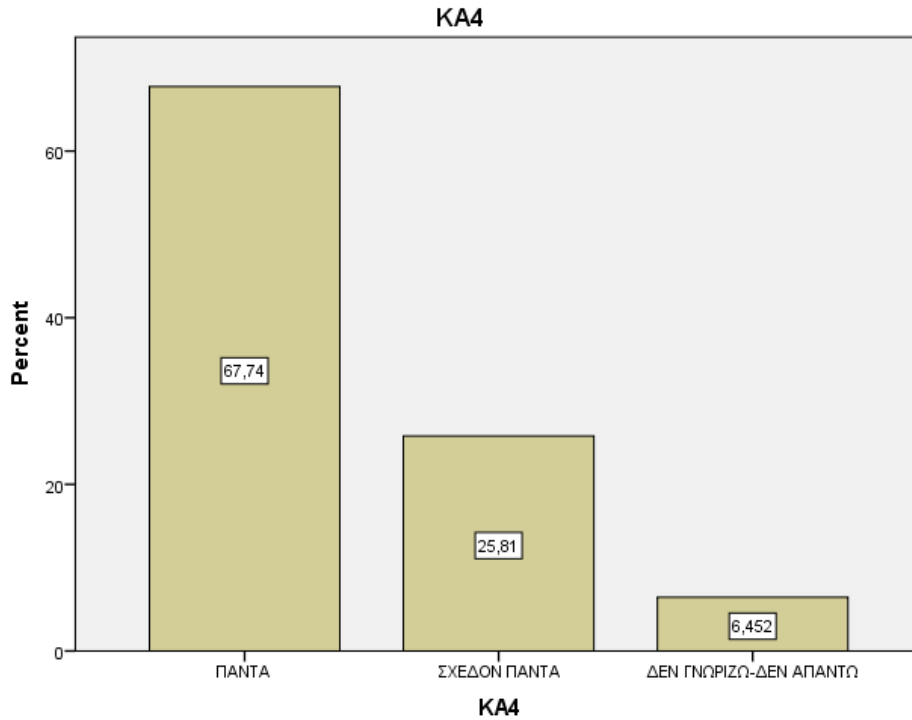

Διάγραμμα 6: απαντήσεις των καταναλωτών στην ερώτηση 3

Όσον αφορά το αν χρησιμοποιώντας ΗΜΠ για τις συναλλαγές τους, εκδίδονται τα αντίστοιχα παραστατικά από τις επιχειρήσεις – επαγγελματίες, το 67,7% είπαν πως εκδίδονται πάντα, το 25,8% σχεδόν πάντα και το 6,5% δεν απάντησε.

Πίνακας 4: απαντήσεις των καταναλωτών στην ερώτηση 4

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ΠΑΝΤΑ	21	67,7	67,7	67,7
Valid ΣΧΕΔΟΝ ΠΑΝΤΑ	8	25,8	25,8	93,5
Valid ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ-ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	2	6,5	6,5	100,0
Total	31	100,0	100,0	

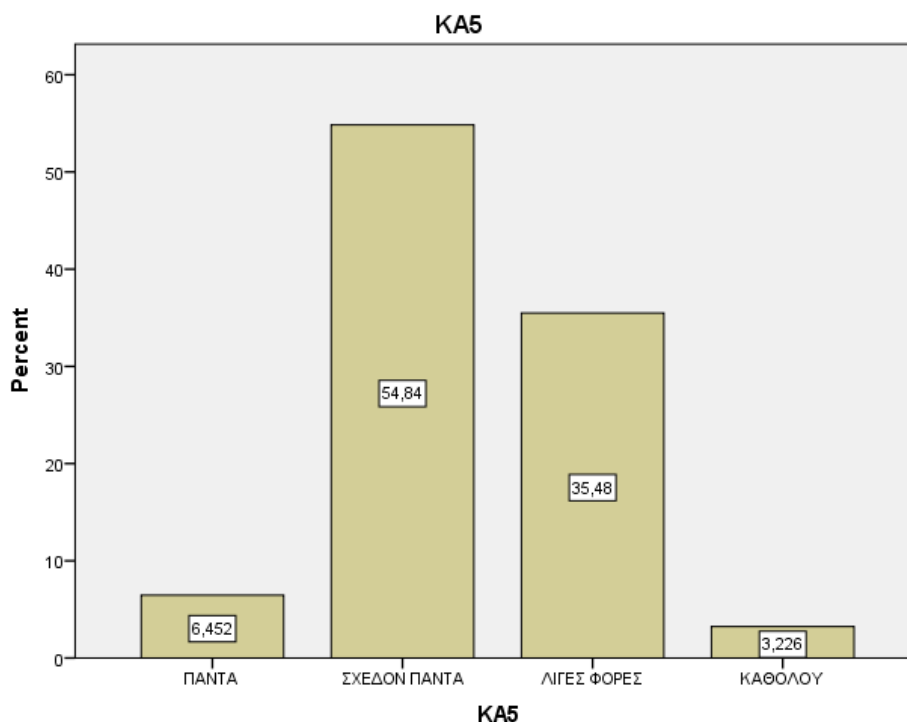

Διάγραμμα 7: απαντήσεις των καταναλωτών στην ερώτηση 4

Το 54,8% των καταναλωτών στην ερώτηση για το αν πληρώνοντας με μετρητά για τις συναλλαγές τους, εκδίδονται τα αντίστοιχα παραστατικά από τις επιχειρήσεις – επαγγελματίες είπαν πως εκδίδονται σχεδόν πάντα, το 35,5% λίγες φορές και το 6,5% πάντα, ενώ το 3,2% είπαν πως εκδίδονται ποτέ.

Πίνακας 5: απαντήσεις των καταναλωτών στην ερώτηση 5

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
ΠΑΝΤΑ	2	6,5	6,5	6,5
ΣΧΕΔΟΝ ΠΑΝΤΑ	17	54,8	54,8	61,3
Valid ΛΙΓΕΣ ΦΟΡΕΣ	11	35,5	35,5	96,8
ΚΑΘΟΛΟΥ	1	3,2	3,2	100,0
Total	31	100,0	100,0	

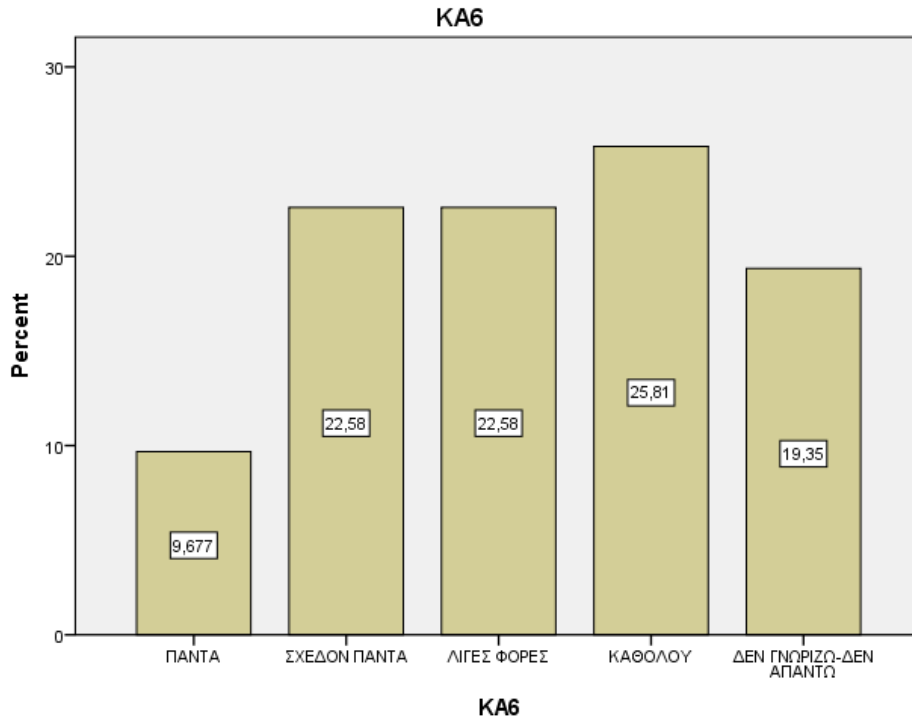

Διάγραμμα 8: απαντήσεις των καταναλωτών στην ερώτηση 5

Στην ερώτηση για το αν οι τιμές των προϊόντων – υπηρεσιών που τους παρέχονται από επιχειρήσεις –επαγγελματίες διαφοροποιούνται ανάλογα με τον τρόπο πληρωμής που επιλέγουν, το 25,8% είπαν πως δε γίνεται κάτι τέτοιο, το 22,6% πως γίνεται σχεδόν πάντα και ένα ίδιο ποσοστό λίγες φορές, το 9,7% πάντα και το 19,4% δεν απάντησε.

Πίνακας 6: απαντήσεις των καταναλωτών στην ερώτηση 6

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
ΠΑΝΤΑ	3	9,7	9,7	9,7
ΣΧΕΔΟΝ ΠΑΝΤΑ	7	22,6	22,6	32,3
ΛΙΓΕΣ ΦΟΡΕΣ	7	22,6	22,6	54,8
ΚΑΘΟΛΟΥ	8	25,8	25,8	80,6
ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ-ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	6	19,4	19,4	100,0
Total	31	100,0	100,0	

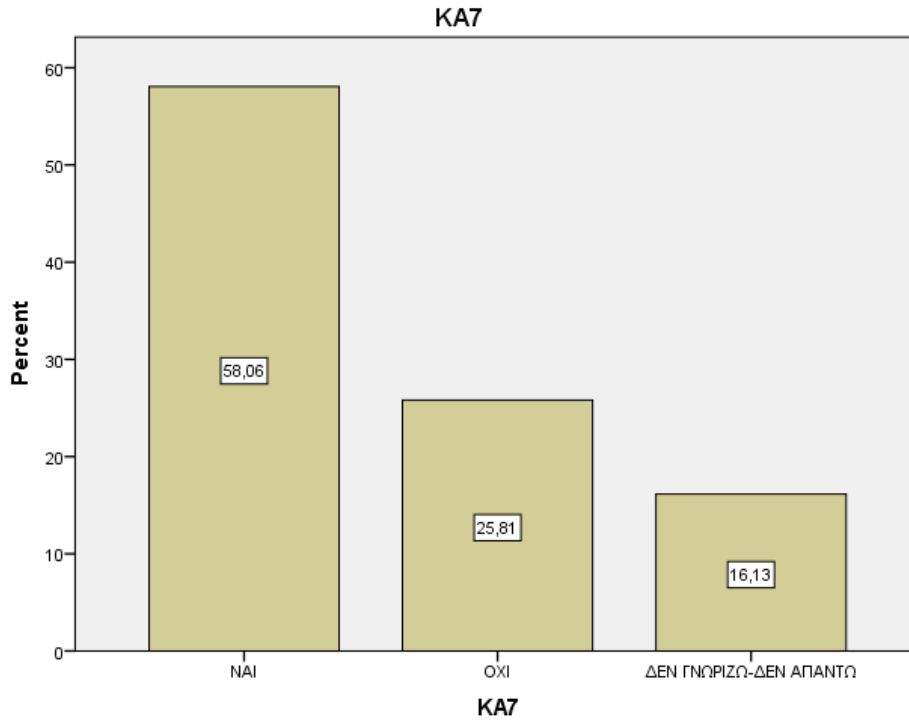

Διάγραμμα 9: απαντήσεις των καταναλωτών στην ερώτηση 6

Σχετικά με το αν θεωρούν ότι όλες οι κατηγορίες επιχειρήσεων – επαγγελματιών θα πρέπει να διαθέτουν τερματικό POS, το 58,1% απάντησε θετικά, το 25,8% αρνητικά και το 16,1% δεν απάντησε.

Πίνακας 7: απαντήσεις των καταναλωτών στην ερώτηση 7

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
ΝΑΙ	18	58,1	58,1	58,1
ΟΧΙ	8	25,8	25,8	83,9
ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ-ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	5	16,1	16,1	100,0
Total	31	100,0	100,0	

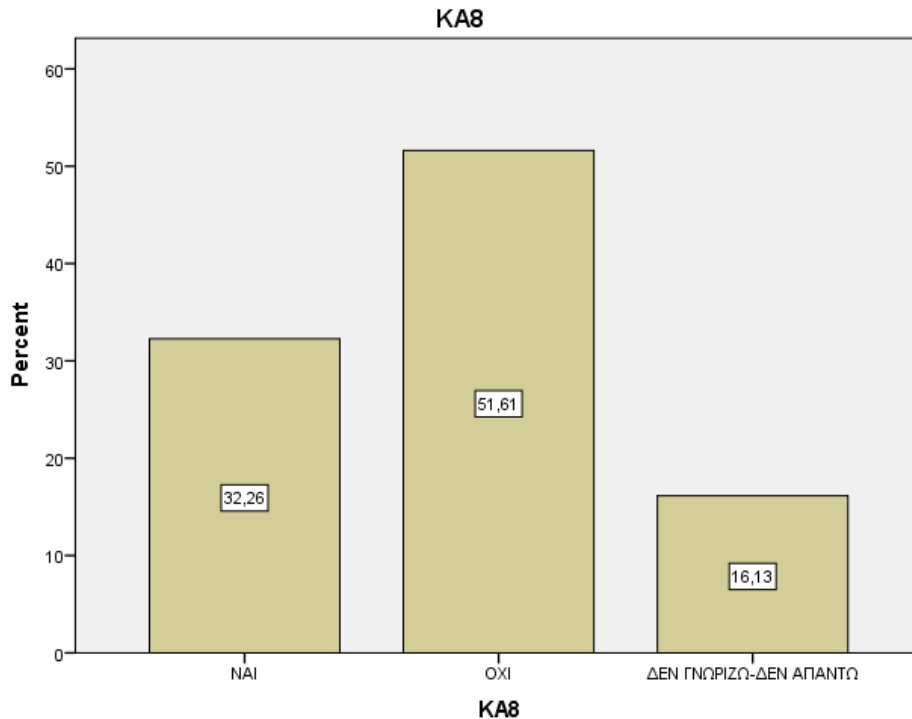

Διάγραμμα 10: απαντήσεις των καταναλωτών στην ερώτηση 7

Τέλος, όσον αφορά το αν πιστεύουν ότι είναι ασφαλής η χρήση ΗΜΠ όσον αφορά τα προσωπικά τους δεδομένα, το 51,6% απάντησε αρνητικά, το 32,3% θετικά και το 16,1% δεν απάντησε.

Πίνακας 8: απαντήσεις των καταναλωτών στην ερώτηση 8

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid NAI	10	32,3	32,3	32,3
Valid ΟΧΙ	16	51,6	51,6	83,9
Valid ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ-ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	5	16,1	16,1	100,0
Total	31	100,0	100,0	

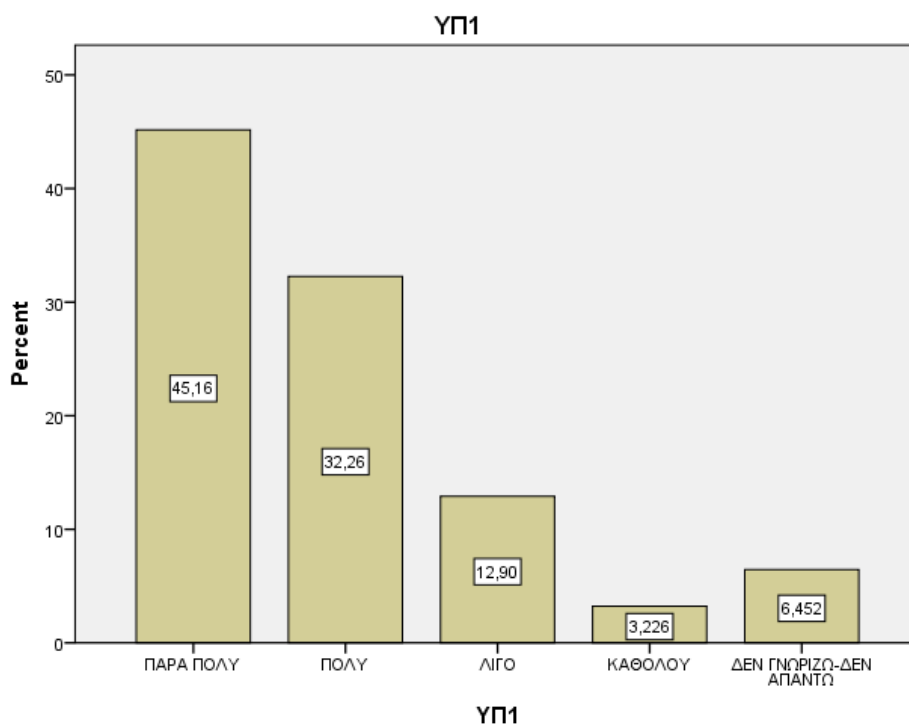
Διάγραμμα 11: απαντήσεις των καταναλωτών στην ερώτηση 8

4.2 ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το 45,2% των υπαλλήλων ελεγκτικών υπηρεσιών του δημοσίου στην ερώτηση για το αν η χρήση ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής (ΗΜΠ) βοηθάει το κράτος στη προσπάθεια καταπολέμησης της φοροδιαφυγής απάντησαν πως βοηθά πάρα πολύ, το 32,3% πως βοηθά πολύ, το 12,9% πως βοηθά λίγο, το 3,2% πως δε βοηθά καθόλου και το 6,5% δεν απάντησαν.

Πίνακας 9: απαντήσεις των ελεγκτών του δημοσίου στην ερώτηση 1

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	14	45,2	45,2	45,2
ΠΟΛΥ	10	32,3	32,3	77,4
ΛΙΓΟ	4	12,9	12,9	90,3
ΚΑΘΟΛΟΥ	1	3,2	3,2	93,5
ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ-ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	2	6,5	6,5	100,0
Total	31	100,0	100,0	

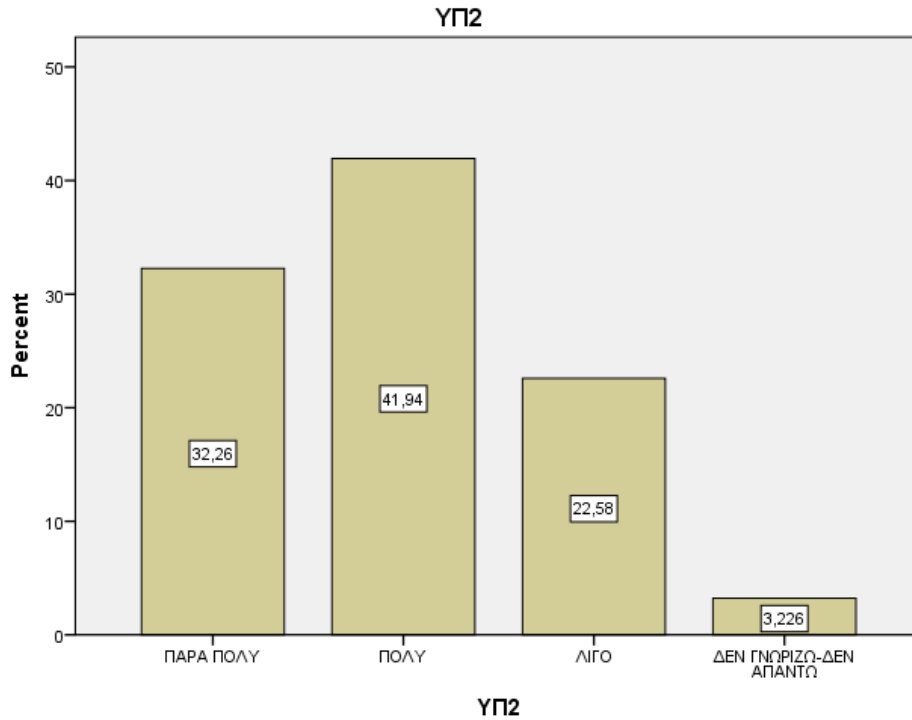

Διάγραμμα 12: απαντήσεις των ελεγκτών του δημοσίου στην ερώτηση 1

Στην ερώτηση για το αν η χρήση ΗΜΠ βοηθάει στην προσπάθεια ενίσχυσης των εσόδων του κράτους, το 41,9% απάντησαν πως βοηθά πολύ, το 32,3% πως βοηθά πάρα πολύ, το 22,6% πως βοηθά και το 3,2% δεν απάντησε.

Πίνακας 10: απαντήσεις των ελεγκτών του δημοσίου στην ερώτηση 2

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	10	32,3	32,3	32,3
ΠΟΛΥ	13	41,9	41,9	74,2
Valid ΛΙΓΟ	7	22,6	22,6	96,8
ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ-ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ 1		3,2	3,2	100,0
Total	31	100,0	100,0	

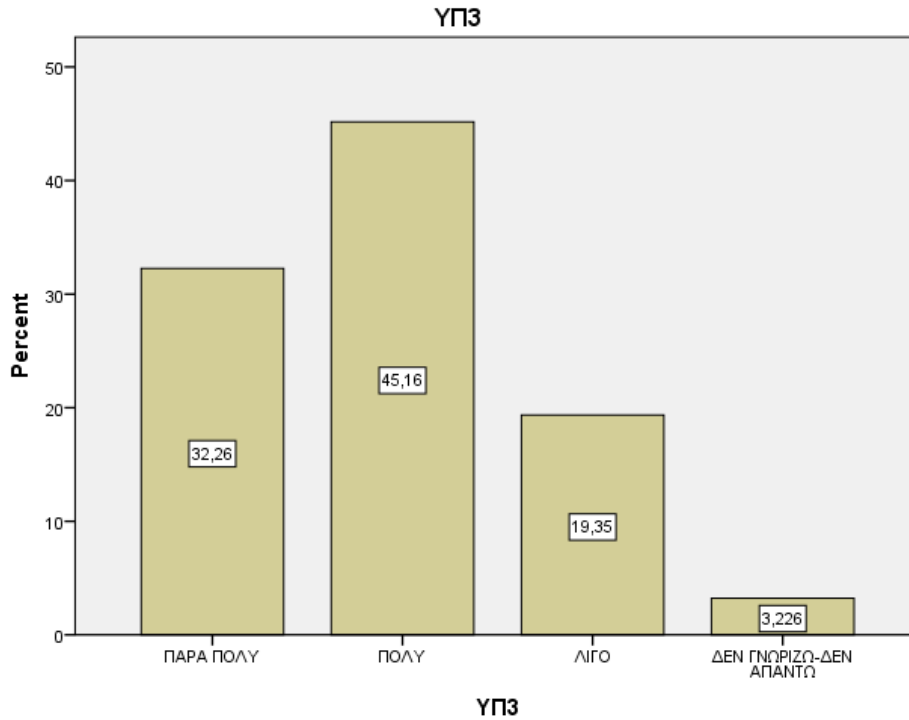

Διάγραμμα 13: απαντήσεις ελεγκτών του δημοσίου στην ερώτηση 2

Σχετικά με το αν πιστεύουν ότι η καθολική χρήση των ΗΜΠ διευκολύνει το κράτος στην εισπραξιμότητα του ΦΠΑ, το 45,2% απάντησαν πως βοηθά πολύ, το 32,3% πάρα πολύ, το 19,4% λίγο και το 3,2% δεν απάντησε.

Πίνακας 11: απαντήσεις των ελεγκτών του δημοσίου στην ερώτηση 3

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	10	32,3	32,3	32,3
ΠΟΛΥ	14	45,2	45,2	77,4
Valid ΛΙΓΟ	6	19,4	19,4	96,8
ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ-ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	1	3,2	3,2	100,0
Total	31	100,0	100,0	

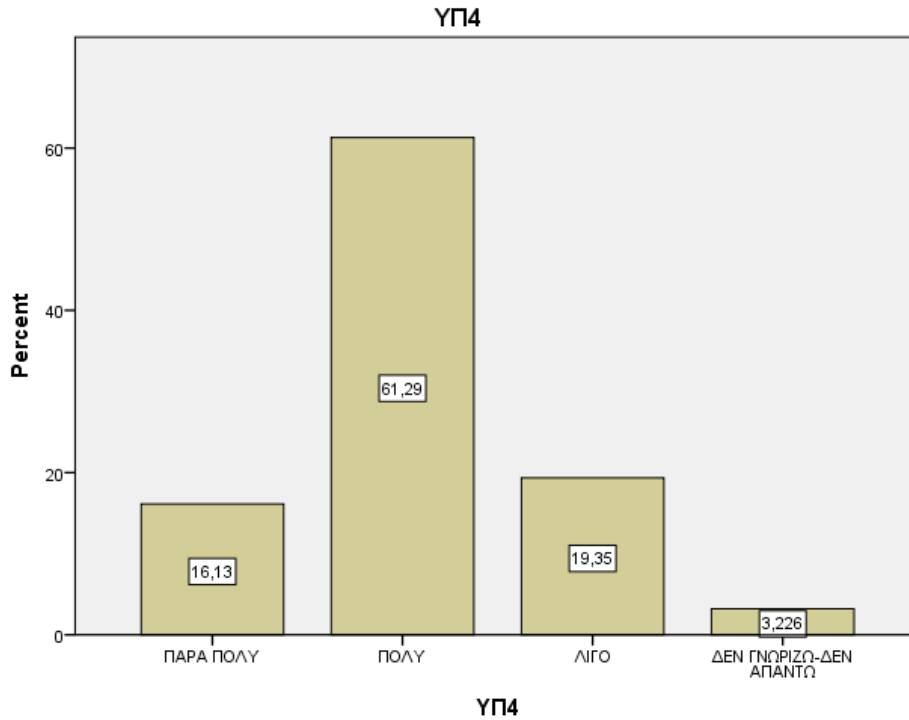

Διάγραμμα 114: απαντήσεις ελεγκτών του δημοσίου στην ερώτηση 3

Όσον αφορά το αν πιστεύουν ότι η καθολική χρήση των ΗΜΠ διευκολύνει το κράτος στην εισπραξιμότητα του φόρου εισοδήματος, το 61,3% απάντησαν πως βοηθά πολύ, το 19,4% λίγο, το 16,1% πάρα πολύ και το 3,2% δεν απάντησαν.

Πίνακας 12: απαντήσεις των ελεγκτών του δημοσίου στην ερώτηση 4

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	5	16,1	16,1	16,1
ΠΟΛΥ	19	61,3	61,3	77,4
Valid ΛΙΓΟ	6	19,4	19,4	96,8
ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ-ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ 1		3,2	3,2	100,0
Total	31	100,0	100,0	

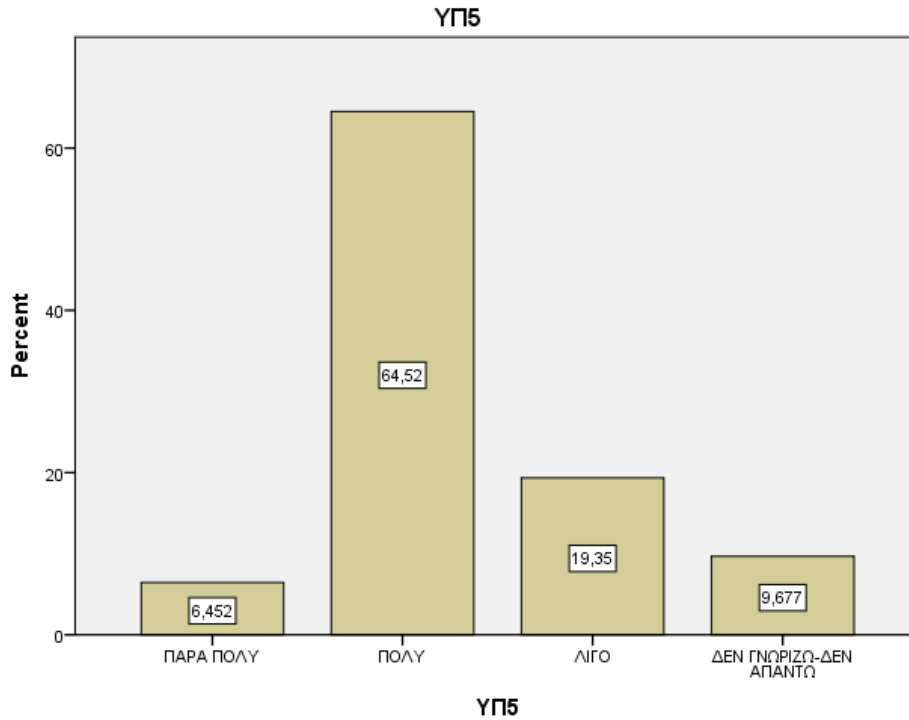

Διάγραμμα 125: απαντήσεις των ελεγκτών του δημοσίου στην ερώτηση 4

Στην ερώτηση για το αν πιστεύουν ότι η καθολική χρήση των ΗΜΠ διευκολύνει το κράτος στην εισπραξιμότητα από την κοινωνική ασφάλιση, το 64,5% απάντησαν πως βοηθά πολύ, το 19,4% λίγο, το 6,5% πάρα πολύ και το 9,7% δεν απάντησαν.

Πίνακας 13: απαντήσεις των ελεγκτών του δημοσίου στην ερώτηση 5

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	2	6,5	6,5	6,5
ΠΟΛΥ	20	64,5	64,5	71,0
Valid ΛΙΓΟ	6	19,4	19,4	90,3
ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ-ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	3	9,7	9,7	100,0
Total	31	100,0	100,0	

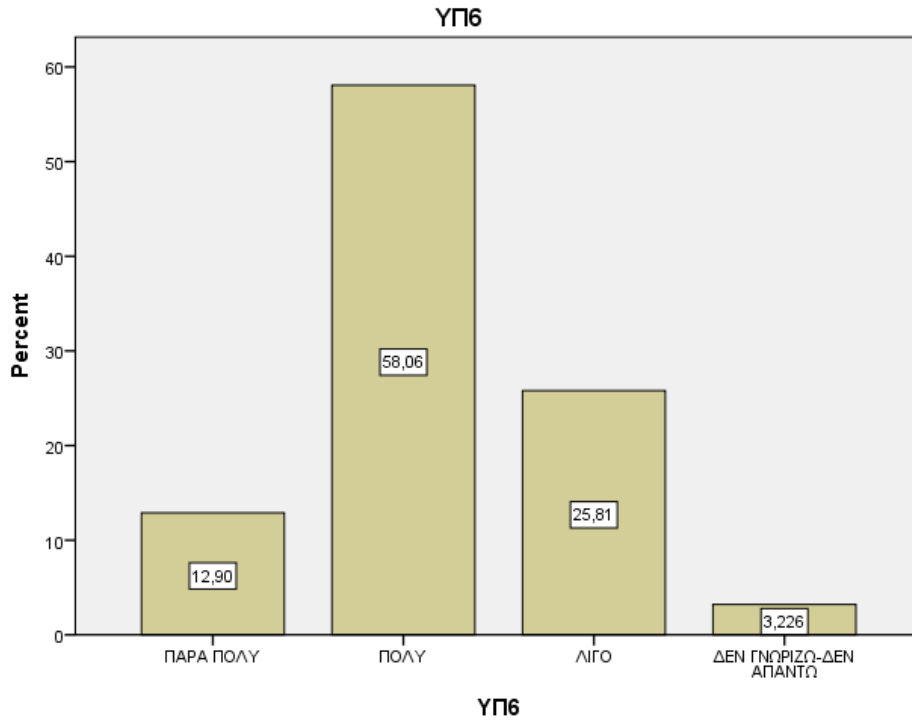

Διάγραμμα 16: απαντήσεις των ελεγκτών του δημοσίου στην ερώτηση 5

Σχετικά με το αν θεωρούν πως τα ΗΜΠ ενισχύουν το έργο του ελεγκτικού μηχανισμού του κράτους, το 58,1% απάντησαν πως το ενισχύουν πολύ, το 25,8% λίγο, το 12,9% πάρα πολύ και το 3,2% δεν απάντησαν.

Πίνακας 14: απαντήσεις των ελεγκτών του δημοσίου στην ερώτηση 6

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	4	12,9	12,9	12,9
ΠΟΛΥ	18	58,1	58,1	71,0
Valid ΛΙΓΟ	8	25,8	25,8	96,8
ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ-ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	1	3,2	3,2	100,0
Total	31	100,0	100,0	

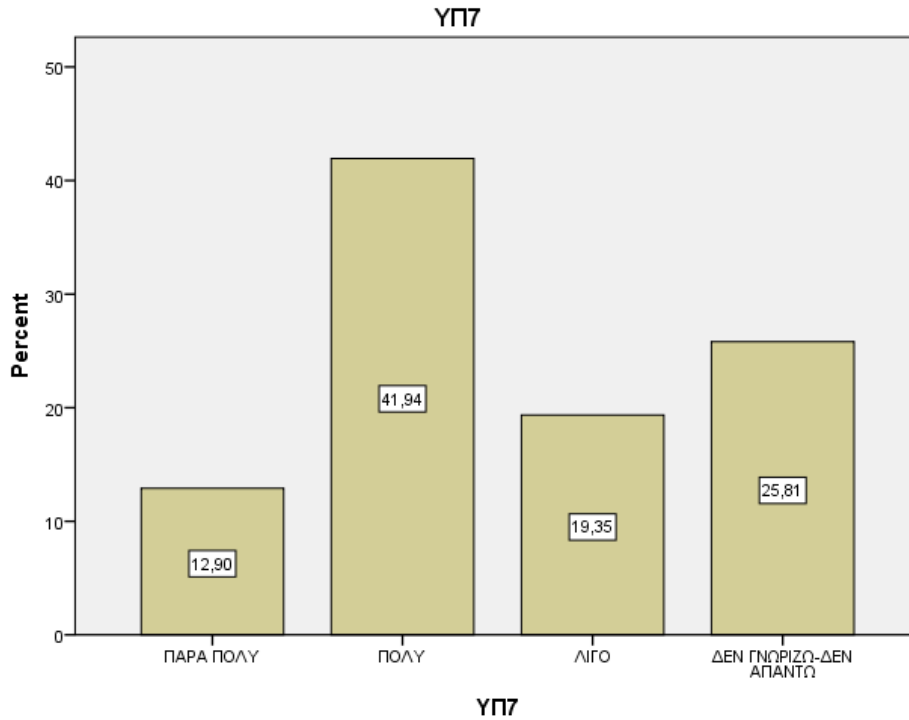

Διάγραμμα 17: απαντήσεις των ελεγκτών του δημοσίου στην ερώτηση 6

Τέλος, όσον αφορά το αν συντελούν τα ΗΜΠ στην αποφυγή απόκρυψης εσόδων από την πλευρά των ελευθέρων επαγγελματιών, το 41,9% απάντησαν πως συντελούν πολύ, το 19,4% λίγο, το 12,9% πάρα πολύ και το 25,8% δεν απάντησαν.

Πίνακας 15: απαντήσεις των ελεγκτών του δημοσίου στην ερώτηση 7

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	4	12,9	12,9	12,9
ΠΟΛΥ	13	41,9	41,9	54,8
Valid ΛΙΓΟ	6	19,4	19,4	74,2
ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ-ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	8	25,8	25,8	100,0
Total	31	100,0	100,0	

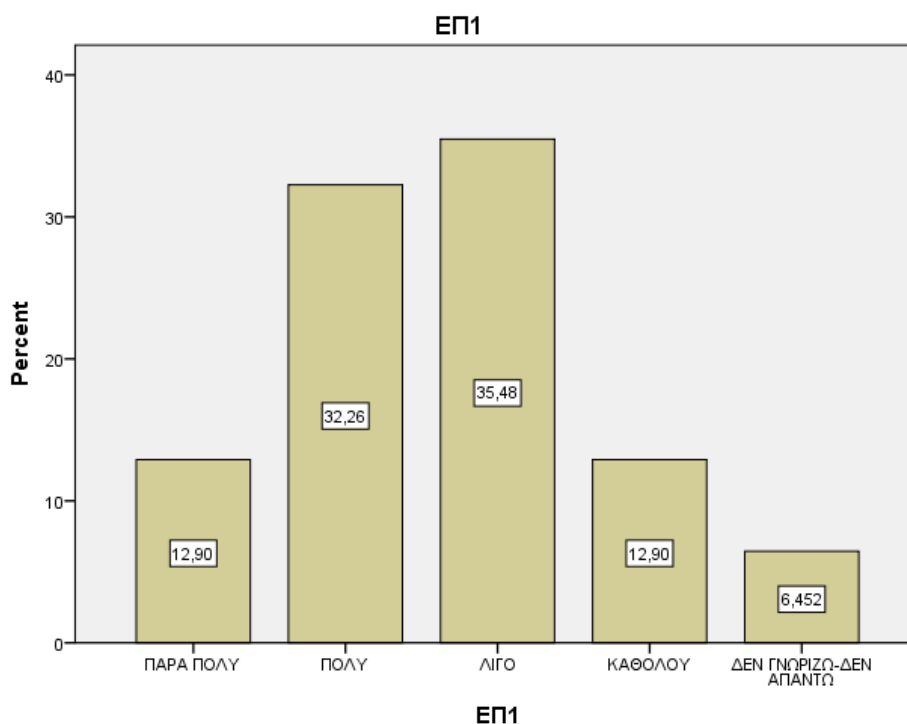
Διάγραμμα 18: απαντήσεις των ελεγκτών του δημοσίου στην ερώτηση 7

4.3 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ- ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ

Το 35,5% των ελεύθερων επαγγελματιών στην ερώτηση για το αν η χρήση ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής (ΗΜΠ) βοηθάει το κράτος στη προσπάθεια καταπολέμησης της φοροδιαφυγής απάντησαν πως βοηθά λίγο, το 32,3% πως βοηθά πολύ, το 12,9% πως βοηθά πάρα πολύ, ένα ίδιο ποσοστό πως δε βοηθά καθόλου και το 6,5% δεν απάντησαν.

Πίνακας 16: απαντήσεις των επιχειρηματιών στην ερώτηση 1

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	4	12,9	12,9	12,9
ΠΟΛΥ	10	32,3	32,3	45,2
ΛΙΓΟ	11	35,5	35,5	80,6
ΚΑΘΟΛΟΥ	4	12,9	12,9	93,5
ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ-ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	2	6,5	6,5	100,0
Total	31	100,0	100,0	

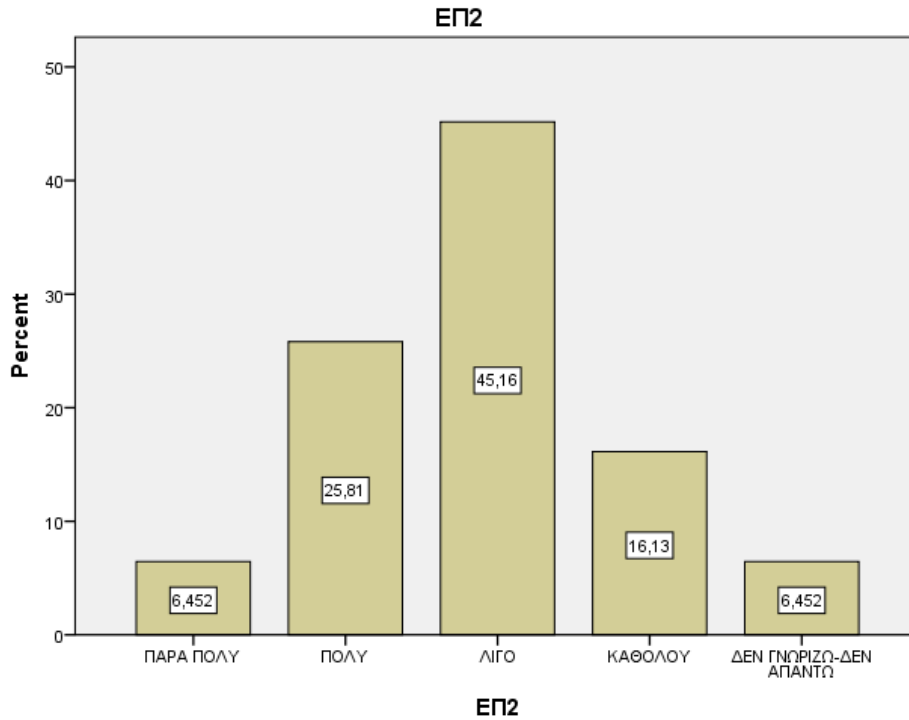

Διάγραμμα 19:απαντήσεις των επιχειρηματιών στην ερώτηση 1

Στην ερώτηση για το αν η χρήση ΗΜΠ βοηθάει στην προσπάθεια ενίσχυσης των εσόδων του κράτους, το 45,2% απάντησαν πως βοηθά λίγο, το 25,8% πως βοηθά πολύ, το 16,1% πως δε βοηθά καθόλου και το 6,5% πως βοηθά πάρα πολύ, ενώ το 6,5% δεν απάντησε.

Πίνακας 17:απαντήσεις των επιχειρηματιών στην ερώτηση 2

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	2	6,5	6,5	6,5
ΠΟΛΥ	8	25,8	25,8	32,3
ΛΙΓΟ	14	45,2	45,2	77,4
ΚΑΘΟΛΟΥ	5	16,1	16,1	93,5
ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ-ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	2	6,5	6,5	100,0
Total	31	100,0	100,0	

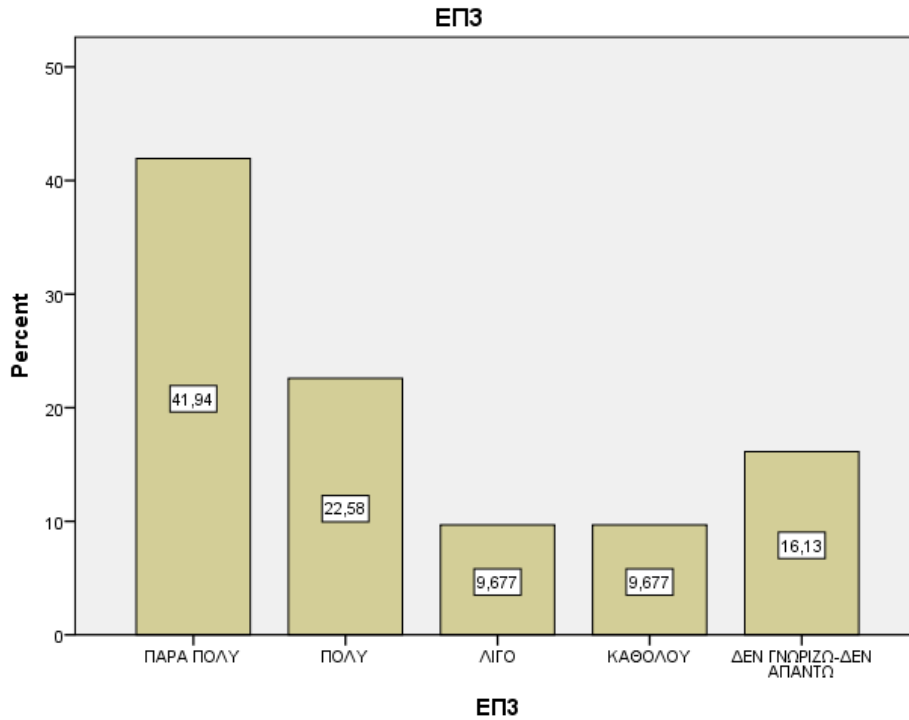

Διάγραμμα 20: απαντήσεις των επιχειρηματιών στην ερώτηση 2 13

Σχετικά με το αν η μη θεσμοθετημένη ύπαρξη ακατάσχετου λογαριασμού για τις επιχειρήσεις – επαγγελματίες αποτελεί αποτρεπτικό παράγοντα για την καθολική αποδοχή των ΗΜΠ, το 41,9% απάντησε πάρα πολύ, το 22,6% πολύ, το 9,7% λίγο, ένα ίδιο ποσοστό καθόλου και το 16,1% δεν απάντησε.

Πίνακας 18: απαντήσεις των επιχειρηματιών στην ερώτηση 3

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	13	41,9	41,9	41,9
ΠΟΛΥ	7	22,6	22,6	64,5
ΛΙΓΟ	3	9,7	9,7	74,2
ΚΑΘΟΛΟΥ	3	9,7	9,7	83,9
ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ-ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	5	16,1	16,1	100,0
Total	31	100,0	100,0	

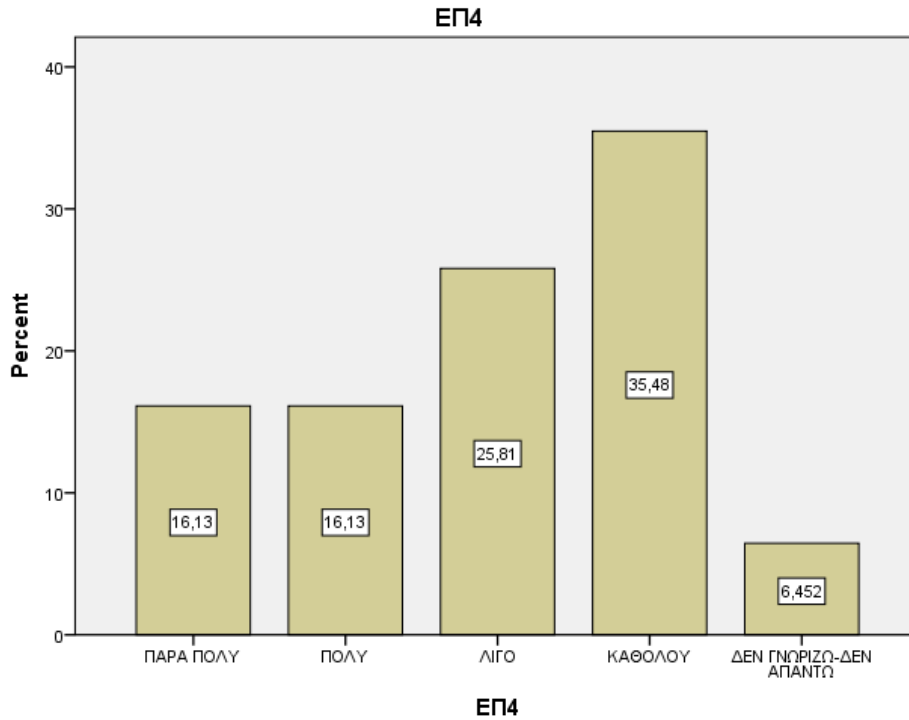

Διάγραμμα 21: απαντήσεις των επιχειρηματιών στην ερώτηση 3

Όσον αφορά το αν θα παρείχαν στους πελάτες τους την δυνατότητα να τους εξοφλήσουν με τη χρήση των ΗΜΠ, αν δεν ήταν υποχρεωτική η εγκατάσταση τερματικών POS, το 35,5% των ελεύθερων επαγγελματιών απάντησαν πως δε θα το έκαναν καθόλου, το 25,8% πως θα το έκαναν λίγο, το 16,1% πολύ, ένα ίδιο ποσοστό πάρα πολύ και το 6,5% δεν απάντησε.

Πίνακας 19: απαντήσεις των επιχειρηματιών στην ερώτηση 4

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	5	16,1	16,1	16,1
ΠΟΛΥ	5	16,1	16,1	32,3
ΛΙΓΟ	8	25,8	25,8	58,1
ΚΑΘΟΛΟΥ	11	35,5	35,5	93,5
ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ-ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	2	6,5	6,5	100,0
Total	31	100,0	100,0	

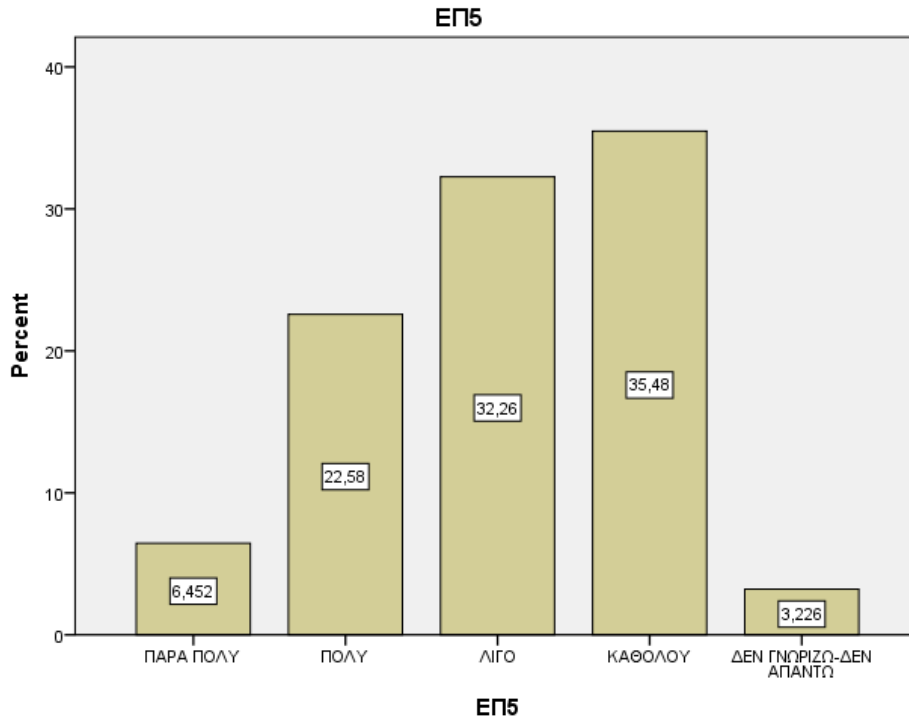

Διάγραμμα 22:απαντήσεις των επιχειρηματιών στην ερώτηση 4

Το 35,5% των ελεύθερων επαγγελματιών στην ερώτηση για το αν έχουν διευκολυνθεί οι καθημερινές τους συναλλαγές με την χρήση των ΗΜΠ απάντησαν πως δεν έχει γίνει καθόλου, το 32,3% πως έχει γίνει λίγο, το 22,6% πως έχει γίνει πολύ, το 6,5% πάρα πολύ και το 3,2% δεν απάντησαν.

Πίνακας 20:απαντήσεις των επιχειρηματιών στην ερώτηση 5

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	2	6,5	6,5	6,5
ΠΟΛΥ	7	22,6	22,6	29,0
ΛΙΓΟ	10	32,3	32,3	61,3
ΚΑΘΟΛΟΥ	11	35,5	35,5	96,8
ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ-ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	1	3,2	3,2	100,0
Total	31	100,0	100,0	

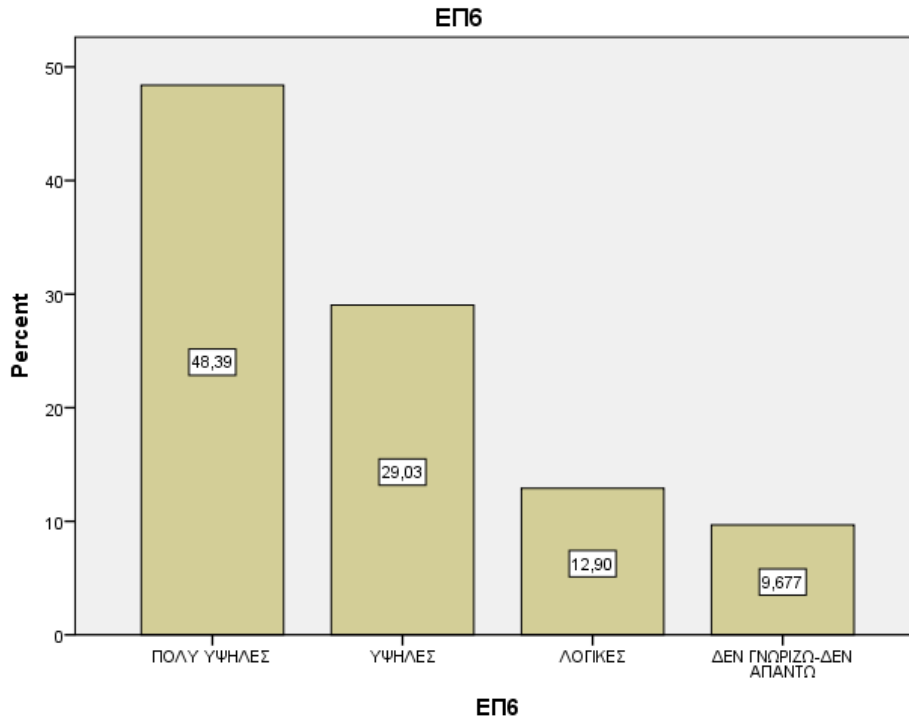

Διάγραμμα 23:απαντήσεις των επιχειρηματιών στην ερώτηση 5

Στην ερώτηση για τις χρεώσεις των τραπεζών για διάθεση και τη χρήση τερματικών POS, το 48,4% απάντησαν πως είναι πολύ υψηλές, το 29% υψηλές, το 12,9% λογικές και το 9,7% δεν απάντησαν.

Πίνακας 21:απαντήσεις των επιχειρηματιών στην ερώτηση 6

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΕΣ	15	48,4	48,4	48,4
ΥΨΗΛΕΣ	9	29,0	29,0	77,4
Valid ΛΟΓΙΚΕΣ	4	12,9	12,9	90,3
ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ-ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	3	9,7	9,7	100,0
Total	31	100,0	100,0	

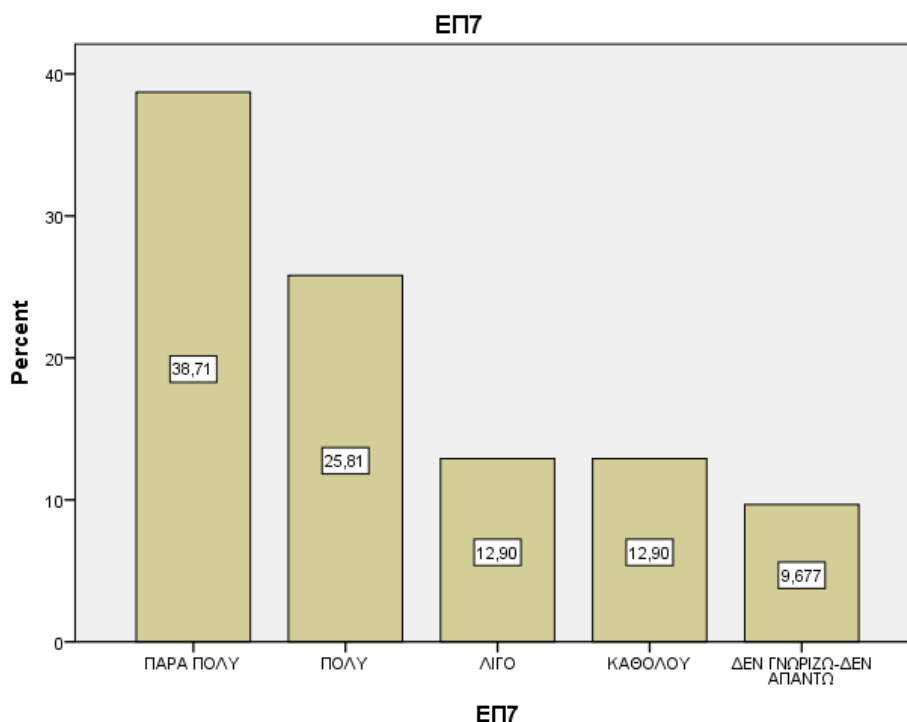

Διάγραμμα 144:απαντήσεις των επιχειρηματιών στην ερώτηση 6

Σχετικά με το αν πιστεύουν ότι υπάρχουν αρκετά κρυφά κόστη στη χρήση των ΗΜΠ που θα μειώσουν το περιθώριο του κέρδους τους, το 38,7% απάντησαν πως αυτό ισχύει πάρα πολύ, το 25,8% πως ισχύει πολύ, το 12,9% πως ισχύει λίγο και το 12,9% επίσης πως δεν ισχύει καθόλου, ενώ το 9,7% δεν απάντησαν.

Πίνακας 22:απαντήσεις των επιχειρηματιών στην ερώτηση 7

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ	12	38,7	38,7	38,7
ΠΟΛΥ	8	25,8	25,8	64,5
ΛΙΓΟ	4	12,9	12,9	77,4
ΚΑΘΟΛΟΥ	4	12,9	12,9	90,3
ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ-ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ 3		9,7	9,7	100,0
Total	31	100,0	100,0	

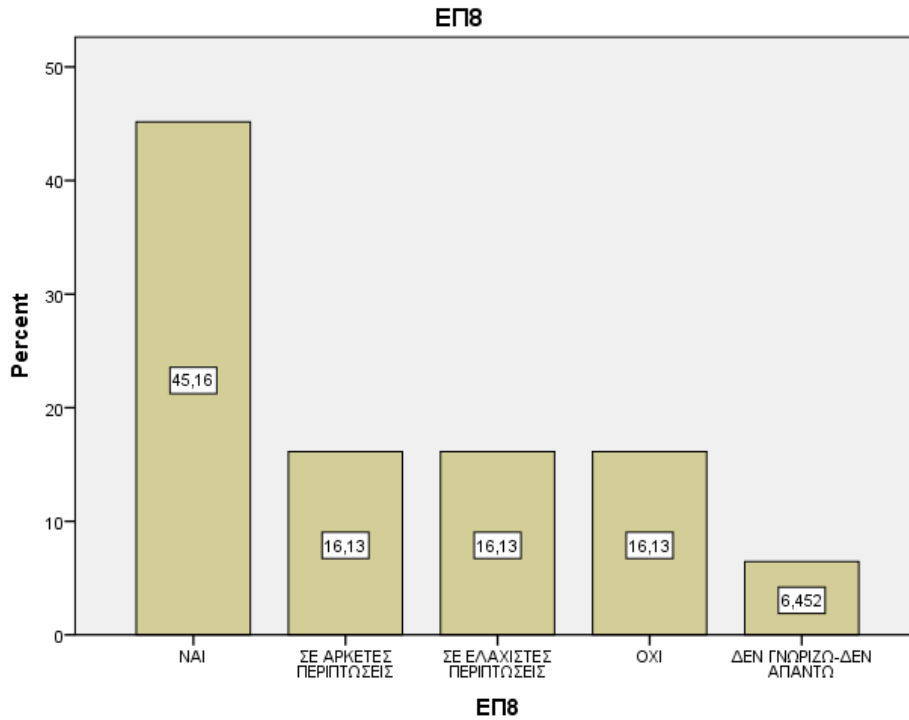

Διάγραμμα 25:απαντήσεις των επιχειρηματιών στην ερώτηση 7

Τέλος, όσον αφορά το αν θα μετακυλήσουν το κόστος της χρήσης των ΗΜΠ στα προϊόντα – υπηρεσίες που προσφέρουν στους πελάτες τους, το 45,2% απάντησαν πως θα το κάνουν, το 16,1% πως θα το κάνουν σε αρκετές περιπτώσεις, ένα ίδιο ποσοστό πως θα το κάνουν σε ελάχιστες περιπτώσεις, εάν επίσης ίδιο ποσοστό πως δε θα το κάνουν και το 6,5% δεν απάντησαν.

Πίνακας 23:απαντήσεις των επιχειρηματιών στην ερώτηση 8

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
ΝΑΙ	14	45,2	45,2	45,2
ΣΕ ΑΡΚΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ	5	16,1	16,1	61,3
ΣΕ ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ	5	16,1	16,1	77,4
OXI	5	16,1	16,1	93,5
ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ-ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	2	6,5	6,5	100,0
Total	31	100,0	100,0	

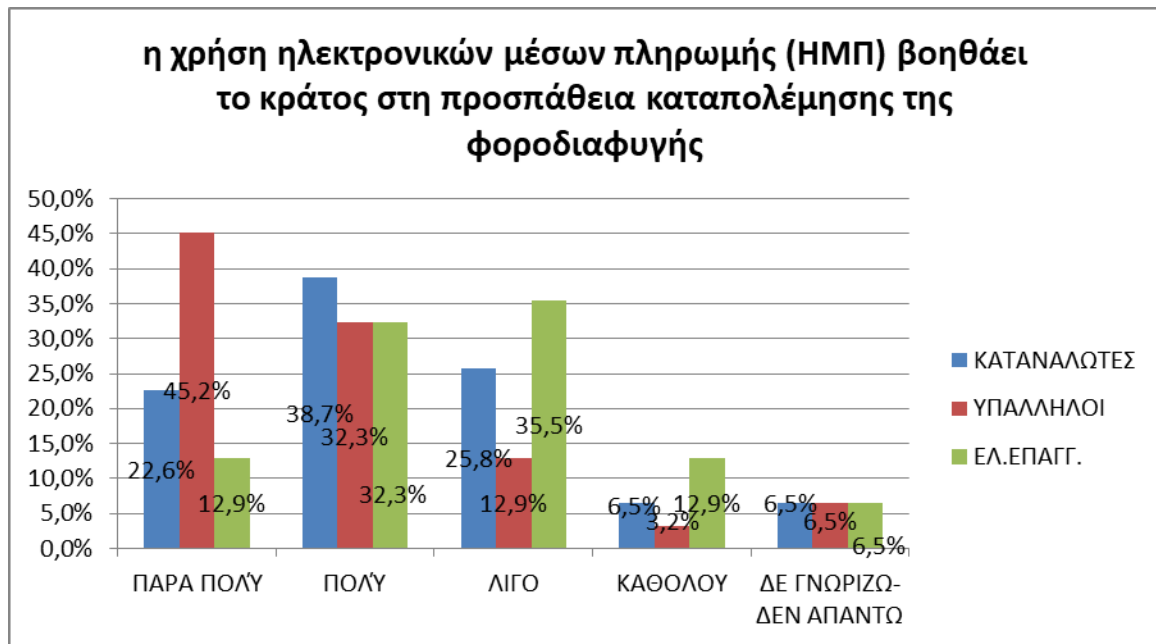

Διάγραμμα 26:απαντήσεις των επιχειρηματιών στην ερώτηση 8

4.4 ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΙΔΙΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

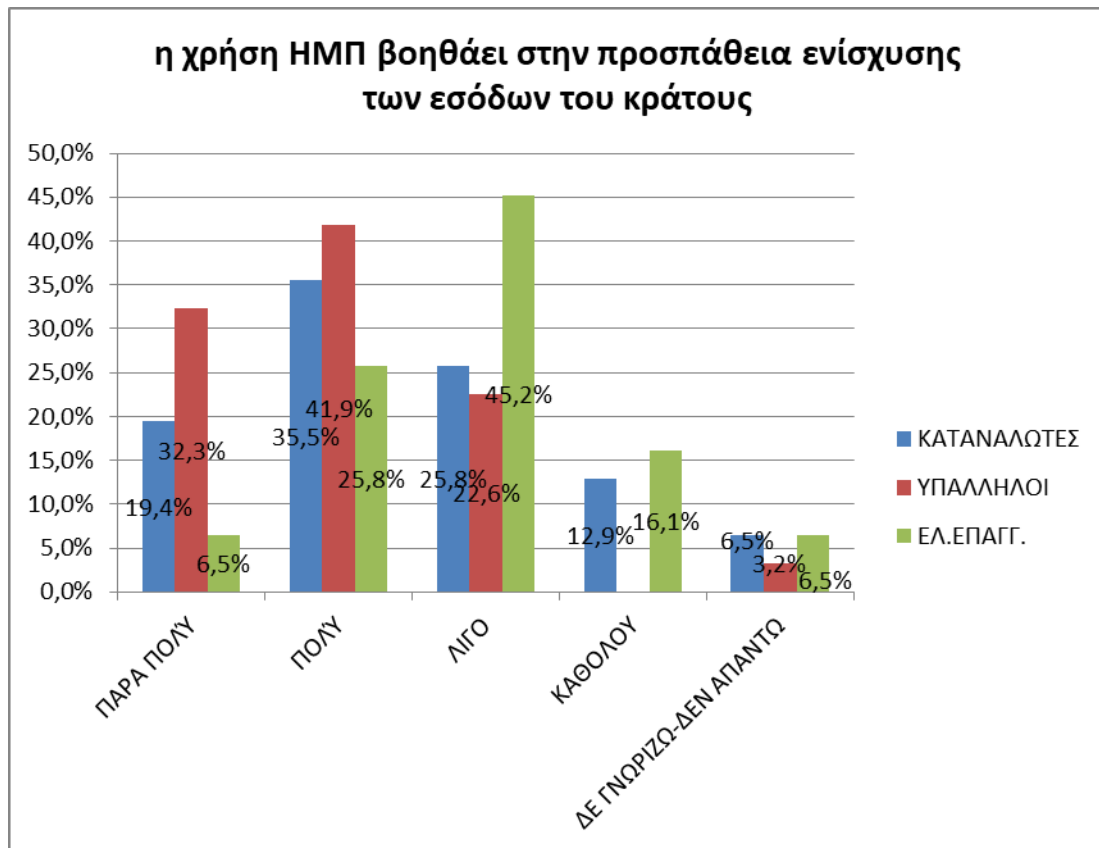
Οι δύο πρώτες ερωτήσεις της έρευνας ήταν κοινές για τις τρεις ομάδες συμμετεχόντων. Στη συνέχεια βλέπουμε τη σύγκριση των απαντήσεών τους.

Στην ερώτηση για το αν η χρήση ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής (ΗΜΠ) βοηθάει το κράτος στη προσπάθεια καταπολέμησης της φοροδιαφυγής, καταναλωτές και υπάλληλοι κρατικών υπηρεσιών είναι της άποψης ότι βοηθά σε μεγάλο βαθμό, ενώ οι ελεύθεροι επαγγελματίες στην πλειοψηφία τους έχουν αντίθετη άποψη και θεωρούν πως βοηθά λίγο.

Διάγραμμα 27: σύγκριση απαντήσεων των τριών ομάδων συμμετεχόντων στην κοινή ερώτηση 1

Στην ερώτηση για το αν η χρήση ΗΜΠ βοηθάει στην προσπάθεια ενίσχυσης των εσόδων του κράτους, οι απόψεις μεταξύ των τριών ομάδων και πάλι διαφέρουν. Συγκεκριμένα, καταναλωτές και υπάλληλοι κρατικών υπηρεσιών είναι της άποψης ότι βοηθά σε μεγάλο βαθμό, ενώ οι ελεύθεροι επαγγελματίες στην πλειοψηφία τους και πάλι έχουν αντίθετη άποψη και θεωρούν πως βοηθά λίγο.

Διάγραμμα 28: σύγκριση απαντήσεων των τριών ομάδων συμμετεχόντων στην κοινή ερώτηση 2

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Συνοψίζοντας τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας καταλήγουμε στα παρακάτω συμπεράσματα.

Η πλειοψηφία των καταναλωτών πιστεύει πως:

- η χρήση ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής (ΗΜΠ) βοηθάει το κράτος στη προσπάθεια καταπολέμησης της φοροδιαφυγής και στην προσπάθεια ενίσχυσης των εσόδων του κράτους σημαντικά
- η χρήση των ΗΜΠ έχει διευκολύνει τις καθημερινές τους συναλλαγές σε μεγάλο βαθμό
- χρησιμοποιώντας ΗΜΠ για τις συναλλαγές τους, εκδίδονται τα αντίστοιχα παραστατικά από τις επιχειρήσεις – επαγγελματίες στις περισσότερες περιπτώσεις, ενώ στην περίπτωση πληρωμής με μετρητά η έκδοση παραστατικών είναι πιο σπάνια
- οι τιμές των προϊόντων – υπηρεσιών που τους παρέχονται από επιχειρήσεις –επαγγελματίες δε διαφοροποιούνται ως επί το πλείστον ανάλογα με τον τρόπο πληρωμής που επιλέγουν
- όλες οι κατηγορίες επιχειρήσεων – επαγγελματιών θα πρέπει να διαθέτουν τερματικό POS
- δεν είναι ασφαλής η χρήση ΗΜΠ όσον αφορά τα προσωπικά τους δεδομένα

Η πλειοψηφία των ελεγκτών πιστεύει πως:

- η χρήση ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής (ΗΜΠ) βοηθάει το κράτος στη προσπάθεια καταπολέμησης της φοροδιαφυγής και στην προσπάθεια ενίσχυσης των εσόδων του κράτους σημαντικά
- η καθολική χρήση των ΗΜΠ διευκολύνει το κράτος στην εισπραξιμότητα του φόρου εισοδήματος, στην εισπραξιμότητα του ΦΠΑ και στην εισπραξιμότητα από την κοινωνική ασφάλιση σε μεγάλο βαθμό

- τα ΗΜΠ ενισχύουν το έργο του ελεγκτικού μηχανισμού του κράτους και συντελούν στην αποφυγή απόκρυψης εσόδων από την πλευρά των ελευθέρων επαγγελματιών κατά πολύ

Η πλειοψηφία των επιχειρήσεων πιστεύει πως:

- η χρήση ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής (ΗΜΠ) βοηθάει μερικώς το κράτος στη προσπάθεια καταπολέμησης της φοροδιαφυγής και στην προσπάθεια ενίσχυσης των εσόδων του κράτους
- η μη θεσμοθετημένη ύπαρξη ακατάσχετου λογαριασμού για τις επιχειρήσεις – επαγγελματίες αποτελεί αποτρεπτικό παράγοντα και δεν διευκολύνει σημαντικά την καθολική αποδοχή των ΗΜΠ, ενώ αν δεν ήταν υποχρεωτική η εγκατάσταση τερματικών POS δε θα παρείχαν σε τόσο μεγάλο βαθμό στους πελάτες τους την δυνατότητα να τους εξοφλήσουν με τη χρήση των ΗΜΠ
- δεν έχουν διευκολυνθεί οι καθημερινές τους συναλλαγές με την χρήση των ΗΜΠ
- οι χρεώσεις των τραπεζών για διάθεση και τη χρήση τερματικών POS είναι αρκετά μεγάλες, ενώ υπάρχουν και αρκετά κρυφά κόστη στη χρήση των ΗΜΠ που θα μειώσουν το περιθώριο του κέρδους τους
- θα μετακυλήσουν το κόστος της χρήσης των ΗΜΠ στα προϊόντα – υπηρεσίες που προσφέρουν στους πελάτες τους είτε σε όλες είτε στις περισσότερες περιπτώσεις.

Συμπεραίνουμε, λοιπόν, πως καταναλωτές και υπάλληλοι ελεγκτικών υπηρεσιών δημοσίου είναι πιο θετικοί από τους ελεύθερους επαγγελματίες στη χρήση ΗΜΠ. Αυτό έγκειται κυρίως στο γεγονός ότι οι ελεύθεροι επαγγελματίες είναι αυτοί που ζημιώνονται περισσότερο από την χρήση τους, καθώς το κέρδος τους μειώνεται, λόγω των χρεώσεων ή αναγκάζονται να αυξήσουν τις τιμές των προϊόντων και υπηρεσιών τους για να καλύψουν τις χρεώσεις, με αποτέλεσμα να δυσαρεστούνται οι πελάτες και να μην τους προτιμούν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ξενόγλωσση

Friedrich, S. (2009). The shadow economy in Europe – using payment systems to combat the shadow economy, πρόσβαση στις 15/03/2017:

<https://www.atkearney.com/documents/10192/1f89864d-903f-4683-b6e4-df57e223a4d7>

Moody's analytics, (2013). The Impact of Electronic Payments on Economic Growth, πρόσβαση στις 14/02/2017 <http://www.nocash.info.ro/wp-content/uploads/2013/02/moodys-economy-white-paper1.pdf>

Phillips, M. (2014). Why Germans pay cash for almost everything, πρόσβαση στις 14/02/2017: <https://qz.com/262595/why-germans-pay-cash-for-almost-everything/>

Sheridan, C. (2012). Cashless: The Coming War on Tax-Evasion and Decentralized Money, πρόσβαση στις 20/02/2017: <http://www.financialsense.com/contributors/cris-sheridan/cashless-coming-war-on-tax-evasion-decentralized-money>

Ελληνική

Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδος, (2017), Εξαμηνιαία αποτύπωση οικονομικού κλίματος στις μικρές επιχειρήσεις, πρόσβαση στις 20/02/2017: <http://www.gsevee.gr/meletes-2/787-ereuna-febr2017>

Γεωργακόπουλος, Θ. (2016), Η Φοροδιαφυγή Στην Ελλάδα - Μια Έρευνα, Διανεοσις Οργανισμός έρευνας και ανάλυσης, πρόσβαση στις 21/02/2017: http://www.dianeosis.org/2016/06/tax_evasion_in_greece/

Γκιόκας, Δ. (2015). Πόσο θα αυξήσει τα δημόσια έσοδα η χρήση πλαστικού χρήματος, πρόσβαση στις 01/03/2017: http://www.huffingtonpost.gr/dimitrios-giokas/-_2111_b_8370534.html

Δαλιάνης, Γ. (2015). Πάταξη φοροδιαφυγής με χρήση πλαστικού χρήματος, πρόσβαση στις 04/03/2017: <http://www.capital.gr/tax/3051292/pataxi-forodiafugis-me-xrisi-plastikou-xrimatos>

Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών, (2015). Τα ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής και η φοροδιαφυγή, πρόσβαση στις 04/03/2017: http://iobe.gr/docs/po/REM_03092015_REP_GR.pdf

Ισαακίδης, Χ., (2015). Συναλλαγές με χρήση πλαστικού χρήματος - τα υπέρ και τα κατά, πρόσβαση στις 04/03/2017: <https://www.e-forologia.gr/cms/viewContents.aspx?id=190240>

Καλαντώνης, Θ. (2015). Οι ηλεκτρονικές συναλλαγές εργαλείο για πάταξη της φοροδιαφυγής, πρόσβαση στις 15/03/2017: <http://www.voria.gr/article/i-ilektronikes-sinallages-ergalio-gia-pataxi-tis-forodiafigis>

Κοτταρίδη, Κ. (2015), Τι είναι οι κεφαλαιακοί έλεγχοι ή αλλιώς, «capital controls», πρόσβαση στις 15/03/2017: http://www.huffingtonpost.gr/constantina-cottaridi/-capital-controls_b_7683242.html

Κοψιαύτης, Α. (2011), Το φαινόμενο της παραοικονομίας, πρόσβαση στις 02/04/2017: <https://www.e-forologia.gr/cms/viewContents.aspx?id=108536>

Λαβαζός, Κ. (2016), Ένας απλός τρόπος καταπολέμησης της φοροδιαφυγής και της διαφθοράς, πρόσβαση στις 02/04/2017: http://www.huffingtonpost.gr/kyriakos-lavazos/-_3622_b_8990232.html

Μαρκάζος, Κ. (2016). Κάρτες και φοροδιαφυγή: Οι ωραίες ιδέες, όμορφα καίγονται, πρόσβαση στις 03/04/2017: <http://www.euro2day.gr/specials/opinions/article/1397432/kartes-kai-forodiafygh-oi-oraies-idees-omorfa.html>

Νασόπουλος, Α., (2016), Το ζήτημα της φοροαποφυγής και της φοροδιαφυγής, πρόσβαση στις 02/04/2017:

<https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/24275>

Ντελής, Μ. (χ.χ.), Φοροδιαφυγή και ηλεκτρονικές πληρωμές, πρόσβαση στις 02/04/2017:<http://greekeconomistsforreform.com/wp-content/uploads/shadow-economy.pdf>

Οργανισμός Έρευνας και Ανάλυσης, (2016), Η φοροδιαφυγή στην Ελλάδα, πρόσβαση στις 15/03/2017:

http://www.dianeosis.org/2016/06/tax_evasion_in_greece/

Πρεσβεία, Έ. (2016), Η χρήση ηλεκτρονικού χρήματος θα πλήξει την παραοικονομία και τη φοροδιαφυγή, πρόσβαση 20/02/2017:

<http://www.avgi.gr/article/10951/7032437/ephe-presbeia-e-chrese-elektronikou-chrematos-tha-plexei-ten-paraekonomia-kai-te-phorodiaphyge>

ΣΕΒ, (2016), Θέσεις και προτάσεις για την προώθηση των ηλεκτρονικών συναλλαγών στην Ελλάδα, πρόσβαση στις 02/04/2017:

<http://www.sev.org.gr/grafeio-tyrou/deltia-tyrou/synantisi-koinonikon-etairon-sev-esee-kai-sete-me-ton-anapliroti-ypourgo-oikonomikon-k-t-alexiadi-30-6-2016/>

Σταματίου, Γ. (2015), Η πάταξη φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής μέσω της επέκτασης της χρήσης ηλεκτρονικών συναλλαγών, πρόσβαση στις 25/04/2017:

<http://www.amcham.gr/wp-content/uploads/2015/speeches/stamatiou1.pdf>

Τράπεζα της Ελλάδας, (2016α), Νομισματική πολιτική 2015-2016, πρόσβαση στις 07/02/2017: <http://www.bankofgreece.gr/BogEkdoseis/NomPol20152016.pdf>

Τράπεζα της Ελλάδας, (2016β), Νομισματική πολιτική, ενδιάμεση έκθεση 2016, πρόσβαση στις 07/02/2017:

http://www.bankofgreece.gr/BogEkdoseis/Inter_NomPol2016.pdf

Φέκας, Κ., (2016). Η εξάλειψη της φοροδιαφυγής και όχι μόνο με μια μόνο κίνηση, πρόσβαση στις 08/03/2017: <http://www.capital.gr/me-apopsi/3140752/i-exaleipsi-tis-forodiapugis-kai-oxi-mono-me-mia-mono-kinisi>

Χρόνης, Ι. (2015), Συναλλαγές με χρήση πλαστικού χρήματος - τα υπέρ και κατά πρόσβαση στις 18/04/2017:

<https://www.e-forologia.gr/cms/viewContents.aspx?id=190240>

Ιστοσελίδες

Οι αλλαγές που φέρνει το νομοσχέδιο για το πλαστικό χρήμα – Πώς χτίζεται το αφορολόγητο, (2017), πρόσβαση στις 29/04/2017:

<http://www.eleftherostypos.gr/oikonomia/66547-oi-allages-poy-fernei-to-nomosxedio-gia-to-plastiko-xrima-pos-xtizetai-to-aforologito/>

Έρευνα: ψηλά στις προτιμήσεις των ελλήνων το πλαστικό χρήμα, 04/05/2015, πρόσβαση στις 02/05/2017: <http://tvxs.gr/news/ellada/ereyna-psila-stis-protimiseis-ton-ellinon-plastiko-xrima>

Η Ελλάδα δεν γλιτώνει από το πλαστικό χρήμα, (2015), πρόσβαση στις 02/02/2017: <http://www.enikos.gr/economy/319237/i-ellada-den-glitonei-apo-to-plastiko-xrima>

Φάκελος πλαστικό χρήμα, πρόσβαση στις 04/04/2017:

<http://terrapapers.com/?p=32587>

HuffPost Greece, (2015), Έναν κόσμο χωρίς μετρητά αλλά με πλαστικό χρήμα προτείνουν Γερμανοί οικονομολόγοι, πρόσβαση στις 07/04/2017:

http://www.huffingtonpost.gr/2015/05/26/plastiko-xrima-dania-souidia-finlandia-_n_7439912.html

HuffPost Greece, (2015α). Θα γίνει η Δανία η πρώτη χώρα που θα καταργήσει τα χρήματα; Πρόσβαση στις 04/01/2017:

http://www.huffingtonpost.gr/2015/05/07/dithnes-dania-katarghsei-xrhmata_n_7229504.html

HuffPost Greece, (2015β)., Μια κοινωνία χωρίς μετρητά. Τον δρόμο ανοίγει η Σουηδία. Ευχή ή κατάρα, πρόσβαση στις 09/02/2017:
http://www.huffingtonpost.gr/2015/12/26/diethnes-souidia-metrita_n_8878792.html

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ

1. Πιστεύετε ότι η χρήση ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής (ΗΜΠ) βοηθάει το κράτος στη προσπάθεια καταπολέμησης της φοροδιαφυγής
 - ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
 - ΠΟΛΥ
 - ΛΙΓΟ
 - ΚΑΘΟΛΟΥ
 - ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ – ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

2. Πιστεύετε ότι η χρήση ΗΜΠ βοηθάει στην προσπάθεια ενίσχυσης των εσόδων του κράτους
 - ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
 - ΠΟΛΥ
 - ΛΙΓΟ
 - ΚΑΘΟΛΟΥ
 - ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ – ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

3. Η χρήση των ΗΜΠ έχει διευκολύνει τις καθημερινές σας συναλλαγές;
 - ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
 - ΠΟΛΥ
 - ΛΙΓΟ
 - ΚΑΘΟΛΟΥ
 - ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ – ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

4. Χρησιμοποιώντας ΗΜΠ για τις συναλλαγές σας, εκδίδονται τα αντίστοιχα παραστατικά από τις επιχειρήσεις – επαγγελματίες
 - ΠΑΝΤΑ
 - ΣΧΕΔΟΝ ΠΑΝΤΑ
 - ΛΙΓΕΣ ΦΟΡΕΣ
 - ΚΑΘΟΛΟΥ

- ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ – ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ
5. Πληρώνοντας με μετρητά για τις συναλλαγές σας, εκδίδονται τα αντίστοιχα παραστατικά από τις επιχειρήσεις – επαγγελματίες
- ΠΑΝΤΑ
 - ΣΧΕΔΟΝ ΠΑΝΤΑ
 - ΛΙΓΕΣ ΦΟΡΕΣ
 - ΚΑΘΟΛΟΥ
 - ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ – ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ
6. Οι τιμές των προϊόντων – υπηρεσιών που σας παρέχονται από επιχειρήσεις –επαγγελματίες διαφοροποιούνται ανάλογα με τον τρόπο πληρωμής που επιλέγετε;
- ΠΑΝΤΑ
 - ΣΧΕΔΟΝ ΠΑΝΤΑ
 - ΛΙΓΕΣ ΦΟΡΕΣ
 - ΚΑΘΟΛΟΥ
 - ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ – ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ
7. Θεωρείτε ότι όλες οι κατηγορίες επιχειρήσεων – επαγγελματιών θα πρέπει να διαθέτουν τερματικό POS;
- ΝΑΙ
 - ΟΧΙ
 - ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ – ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ
8. Πιστεύετε ότι είναι ασφαλής η χρήση ΗΜΠ όσον αφορά τα προσωπικά σας δεδομένα;
- ΝΑΙ
 - ΟΧΙ
 - ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

1. Πιστεύετε ότι η χρήση ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής (ΗΜΠ) βοηθάει το κράτος στη προσπάθεια καταπολέμησης της φοροδιαφυγής
 - ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
 - ΠΟΛΥ
 - ΛΙΓΟ
 - ΚΑΘΟΛΟΥ
 - ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ – ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

2. Πιστεύετε ότι η χρήση ΗΜΠ βοηθάει στην προσπάθεια ενίσχυσης των εσόδων του κράτους
 - ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
 - ΠΟΛΥ
 - ΛΙΓΟ
 - ΚΑΘΟΛΟΥ
 - ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ – ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

3. Πιστεύετε ότι η καθολική χρήση των ΗΜΠ διευκολύνει το κράτος στην εισπραξιμότητα του ΦΠΑ;
 - ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
 - ΠΟΛΥ
 - ΛΙΓΟ
 - ΚΑΘΟΛΟΥ
 - ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ – ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

4. Πιστεύετε ότι η καθολική χρήση των ΗΜΠ διευκολύνει το κράτος στην εισπραξιμότητα του φόρου εισοδήματος;
 - ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
 - ΠΟΛΥ
 - ΛΙΓΟ
 - ΚΑΘΟΛΟΥ
 - ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ – ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

5. Πιστεύετε ότι η καθολική χρήση των ΗΜΠ διευκολύνει το κράτος στην εισπραξιμότητα από την κοινωνική ασφάλιση;
- ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
 - ΠΟΛΥ
 - ΛΙΓΟ
 - ΚΑΘΟΛΟΥ
 - ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ – ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ
6. Τα ΗΜΠ ενισχύουν το έργο του ελεγκτικού μηχανισμού του κράτους;
- ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
 - ΠΟΛΥ
 - ΛΙΓΟ
 - ΚΑΘΟΛΟΥ
 - ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ – ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ
7. Συντελούν τα ΗΜΠ στην αποφυγή απόκρυψης εσόδων από την πλευρά των ελευθέρων επαγγελματιών
- ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
 - ΠΟΛΥ
 - ΛΙΓΟ
 - ΚΑΘΟΛΟΥ
 - ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ – ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ – ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΕΠΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ

1. Πιστεύετε ότι η χρήση ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής (ΗΜΠ) βοηθάει το κράτος στη προσπάθεια καταπολέμησης της φοροδιαφυγής
 - ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
 - ΠΟΛΥ
 - ΛΙΓΟ
 - ΚΑΘΟΛΟΥ
 - ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ – ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

2. Πιστεύετε ότι η χρήση ΗΜΠ βοηθάει στην προσπάθεια ενίσχυσης των εσόδων του κράτους
 - ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
 - ΠΟΛΥ
 - ΛΙΓΟ
 - ΚΑΘΟΛΟΥ
 - ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ – ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

3. Πιστεύετε ότι η μη θεσμοθετημένη ύπαρξη ακατάσχετου λογαριασμού για τις επιχειρήσεις – επαγγελματίες αποτελεί αποτρεπτικό παράγοντα για την καθολική αποδοχή των ΗΜΠ
 - ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
 - ΠΟΛΥ
 - ΛΙΓΟ
 - ΚΑΘΟΛΟΥ
 - ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ – ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

4. Εάν δεν ήταν υποχρεωτική η εγκατάσταση τερματικών POS, θα παρείχατε στους πελάτες σας την δυνατότητα να σας εξοφλήσουν με τη χρήση των ΗΜΠ;
 - ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
 - ΠΟΛΥ
 - ΛΙΓΟ
 - ΚΑΘΟΛΟΥ

- ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ – ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ
5. Έχουν διευκολυνθεί οι καθημερινές σας συναλλαγές με την χρήση των ΗΜΠ;
- ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
 - ΠΟΛΥ
 - ΛΙΓΟ
 - ΚΑΘΟΛΟΥ
 - ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ – ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ
6. Οι χρεώσεις των τραπεζών για διάθεση και η χρήση τερματικών POS πιστεύετε ότι είναι:
- ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΕΣ
 - ΥΨΗΛΕΣ
 - ΛΟΓΙΚΕΣ
 - ΧΑΜΗΛΕΣ
 - ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ – ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ
7. Πιστεύετε ότι υπάρχουν αρκετά κρυφά κόστη στη χρήση των ΗΜΠ που θα μειώσουν το περιθώριο του κέρδους σας;
- ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ
 - ΠΟΛΥ
 - ΛΙΓΟ
 - ΚΑΘΟΛΟΥ
 - ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ – ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ
8. Θα μετακυλήσετε το κόστος της χρήσης των ΗΜΠ στα προϊόντα – υπηρεσίες που προσφέρετε στους πελάτες σας;
- ΝΑΙ
 - ΣΕ ΑΡΚΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ
 - ΣΕ ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ
 - ΟΧΙ
 - ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ – ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ